

Vefa

İLİM YAYMA
VAKFI

Kış 2020 - Sayı 15
Dergi - Bülten

DOSYA KONUSU

Medeniyetin
inşasında **insan**

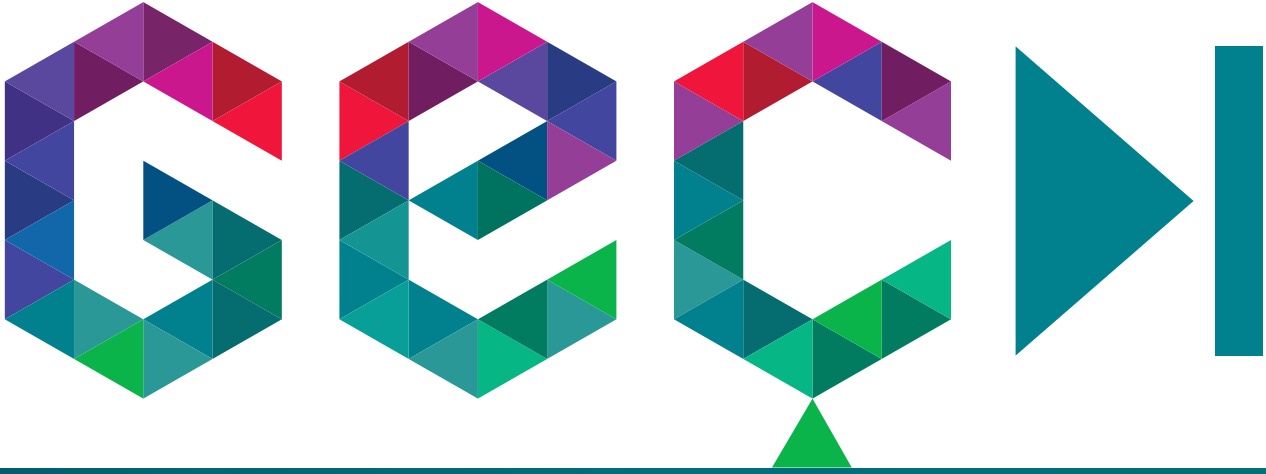

18 İnsan ya da
Keşke

22 İsmail Kahraman
Röportajı

32 İlim Yayma Ödülleri
Sahiplerini Buldu

ZOR OLANDAN KOLAYA, KARMAŐIKTAN SADE OLANA

Türkiye'nin ilk dijital katılım bankası
Senin Bankan'a geç, rahat et.

Senin
Bankan

Kolay, sade, dijital banka

Başvuru için: seninbankan.com.tr

ANDROID APP ON
Google play

Available on the iPhone
App Store

Senin Bankan bir KUYEYTTÜRK markasıdır.

Değerli okurlarımız,

Vefa Dergimizin 15. sayısını sizlere takdim etmeyi nasip eden Rabb'imize hamdolsun.

Vakfımızın, "İlim-İrfan-İnsan" mottosundan 'İlim ve İrfan'ı son iki sayımızda işlemiştik. Bu sacayağının sonuncusu olan "İnsan" dosyasıyla karşınızdayız.

Konuyla ilgili kıymetli hocalarımızın ve yöneticilerimizin kaleminden değerli yazıları size takdim ediyoruz. Yine vakfımıza bağlı Sabahattin Zaim Üniversitesi hocalarımızdan Yusuf Kaplan ile yaptığımız röportajda kendisine "Medeniyet ve İnsan" ilişkisine dair sorular sorduk ve çok güzel cevaplar aldık.

Geçmiş sayılarımızda da olduğu gibi mümkün olduğu kadar ilklerden olmak üzere hayatta olan en az bir kurumumuzla röportaj yayınlamayı ihmal etmiyoruz. Bu sayımız için kurucularımızdan, 27'nci Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanımız Sn. İsmail Kahraman Beyefendiyle hakikatli bir röportaj gerçekleştirdik.

"Nasılsınız" diye soranlara "Elhamdulillah. Ben hayatta hiçbir zaman kötü olmadım ki. Çekilecek derdimiz yok çok şükür" diyerek bizlere daima örnek olan âlim ve vakıf insanı rahmetli M. Kemal Malkoç ağabeyimizin de hayatını konu alan yazı sayfaları arasında sizleri bekliyor. Bu vesile ile vakfımızın kurulduğu günden bugüne vefat eden tüm kurucularımız ve hayırseverimizi de rahmetle yâd ediyoruz.

Yücel ÇELİKBİLEK
Mütevelli Heyeti Başkanı

BAŞLARKEN

Yine bu sayımızda İrfan Okullarımızın, Sabahattin Zaim Üniversitemizin, Vefa'da bulunan İbnülemin Mahmut Kemal İnal Erkek Öğrenci Yurdumuzun ve mezunlarımız tarafından kurulmuş olan Vefa İlim Yayma Mezunlar Derneği'nin gerçekleştirmiş olduğu birbirinden değerli faaliyetleri de takip etmiş olacaksınız. Hâsılı 15. sayımızın hazırlanmasında emeği geçen bütün arkadaşlarımıza teşekkür ederken bizlere bu günleri yaşatan, böylesine kıymetli hizmetlerin içinde yer almamızı nasip eden Rabb'imize sonsuz şükürler olsun. Önümüzdeki sayılarda görüşünceye dek;

Selam ve dua ile...

22 Aralık 2019 tarihinde İlim Yayma Ailesi olarak organize ettiğimiz, birçok açıdan ilkleri bünyesinde barındıran ve Türkiye'nin en prestijli akademik ödülleri olan İLİM YAYMA ÖDÜLLERİ, Dolmabahçe Sarayı'nda Cumhurbaşkanımız Sn. Recep Tayyip Erdoğan'ın katılımıyla sahiplerini buldu.

Yerli ve millî imkânlarla ülkemizin bilim alanında öncü olması adına yapılan çok kıymetli çalışmalarla bu ödülleri almaya hak kazananları ve başvurarak bu sürece katkı sunan herkesi ayrı ayrı tebrik ediyoruz.

İnşallah İLİM YAYMA ÖDÜLLERİ'nin, kendi tarihi ve milletiyle barışık bilim insanlarıyla, çok kıymetli ilim eserlerimizle tüm dünyada konuşulacağımız, tüm dünyayı sarsacağımız günlere vesile olacağına inanıyoruz.

Sevgili okurlarımız,

İ Ç İ N D

**İLİM YAYMA
VAKFI**

**İlim Yayma Vakfı
Adına İmtiyaz Sahibi** Yücel ÇELİKBİLEK

Yazı İşleri Müdürü Adem YAVUZ

Yayın Yönetmeni Bayram YALÇIN

Editör Abdulkadir ÜNAL

Yayın Kurulu Murat YALÇINTAŞ
İdris SARISOY
İsmail KÜÇÜK
Osman ACUN
Ahmet Kerim NALBANT
Feyyaz KALKAN
Enes GÖK

Katkıda Bulunanlar Abdülmuttalip PARLAK
Mustafa DOĞAN
Murat ÜLGEN
Mustafa ÖZTÜRK
Ahmet KILIÇARSLAN

İletişim Nişancı Mah. Feshane
Cad. Kızılmescit Sk. No:1
Eyüpsultan - İstanbul

☎ 0212 511 22 90

☎ 0533 920 70 79

🌐 www.iyv.org.tr

✉ iyv@iyv.org.tr

Yapım Yedifark Tanıtım
Organizasyonu

Genel Koordinatör Üsame KAYA

Proje Yöneticisi Sena AKTÜRK

**Görsel Yönetmen ve
Kapak İllüstrasyon** Ayşe YÜKSEK

İletişim Şenlikköy Mah. İmbat
Sok. No: 3/2
Florya - İSTANBUL
+90 212 575 77 77
info@yedifark.com

e k i l e r

4	İnsan Olmak		8	Röportaj: Yusuf Kaplan	
	14	İnsan Kaynak Değil Kıymettir			
		22	Röportaj: İsmail Kahraman		
			29	Alim ve Vakıf İnsan: M. Kemal MALKOÇ	
37	Vefa Ziyaretleri				
	47	Politik Bir Hamleden Popüler Kültüre			
			64	Öğrencilerimiz Dünya 2. si	

İnsan Olmak

Her şeyin bir hikâyesi vardır. Devletlerin, şehirlerin, yapıların... En önemlisi de, içinde bulunduğumuz dünyanın emanetçisi olan insanım. Öyleyse insanın hikâyesi nedir, her şey nasıl başladı? Tekrar Rabb'ine dönecek olan âdemoğlu nereden geldi? Merhum Necip Fazıl, insanı suya benzeter; "İnsan bu, su misali kıvrım kıvrım akar ya / Bir yanda akan benim bir yanda Sakarya." Hayat da akıp giden bir su gibidir. Bu suyun, insanın hikâyesini ise en iyi onu yaratan bilir ve bildirir. Son ilahi hitap/kitap Kur'an, insanın biyolojik yaratılışı, kâmil bir insan oluncaya kadarki yükseliş evreleri, mevcudat içindeki mevkinin çok yüksek olması, Allah'ın kudret ve sanatının bir eseri olması gibi yönleriyle insan hakkında çok değerli bilgiler verir. İnsana hüviyetini anlatır, ne olduğunu ne olmadığını öğretir. Rabb'ini, yaratıcısını, onun emir ve yasaklarını hatırlatır. Allah'tan gelen insanlara tekrar Allah'a giden yolu tarif eder. İnsan, Allah-u Teâlâ'nın en büyük mucizelerindendir. Kur'an ayetleri bize ilk insan Âdem (a.s.)'in yaratılışı safhalarının bütün melekût âlemi tarafından yakından takip edildiğini göstermektedir.

Her şey Allah-u Teâlâ'nın kâinatı, yeryüzünü ve zamanı yaratmasıyla başladı. Aslında her şey insanın yaratılışına bir hazırlık gibiydi. Bir vakit Rabb'imiz meleklerle hitaben "Ben yeryüzünde bir halife yaratacağım." buyurdu. Sonra onun mahiyetini "Ben pişmemiş kuru çamur-

dan, şekillenmiş kara balçıktan bir insan yaratacağım." (Hicr, 15/28) buyurarak daha anlaşılır bir şekilde duyurdu. Bu sırada meleklerin arasından bir ses yükseldi: "Biz Seni hamdederek durmadan tespih ve takdis ederken orada (yeryüzünde) fesat çıkaracak ve kan dökecek birini mi yaratacaksın?" (Bakara, 2/30) Bazı âlimler der ki; melekler adına bu sözü söyleyen İblis'ti (İmam Mâtürîdî, Te'vilâtü'l-Kur'an, 1/413). İblis cinler taifesindendi (Kehf, 18/50). Allah-u Teâlâ "Ben sizin bilmediğinizi bilirim." buyurdu, sonra dünyanın dört bir tarafından getirilen değişik toprak cinslerinin karışımından ilk insan Âdem (a.s.)'i yarattı. Ona kendi ruhundan üfledi (Hicr, 15/29) yani ona can verdi (Mâtürîdî, Te'vilâtü'l-Kur'an, 8/28;12/279) ve eşyanın isimlerini öğretti. Sonra melekleri eşyanın isimleri hakkında bir imtihandan geçirdi. Bazı isimler sordu onlara, bilemediler. Bunun üzerine Allah-u Teâlâ, Âdem (a.s.)'a isimleri söylemesini buyurdu. O da söyledi. Meleklerle "Elbette ben, görünen ve görünmeyenin bilgisine sahibim." buyurdu ve "Âdem'e secde edin." emrini verdi. İblis dışında hepsi secde etti (Bakara, 2/34). Allah-u Teala, İblis'e neden secde etmediğini sorunca, İblis kibirlenerek "Ben ondan daha üstünüm, çünkü onu topraktan beni ateşten yarattın," (Sâd, 38/76) "çamurdan yarattığın şu kimseye mi secde edeceğim?" (İsra, 17/61) dedi, Allah-u Teâlâ da onun bu itaatsizliğine karşılık "Hemen in oradan (cennetten), orada büyüklük taslamaya hakkın yok, haydi def

ol, çünkü sen aşağılık kimselerdensin." (A'râf, 9/13) buyurarak İblis'i huzurundan kovdu. İblis, rezil bir şekilde huzurdan giderken Allah-u Teâlâ'dan kıyamet gününe kadar insanları sapıtmak için izin istedi. Kendisine izin verildi (İsrâ, 17/63). Artık imtihan başlamak üzereydi ve şeytan, insanın en aşikâr düşmanı olmuştu (Fâtır, 35/6; Yâsîn, 36/60). Adem (a.s.), ilk insan niçin topraktan yaratılmıştı? İmam Mâtürîdî, insanın ham maddesi olan yapışkan/kara/verimli/zengin/temiz çamurun fayda verici özellikleri olduğunu, dolayısıyla hayırlı ve faydalı olan her şeyin Hz. Âdem'de de mevcut olduğunu söyler (Mâtürîdî, Te'vilâtü'l-Kur'an, 8/25). Diğer yandan, ilahî nefhanın muhatabı olarak canlanmıştı. Toprak ve can birleşmiş Hz. Âdem (a.s.) vücuda gelmiştir. Buna göre hüviyetinin farkında olan insan, yaratıcısı olan Allah-u Teâlâ'nın varlığının da farkında olacaktır. Hüviyetten her savrulma insanı Rabb'inden koparmakta, dünyevileştirmektedir. Hâlbuki insan Allah-u Teâlâ'dan gelmiş ve tekrar Allah-u Teâlâ'ya dönecektir (Bakara, 2/156).

Allah-u Teâlâ, Âdem (a.s.)'i yarattıktan sonra onu bir süre uyuttu, sonra ondan, eşi Hz. Havva'yı yarattı. Hz. Havva'nın nasıl yaratıldığına dair farklı görüşler vardır. Bunlardan; Hz. Âdem (a.s.)'in kurgu kemiğinden yaratıldığı rivayetini (Buhari, Enbiya 1; Müslim, Redâ' 61-62) kimi âlimler zahiri üzere anlamışlar, kimi âlimler de kadının kırılğan tabiatından, daha çok hislerle ve duygularla

yaşadığından hareketle bu ifadenin bir mecaz olduğunu söylemişlerdir. Müfessir Kâdî birinci görüşün ağır bastığını söylemektedir. Hatta Râzî bu konuda İbn Abbas (r.a.)’den şu bilgiyi nakleder: Hz. Âdem’e “Âdem” ismi verilmiştir. Zira Allah-u Teâlâ onu; yeryüzünün kızıl, siyah, güzel ve çirkin topraklarından yaratmıştır. Onun çocukları arasında kızıl derili, siyah derili, güzel ve çirkin olanlar vardır. Onun hanımına da “Havva” denilmiştir. Çünkü o, Hz. Âdem’in kaburgalarının birinden yaratılmıştır. Demek ki o, canlı (hayy) olan bir şeyden yaratılmış ve ona nisbetle ona “Havva” denilmiştir (Râzî, Tefsir-i Kebir, 7/310-311). Bazıları ise Hz. Havva’nın Hz. Âdem (a.s.)’in yaratıldığı toprağın bakıyesinden yaratıldığını ifade etmişlerdir. İşte Allah-u Teâlâ “Ey insanlar! Sizi tek bir nefisten yaratan ve ondan da eşini yaratan ve ikisinden birçok erkek ve kadın üretilen Rabb’inizden sakının.” (Nisa, 4/1) buyururken nereden geldiğimizi hatırladığımızı gerektiririne işaret buyurmuştur (Ayrıntılı bilgi için bkz. TDV İslam Ansiklopedisi, Ömer Faruk Harman, “Havva” maddesi, 16/542-545).

Allah-u Teâlâ, Âdem (a.s.)’a hitaben “Ey Âdem! Sen ve eşin cennette otur. Cennette istediğiniz yerden dilediğinizce yiyeceğinizi (için). Şu ağaca yaklaşmayın; yoksa zalimlerden olursunuz.” (Bakara, 2/35) buyurarak onları cennete yerleştirdi. Bazı âlimler bu cennetin yeryüzünde bir mekân olduğunu, çoğunluk âlimler ise tasavvurumuzdaki yüksek cennet olduğunu söylerler. İkisi de cennette diledikleri gibi bir hayat sürüyorlardı. Ancak kıskançlık ateşiyle yanan şeytan, onları yakından takip ediyor, bir zaafiyet arıyordu. Nihayet mutlu ve huzurlu insanla-

rın zaafı olabilecek noktadan onlara vesvese vermeye başladı ve başardı da. Yasak ağacın ölümsüzlük ağacı olduğuna onları inandırmıştı. Ağaçtan yediler ve avret yerleri açıldı. Mutluluk ve huzur yerini her günahın peşinden gelen pişmanlık ve üzüntüye bıraktı. Edep yerlerini cennet ağaçlarının yapraklarıyla kapatmaya çalıştılar. Artık cennet günleri geride kalacaktı. Hristiyan ve Yahudi terminolojisinde şeytanın yılan suretinde Hz. Havva’yı, sonra da Hz. Havva’nın Hz. Âdem’i kandıracağı, buna karşılık Havva’ya doğum sancısı, âdet görmesi gibi sıkıntıların verildiği anlatılır, ancak Hz. Havva’yı suçlayıcı bu anlatım Kur’an’dan referans alamamıştır. Kur’an, şeytanın her ikisinin de ayağını kaydıracağını ve cennetten çıkarılmalarına sebep olduğunu ifade eder (Bakara, 2/36), Hristiyan teolojisindeki bu asli günah olgusunu kabul etmez.

Allah-u Teâlâ, emre itaatsizliğin karşılığı olarak onları cennetten çıkardı ve “Birbirinize düşman olarak inin. Bir zamana kadar sizin için orada yerleşecek yer ve ihtiyaç maddeleri var.” (Bakara, 3/36) buyurdu. Pişmanlık ve üzüntü her ikisini öylesine kuşattı ki, günlerce aylarca tövbe ettiler. Hz. Âdem (a.s.)’in tövbesi, Rabb’inden aldığı bazı kelimeler vesilesiyle kabul edildi (Bakara, 2/37). Ancak imtihan dünyası başlamış, cennete geri dönüş yolu uzunca bir süre kapanmıştı. Cennetten gelen insan için dünya artık mihnehâne idi. Sevgiliden uzak düşülen bir hicran yurdu idi. Allah-u Teâlâ’nın rahmet ve mağfireti tecelli etti ve nihayet Hz. Havva ile Mekke’de kavuştular. 20 bantında 40 evlatları dünyaya geldi. Bundan sonra insanın şeytan ve kendisi ile olan mücadelesine kardeşleri, akrabaları, zamanla da diğer insanlar eklendi. İnsanların ruhlar âleminde Allah-u Teâlâ’ya verdiği sözler, dünyanın meşakkatli yaşamı içinde giderek unutulmaya başlandı. Hâlbuki Allah-u Teâlâ henüz bedenleri yaratmadan önce âdemoğullarının sırtlarından ruhları toplayıp onlara “Ben sizin Rabb’iniz değil miyim? buyurarak aralarındaki sözleşmeye şahit tutmuş, onlar da “Bilakis öylesin, şahitlik ederiz” şeklinde cevap vermişlerdi (A’raf, 7/172). Ruhlar âleminde gerçekleşen bu ahitle ilgili Hz. Mevlânâ, Mesnevî adlı eserinin başında şöyle der;

*“Ney’i dinle ki bir hikâye anlatıyor,
Ayrıllıklardan şikâyet ediyor,
Beni kamışlıktan kopardılar,
Feryatların erkek-kadın herkesi ağılattı,
Her kim aslından ayrı ve uzak düşerse,
Hep vuslat vaktinin izinde olur...”*

“İnsan ne olmak istediğinden önce ne olduğunun farkına varmalıdır. Kendini bilen Rabb’ini bulur.”

Yukarıdaki beyitlerde kâmil insan neyle benzetilmiştir. Ney’in yanık sesi vatanı olan kamışlığa özlemindedir. Ancak ney, belirli evrelerden sonra bu sesi vermektedir. Buna göre, ruhlar âleminde gelip toprak bir bedene giren ruh da gurbete düşmüştür. Hep vatanını özlemektedir. Şikâyeti bundandır.

İnsan kelimesi, kendisiyle yakınlık kuran, ünsiyet sahibi olan manaları yanında unutan anlamına da gelmektedir. İnsan, kendisindeki yüksek değerleri, ruhlar âleminde Allah-u Teâlâ’ya verdiği sözü unutabilmektedir. Hâlbuki o, öyle yüksek değerlerden oluşmuştur ki melekler bile ona gıpta ile bakmaktadır. Kur’an’ın “Andolsun ki, biz insanı şerefli kıldık. Onları karada ve denizde taşıdık. Kendilerini en güzel ve temiz şeylerden rızıklandırdık. Onları yarattıklarımızın birçoğundan üstün kıldık.” (İsrâ, 17/70) beyanı ile eşref-i mahlûkat kılınmıştır. İnsan, kul oldukça Rabb’ine yaklaşmakta, haramlardan uzak durup helal daire içinde yaşamaya çalıştıkça da şerefini yükseltmektedir. Bu ağır ve sorumluluk gerektiren bir yükür. Elbette ki bazıları bu yükü taşıyacak bazıları taşıyamayıp altında kalacaktır. Çünkü insan çok aceleci (İsrâ, 17/11), hırslı/sabırsız/tahammülsüz (Meâric, 70/19), zalim hatta cahildir (A’raf, 7/72). Bu özellikler insanın durgun tabiatını bozmakta, ona hata yaptırabilmektedir. Her hata ise peşinden buhranlar getirmektedir. Günümüzde insanlığın inançsızlık buhranının pençesinde kıvrınmasının en büyük nedenlerinden biri; kendini bilmeyişi, gerçek hüviyetinin farkında olmayışıdır. Dolayısıyla insan ne olmak istediğinden önce ne olduğunun farkına varmalıdır. Kendini bilen Rabb’ini bulur.

İnsan

İnsan bazı yönleriyle anlaşılması zor, bazı yönleriyle ise oldukça sade bir varlıktır. Bu ikili durum insanın maddi ve manevi yönleriyle de benzerlik içindedir. Fiziksel varlığımız ve maddesel dünyada varoluşumuz bilimin temel çalışma konularındandır. Bilim ya da daha sınırlayıcı bir ifadeyle pozitif bilimler kendi paradigmaları çerçevesinde insanı ve varoluşu bu kapsamda ele alır. Ancak insanı yalnızca maddesel varlığı ile değerlendirmek onu tam anlamıyla anlamaktan bizi mahrum edebilir. İnsanın doğrudan gözle görülemeyen ancak dolaylı belirtileri ve etkileri çerçevesinde anlaşılabilen kimi yönleri de eski çağlardan beri merak konusu olmuştur. Burada beden ve ruh ayrımı önümüze çıkar. İnsan bedeninin kas yapısı, iskelet sistemi, tek tek tüm organları hatta hücre yapısının fiziksel olarak incelenmesi birçok sorunun cevaplanması için elzemdir. Ancak yukarıda da değinildiği gibi insanın bu çabaları anlamakta yetersiz kaldığı bir başka boyutu daha vardır. Kimi soruların cevapları maddi varoluşun ötesinde yer alır. Yunus Emre'ye atıfla bunlar iç dünyamızın bilgisiyle cevap verebileceğimiz türden sorulardır.

Ruh kavramı, işte insanın bu maddi varlığının ötesinde sahip olduğu yönünü işaret eder. Ruh insanın özüne aittir. İnsanın maddesel varlığı tabii ki önemlidir. Sorun, varlığı yalnızca maddesel düzeye indirgemektedir. Özellikle günümüz toplumlarında var olmak neredeyse bedensel varlıkla eşit anlamdadır. Hayat; tüketmek, eğlenmek ve mümkün olduğunca hazza yönelmek üzere kurgulanmıştır. Modern insanın en yaygın sorunlarından biri özünü yani ruhunu doyuran bir yaşamdan uzaklaşarak, bedensel varlığını tatmine yönelik bir hayatı yaşamak zorunda bırakılmasıdır. Bugün çoğu kişinin belki de saatlerini geçirdiği yeni iletişim ortamlarını biraz gözlemlemek bile kurgulanan bu hayatı tüm çıplaklığı ile görmeye yetecektir. Daha fazla reklam, daha fazla tüketim, daha fazla reklam döngüsünde yaşamlarımız giderek manadan uzaklaşmakta, tabiri caizse çölleşmektedir.

Tüm değerler metalaşmakta, hayatın bizatihi kendisi alınıp satılabilen bir mala dönüşmektedir. Peki, hayatlarımızı bu sığıktan kurtarmak ve çöleşen dünyamızı yeniden yeşertmek için neler yapabiliriz? Bu mücadelede bize rehberlik edecek yöntemlerden biri de varoluşa tasavvuf penceresinden bakabilmekten geçer. Daha fazla tüketmenin, daha fazla hazzın, daha fazla maddesel olanın peşinde olmak çöleştirir hayatlarımızı. Böyle hayatların içinde bilgi, hikmet, ilim, aşk gibi kavramlar sözde var olabilirken, tasavvuf ehli olmayı başarabilenler için ise bu kavramlar öze yani insanın ruhsal boyutuna sirayet edebilir.

Maddesel dünya insanı cezbeden, insanı aldanişta iten nesnelere dolar taşar. Sahip olma arzusuyla hep daha fazlasına yöneldiğimiz bu nesnelere bizde yarattığı geçici mutluluk hissi eninde sonunda yerini bir boşluğa bırakır. Mevlana'nın da dediği gibi, "Bize Allah'ı unutturan dünyanın bu cazibesi, gerçek mutluluk yerine mutluluğun bir taklidini koyar." Tıpkı bilginin, aşkın, ilmin, hikmetin aslı yerine suretiyle, taklidiyle ya da bir parçasıyla oyalandığımız gibi mutluluğun da sahtesiyle kendimizi oyalarız. Oysa özümüz bu sahteliğin farkındadır. Bu nedenle içimizde, ruhumuzda hep eksikliğini hissettiğimiz bir şeyler vardır. Günümüz dünyasını fırtınalı bir denize benzetecek olursak günümüz insanı da dümeni boşa dönen, yönü belli olmayan, dalgaların ya da rüzgârın savurduğu bir gemidir. Bu gemiyi selamete çıkaracak olan kaptandır tasavvuf. Yunus Emre'nin ifadeleriyle insanın bilmesidir. Önce kendini, sonra dünyayı bilmesidir. İnsanın sevmesidir. Önce kendini sonra diğer tüm yaratılmışları. Bu hâlde insan "kâmil" sıfatına erişebilir. İçsel çelişkilerinden kurtularak varlığının ve yaratılışının amacına uygun bir hayat yaşayabilir. Tasavvufun özü ve insanın özü aynı manevi kaynaktan beslenir. Tasavvufun işaret ettiği manevi ahlak insanın ihtiyaçları olan, yani ruhudaki boşluğu dolduracak olan cevheri çıkarır ortaya. İşte günümüz dünyasında hepimizin en çok ihtiyaç duyduğu ancak birço-

ğumuzun farkında bile olmadığı şey bu cevherdir.

İnsan eşref-i mahlûkattır. En azından yaratılış itibarıyla dünyaya böyle gelir. Daha sonra tercihleri, hayatı anlamlandırma biçimi ve yaşayışıyla kendi mertebesini tayin eder. Ya kâmil bir insan olma yolunda ilerler ya da insani özünden uzaklaşarak sefiller. Günümüz insanı ne yazık ki genel itibarıyla sefilliği, sıradanlığı, bayağılığı yücelten bir kültürün içinde yaşamaktadır. Bu kültürün baskın hâle gelmesinde en önemli rollerden biri kitle iletişim araçlarına aittir. Medya her biçimiyle bu kültürün sınırsızca yayıldığı bir ortama dönüşmüştür. Özellikle sosyal medya platformları denetimsiz bir biçimde her tür içeriğin geniş kitlelere ulaşabildiği ortamlar olarak insanların iyi yönde gelişimine zarar verebilmektedir. Bu nedenle tasavvufi düşünme biçimi günümüz toplumu için her zamankinden daha önemli ve gereklidir. Çünkü insanı, kâmil bir insan olma yolundan alıkoyacak faktörler günümüz

İlim, irfan ve hikmetin birleşmesiyle de hakikat dolayısıyla da insan meydana gelir. İnsan hakikatin kendisidir.

insanını çepeçevre sarmış durumdadır. Yanımızdan hiç ayırmadığımız akıllı telefonlarımız bizleri her an iletişime açık özneler hâline getirmiştir. Zaman ve mekândan bağımsız bir biçimde, sınırsızca iletişime açık olmak yukarıda yapılan fırtınalı denizde yolunu kaybetmiş gemi benzetmesini güçlendirmektedir. Nefsimizi yoldan çıkaracak her türlü uyaran parmaklarımızın ucundadır. Yolumuzu kaybetmek işten bile değildir. Ancak yönünü doğru tayin edebilme bilgisine ve gücüne haiz kişiler için tehlikelerle dolu bu deniz bir fırsatlar deryasına dönüşebilir. Aradaki nüans, ihtiyacımız olan doğru rotayı bize sağlayacak bir bakış açısına ve irfana sahip olmaktan ibarettir.

Yaşadığımız hayat bizleri ekonomik, sosyal ya da siyasal pek çok sorunla karşı karşıya bırakmaktadır. Bu sorunların bir biçimde ruhumuz yani psikolojimiz üzerinde de yansımaları olmaktadır. Sorunların maddi yönleriyle baş etmek görece olarak daha

kolay olabilmektedir. Toplumsal hayat bu maddi zorlukların bir arada aşılabilmesi için yapılan işbirliklerinin bir tezahürü olarak da ifade edilebilir. Tasavvuf ruhlarımızı iyileştirerek toplumsal hayat için de faydalı bireyler olabilmemiz için gereken motivasyonun kaynağı olabilir. İyi birer insan olmak için gayret göstermek, iyiliği etrafımıza yaymamız anlamına da gelecektir. İyiliğin bu bulaşıcı hâli, toplumsal hayatın her tabakasına sırayet ettiği sürece toplumsal hayat da iyileşecek ve iyilik ekonomik, sosyal, siyasal, kültürel ve benzeri her alanı kalıcı olarak etkileyecektir. Tasavvuf yalnızca insanın manevi boyutuyla ilgili bir faktör değil, maneviyat üzerinde yaptığı onarıcı etkiyle maddi dünyayı da olumlu yönde dönüştüren bir güç olarak da ifade edilebilir. Tekrar söylemek gerekirse; özellikle günümüz modern toplumlarının ihtiyaç duyduğu maddi ve manevi dönüşüm için gerekli motor gücü bizlere verecek olan kaynak tasavvuf anlayışı içinde bulunabilir.

Yusuf Kaplan

"Bir toplumun başına gelebilecek en büyük felaket başına ne geldiğini bilememesidir."

Medeniyet dediğimizde ne anlıyoruz, insan bunun neresindedir?

Şimdi birincisi şudur. Biraz insanları rahatsız edebilecek bir şey bu ama bizde bir medeniyet fikri yok. Yani tarihimize baktığımız zaman da Şinasi'lerden, Namık Kemal'lerden, Ziya Gökalp'lerden, Cemil Meriç'e kadar bir medeniyet fikri yok. Medeniyet fikrinin hakkının verilerek işlendiği tek düşünür var: Sezai Karakoç. Yani Sezai Karakoç'un dışında efradını cami ağyarına mani bir şekilde; bizim derdimizi anlamamızı, dünyada olup biten şeyleri kavramamızı dolayısıyla önümüzü görmemizi sağlayabilecek bir medeniyet fikri maalesef Sezai Karakoç'un dışında geliştirilebilmiş değil. Bu ilginç bir şey. İslam dünyasında da böyle. Yani İslam dünyasında da bir medeniyet fikrinden bahsedemiyoruz. Problem nedir biliyor musunuz? Problem bizim yaşadığımız medeniyet krizinin en önemli göstergelerinden birisidir bu. Nasıl ontolojik bir kriz yaşadığımızın farkında değiliz biz. Yaşadığımız bu medeniyet krizi ontolojik, varoluşsal bir krizdir. Medeniyet kelimesi bize ait, kavram bize ait değil. İçerik bize ait değil. Medeniyet kelimesi din, medeni, aynı kökten türeyen kelimelerdir. Kelime, beden, lafız bana ait ama mana bana ait değil. Böyle bir saçmalık, böyle bir yıkım var mı? Tarihte kim yaşadı böyle bir yıkımı? Çinliler, Japonlar, Hintliler, Latin Amerikalıları saymıyorum zaten, adamlar yok oldu. Latin Amerika, Afrika kültürleri yerle bir edildi. Ondan sonra Japonların sadece gözleri çekik öbür taraf hepsi batılı. Kendilerine ait hiçbir şey kalmadı. Yani onların bedenleriyle de oynuyorlar zaten; saçlarıyla, gözleriyle falan oynuyorlar. Yani acayip bir aşağılık kompleksi var.

Bütün medeniyetlere saldıran, kökünü

kazıyan, fosilleştiren, bütün kültürlere tecavüz eden bir modernite var kardeşim. Bu gerçekleri görmeden, bunun nedenleri üzerine kafa yormadan, bizim zaaflarımızdan ve batıların barbarlıklarından kaynaklanan nedenler üzerinde kafa yormadan biz ne olup bittiğini anlayamayız. Söylediğim şey bizim, Müslümanların tarihinde yaşanmış bir şey değil. Başımıza bir felaket gelmiş ama ne geldiğini bilmiyoruz. Yani ben o yüzden şunu söylüyorum; **bir toplumun başına gelebilecek en büyük felaket başına ne geldiğini bilememesidir.** Yani bizim şu an yaşadığımız şey budur. Kelime bana ait fakat kavram bana ait değil. Bu yaşananlar yaşadığımız medeniyet krizinin boyutunu, çapını çok iyi kavramamız gerektiğini bize ihtar ediyor.

Bizim şuan yaşadığımız kriz tarihimizdeki ikinci medeniyet krizidir. Ben bu krize 3Z formülü diyorum. Yani çıkış da bu formülde. Bu krizi nasıl aşabileceğimize ilişkin yolculuğu bu 3Z formülü üzerinden yapmamız gerekiyor. Tabii bu formülün başka yansımaları da var. Yani sadece 3Z üzerinde değil başka açılardan baktığımızda bu krizin nasıl ortaya çıktığını, nasıl patlak verdiğini dolayısıyla nasıl anlaşılması, anlamlandırılması ve aşılması gerektiğini gösteren teorik şemalar var yani ben bunun üzerine kafa yordum için söylüyorum.

3Z'nin birincisi, Müslüman zihnin çökmesi. Bu zihin bize ait değil, Yani kafa var ama bu kafa bizim kafamız değil.

Bu bir anlamda kavramın özelliğini kaybetmesi, başka bir kavrama dönüşmesi.

Tabii ki biz başkalarının kavramlarıyla düşünüyor; başkalarının gözlükleriyle, perspektifleriyle kendimize bakıyoruz. Mesela Türkiye'deki üniversitelerdeki

bütün disiplinlere bakın, hiçbiri bize ait değil. O disiplinleri kuranlara, geliştirilenlere, teorisyenlerine bakın hiçbiri bize ait değil. Ya biz sömürge ülkesi miyiz? Dünyada sömürgeleştirilmeyen, bilinçli olarak sömürgeleştirilmeyen ama kendi kendini sömürgeleştiren tek ülkemiz biz. **Dünyada sömürgeleştirilmeyen tek ülkeyiz fakat dünyada kendi kendini sömürgeleştiren tek ülkeyiz.** Dünyada fiilen işgal edilmeyen tek ülke. İngilizler işgal etmediler, Yunanlıları saldılar üzerimize. Hem başımıza bela olsun diye -komşuyuz çünkü- hem de hikâyeyi maskelemek için. Çanakkale'den sonra bitti bu iş. İngilizler Osmanlı'nın yıkılmasında büyük rol oynadılar, yeni düzenin kurulmasında büyük rol oynadılar. İngilizler Osmanlı'nın yıkıldığı süreçte şu an ki AB gibiydi yani onlardan habersiz kuş uçmazdı dünyada. Koskoca Osmanlı'nın yıkılmasından tabii ki İngilizlerin haberi vardı ve onlar da Masonlarla birlikte bu oyunun içindeydiler. Rusların da bunda payı vardır. Megali İdea İstanbul'un yeniden alınması projesidir. İstanbul'un fethedilmesi Ruslara tarih bilinci kazandırdı. Ruslar "Üçüncü Roma biziz." dediler. Buradan şurayı gelebiliriz. Birinci yaşadığımız şey Müslüman bilincinin çökmesi, Müslümanca yaşama, duyma, idrak, zevk, beğeni melekelerimizi kaybetmemizdir. Bizim zihnimiz şu an seküler bir kafadır.

3Z'nin ikincisi, zeminin çökmesidir. Yani Müslümanca yaşama zemini yerle bir oldu. Medine göçünce medeniyet de geçer. Bu kaçınılmaz bir şeydir. Kur'an-ı Kerim'de ayet vardır, peygamberler şehirlere gönderilmiştir. Çünkü insanların kalabalık yaşadıkları yerlerdir. İnsanların maddi ve manevi her bakımdan irtifa kaydettikleri yerlerdir şehirler. Allah'ın verdiği akıl, kudret gibi melekelerin hataya ve harekete geçirdikleri yerlerdir

şehirlerdir. Peygamberler, Medine'le-
re medeniyet tohumları ektiler. Medine
çökmüştür. İstanbul bundan iki yüz sene
önce yüzde otuz kadar gayrimüslimin ya-
şadığı bir şehir ama Müslüman bir şehir.
Şu an yaşadığımız İstanbul ise yüzde dok-
san beş Müslüman var ama Müslüman
bir şehir değil. İki yüz yıl önce Müslü-
man zihni yaşıyordu İstanbul'da, dolayı-
sıyla da medeniyet yaşıyordu. Krizin en
önemli göstergesidir bizim şehirlerimi-
zin yok edilmesi. Bağdat'ı, Suriye'yi, Mu-
sul'u, Halep'i hep yok ettiler; bu şehirler
ilim-irfan-hikmet şehirleriydi. İngiliz
London Time Gazetesi zamanında şöyle
bir başlık atmıştı: "Türkiye'de yapılan laik
devrimler ve atılımlar yavaş gidiyor."
Bizimkiler de bunu marifet diye ya-
yınlıyorlar (Cumhuriyet Gazetesi).
Bu ülkeden gayrimüslimlerin sürül-
mesi bu ülkeye yüz seneye mal oldu.
Eğer bu gayrimüslimler sürülmemiş

olsaydı bu toplum gâvurlaşamayacak-
tı. Yani insanlar Rum'a Ermeni'ye Rus'a
benzemeye çalışana "gâvurlaşma" diye-
cekti. Kimlik, farklı olanı gördüğün za-
man oluşur. İnsanlar birbirine benzemez,
bu Allah'ın ayetidir. Hucurat Suresi 13.
ayette[*Ey insanlar! Şüphesiz sizi bir erkek
ile bir dişiden yarattık, tanışmanız diye sizi
kavim ve kabilelere ayırdık, Allah katında
en değerli olanınız ona itaatsizlikten en
fazla sakıncalıdır. Allah her şeyi hak-
kıyla bilmektedir, her şeyden haberdardır*]
"litağrafu" sırrı bu. Yani farklı dinler tipler
kültürlerle yarattık diyor. Burada aslanan
şey farklılıklardır. Bunun farklı olmasının
nedeni Allah'ın insana verdiği tefrik me-

lekelerini kullanması içindir. İnsanları,
nesneleri, fikirleri, iyiyi, kötüyü birbirin-
den ayırmak için bu farklılık vurgulanır.
Fark olmadan tefrik melekeleri olmaz. Fi-
rak ateşinde yanmadan farkı anlayamaz-
sın. Firak ateşinden yanarsan o zaman
aşk denen şeyin ışığını yakalayabilirsin.
Firak ateşi olmadan aşk denen şeyi an-
layamazsın. Farklılık bir ayettir ve dola-
yısıyla bu farklılığın korunması lazımdır.

”

***Dünyada sömürgeleştirilmeyen tek ülkeyiz fakat
dünyada kendi kendini sömürgeleştiren tek ülkeyiz.***

Fert, Allah'ın esmasındadır ve ferdiyet Hz. Peygamber'in en önemli sıfatıdır. Fertle birey aynı şey midir? İşte zihnimiz tam burada çağdaş hurafeler çöplüğüne dönüyor. **Birey, nefsi tarafından teslim alınan kişidir. Nefs-i emmâresinin kölesi olan kişidir. Fert ise nefsini teslim alan kişidir.** Bir ben vardır bir de kendi vardır. Ben dediğimizde insanın bedenini kast ediyoruz. Kendi dediğimizde ise insanın ruhandan bahsediyoruz. **Kişi ben'ini aşır kendine ulaştığı zaman hakikate doğru adım atmaya başlar. Kendine ulaşamayan ben'ini ve dolayısıyla nefsini aşamamıştır.** Fert biricik olan demektir. Bütün varlık türü biriciktir. Bu Allah'ın bütün sıfatlarının bir ispatıdır. Bu ispat herkeste farklı hâldedir. Herkesin birbirinin kopyası olduğunu düşündüğünüzde sapla saman karıştır.

3Z'nin üçüncüsü, zaman kavramıdır. Zaman bize ait değil ben

zamanın kölesiyim, bendesiyim. İçinde yaşadığımız çağ bizim çağımızın kurduğu bir çağ değil. **Çağrı, çağını kurmak için vardır.** Çinliler, Japonlar, Hintliler ve biz; içinde yaşadığımız çağ bizim çağımızla kurulmamıştır. Bu modernitenin, batıların kurduğu bir çağdır. Şu an yaşadığımız çağ, batılı çağdır. Şu an bizim yaşadığımız çağ değil tam anlamıyla ağ'dır. Biz bu ağın içinde debelenip duruyoruz. O yüzden köleyiz. Bu tam anlamıyla zihni tecavüze uğramak demektir. Dolayısıyla bu tecavüzdən kurtulmamız gereklidir. Bundan kurtulmanın yolu Müslüman zihnine, Müslümanca yaşama zeminine ve Müslümanın çağrısının çağını kurduğu Müslüman zamanına kavuşarak. Mekke artı Medine, eşittir medeniyettir. Zihin artı zemin, eşittir zamandır. Dolayısıyla Mekke'de ilim süreci işler; Medine'de irfan süreci işler bu sürecin sonunda hikmet meydana gelir. **İlim, irfan ve hikmetin birleşmesiyle de hakikat**

dolayısıyla da insan meydana gelir. İnsan hakikatin kendisidir. Allah-u Teâlâ, sadece insana ruhandan üflemiştir. İnsan kendini keşfettiği zaman, fitratını keşfettiği zaman özüne kavuşacak, dolayısıyla her varlığın kendine özgü farklılıklarını görecektir. **Öz ne kadar gür olursa insan o kadar gür olur.** İlim, irfan, hikmet yolculukları ne kadar mükemmel gerçekleşirse insan o kadar mükemmel olur ve insan-ı kâmil çıkar ortaya. İlim bilme süreci, irfan bulma süreci ve hikmet olma sürecidir. Bilme, bulma ve olma, bu; insan-ı kâmil olma yolculuğudur.

Kişi yaratıcı ile irtibat kurduğu zaman kendini zapturapt altına alabilir. İnsan yaratana irtibatını bilme, bulma, olma; ilim, irfan ve hikmet yolculuklarıyla gerçekleştirir. Böylelikle hakka ve hakikate ulaşır ve dolayısıyla tevhide ulaşır. Bu bütün şirki, bütün kesret âlemi elinin tersi ile itmek demektir.

Tarihte İslam medeniyetinde ilke şudur; önce insan sonra nizam. Batıda ise önce nizam sonra insandır. Yani orada önce siyasi, hukuki ve ekonomik sistemi kuracaksın ve gücü ele geçireceksin, her şeyi sömüreceksin ve sonra insana yöneleceksin.

Batılılar evrensel cümle kuramaz. Çünkü kendi dışındaki bütün insanlığı barbar olarak görürler. Grekler bunun örneğidir. Kendisi dışında herkesi barbar olarak gören bir topluluk nasıl evrensel cümle kurabilir? Ötekini insan olarak görmüyor. **Peki, ben (İslam'ı kastediyor) ne diyorum; insan eşref-i mahlukattır, insan halifedir. İnsan halife olarak yaratılmıştır ama insan halife olduğu bilincine ancak mümin olduktan sonra erebilir.** Mümin olmadan insan olduğunu hissedebilir ancak halife olduğunu hissedemez. Halife olduğunu anlayan kişi kuldür, kendisi Allah'ın kölesidir ve dolayısıyla başkasını köleleştiremez. Allah'a köle olmayan kişi önüne gelen herkesi köleleştirir. Kişi kul olduğu zaman özgürleşir ve bütün putları yere serer. Bunu yalnız biz değil Batılı ateistler de söylüyor. Freud'tan sonra en büyük psikanalist, Jacques Lacan söylüyor. Lacan, "*Tanrı inancını yitiren bir insan, tanrı inancını yitirdiği andan itibaren her şeyi tanrılaştırır.*" diyor. Bu da insanın özgürlüğünü elinden alır.

Çağın çağırın medeniyet tasavvurunun içini doldurmak için ve bunu hem bizim hem de insanlık için yapmak adına işe nereden başlamamız gerekiyor?

Önce başımıza ne geldiğini bilmemiz lazım. Bunu şöyle ni-telemem gerekiyor; birincisi ülkede ikincisi coğrafyada yaşanan temel, varoluşsal sorunları tespit etmek lazım. Mesela bir doktor hastanın hastalığını doğru teşhis etmezse hastayı öldürür. Dolayısıyla sorunu doğru tespit edemezseniz soruyu doğru soramazsınız. Yanlış soruların doğru cevabı olmaz. Biz doğru soru soramıyoruz. Mesele burada; biz neden geri kaldık? Biz yenilmedik. Sen, "ben yenildim" dediğin an aşağılık kompleksine düşer ve yenilirsin. Adam geldi ve ülkeyi dört bir yandan işgal etti. Bundan sonuç alamayınca dışarıdan fiilen işgal etmeyip içeriden zihnen işgal etti. Dolayısıyla ülke sömürgeleştirilmedi ama kendi kendini sömürgeleştirmesinin önü açıldı. Yani bütün kurumlar laikleştirildi, İslam'dan arındırıldı. Sosyalizmin sanat, ekonomi, tabiat, eğitim, toplum görüşü var, bunu ciddiye alırım ve tartışırım; ama Kemalizm nedir? Kemalizm bir prangadır. Dolayısıyla işe doğru sorular sorarak ve başımıza ne geldiğini anlayarak; problemi doğru teşhis ederek başlamamız gereklidir.

İnsan yetiştirmenin başlangıcından sonraki süreç çok meşakkatli. Peki, bu süreçte çağının gereksinimlerini yerine getirecek bir insan nasıl davranmalıdır?

Burada insan üç önemli meseleyi yerine getirecek. Birincisi, çağın taniyacak. İkincisi, kendi kavramları üzerinden bir dünya kuracak ise durduğu yerin gördüğü şeyi belirlediğini bilecek, mevzinin mevzuyu belirlediğini bilecek. Mevzisi olacak ki mevzuyu kaybetmeyip mevzisini koruyabilsin. Bunu yapacak kişi entelektüel, aydın, gazeteci falan değil. Bunlar benim öncü kuşaklarımdır. Benim öncü kuşaklarım ilim yolculuğu yapacak âlim, bilme çabası içine girip yorulacak, zihnini çatlatacak; irfan yolculuğu yapacak ârif, zeminini bulup yoğrulacak, dünyasını kuracak; hikmet yolculuğu yapacak hâkim, o da doğrulacak, dolayısıyla bir ruh atılımı gerçekleştirecek.

Vakıflar, STK'lar da insan yetiştiriyor bu anlamda görüşleriniz nedir?

Vakıflar, STK'lar insan yetiştirmiyor. Bunu söylemek zorundayım. Yani yapması gereken şeyin ne olduğunu bilmiyor. İyi niyetli insanlar bir şekilde bir şey yapmaya çalışıyor. Ama meseleyi çözmemiş, önünü göremiyor. Bir yol haritası çıkarmadan, önünü göremeden bir yolculuk yapamaz. Hedef koyacak, iyi analiz yapacak, nereden geldik nereye gidiyoruz, buraya nasıl düştük, buradan nasıl çıkarız bilecek.

İslami kesimlerin özel eğitim kurumları tam bir fiyasko ile sonuçlandı şu an. Özal döneminden bu yana başlayan bu tecrübe fiyasko ile sonuçlandı, İslami bir eğitim modeli çıkmadı. Anadolu çocukları aşağılandı. Ülkenin pazulu zenginleri okullar kurup çocuklarını okuturken, Anadolu'nun fakir çocuğunu gözü yaşlı bir dünyaya bıraktılar. Ben bunu kabul etmiyorum.

İnsan yetiştiren vakıfların en önemli vazifesi; her alanda kendini, zeminini ve zamanını tanıyan, çağın anlayan ve çağrısını çağın gereklerine göre kuran bir model olmaktır ve bu yolda eğitim modeli ortaya koymaktır.

“

**İlim, irfan
ve hikmetin
birleşmesiyle
hakikat,
dolayısıyla da
insan meydana
gelir. İnsan
hakikatin
kendisidir.**

”

Beşer - İnsan - Adam

*Hoşça bak zâtına kim zübde-i âlemsin sen
Merdüm-i dîde ekvân olan âdemsin sen*

*(Kendine hoşça bak; sen dünyanın özüsün
Bütün yaratıkların gözbebeği olan insansın sen)*

Şeyh Galip

İçinde yaşadığımız çağda ‘modern insan’ kendine, hemcinslerine ve kâinattaki varlıklara karşı yabancılaşmış (gaflet), hatta bütün bunları kontrolü altına almak üzere amansız bir mücadeleye girişmiş görünmektedir. Madde ve mana planındaki tercihler konusunda ‘modern insan’ın maddi olanı tercih ettiği ve buna bağlı olarak üretim ve tüketim ekseninde en önemli endişenin ekonomik endişe olduğu görülmektedir. Maddi alandaki tüketimlerden haz alan ve bunları da hızlı bir şekilde en üst düzeyde gerçekleştirme hevesinde ve gayretinde olan insan (homoeconomicus) adeta haz ve hız tutkunu olarak oradan oraya endişe içinde koşuşturmakta ve savrulmaktadır. İsmail Hakkı Hazretleri’nin “İnsan, bir damla kan bin bir endişe” tarifi sanki bu insanı tarif etmektedir. Ey insan! Nereye bu hızlı gidiş? diyese geliyor insanın.

Batı merkezli modernite kadim gele-
nekten ayrılma sürecinde ‘modern insan
ve topluma’ kardeşlik, özgürlük ve eşitlik
vaat etmişti. Modern toplumların için-
de yetişen aydınları/öncüleri özgürlüğü
esas alarak kapitalizmi, eşitliği merkeze
alarak sosyalist sistemi ortaya koydular.
Süreç içinde burada anılan her iki sistemin
kardeşliği ihmal ettiği görüldü. Sonuçta
yirminci yüzyılda iki dünya savaşı,
tarihin hiçbir döneminde olmadığı kadar,
milyonlarca insanın yok oluşu ve hâlen
devamlı olarak akan kan ve gözyaşı. Öyle
anlaşıyor ki, bu “modern insan” yabancılaş-
ma serüveninde önce kendisine (fıtrata)
sonra hemcinslerine, sonrasında da diğer
bütün varlıklara savaş açmış gibi bir durum-
dadır. Evet, insanoglu modernleşme ve
sanayileşme sürecinde maddi ve teknolojik
alandaki çok önemli buluşlara ve ekonomik
alandaki zengin-

lik başta olmak üzere önemli gelişmelere
imza attı. Fakat maddi alandaki geliş-
melere karşı “insan” denen meçhulde
manevi alandaki buhranlar ve sorunlar
giderek artış gösterdi. Son yıllarda yük-
seköğretimde sosyal bilimler alanındaki
en çok tercih edilen bölümlerin başın-
da hukuk ve psikoloji programlarının
olması tesadüf olarak değerlendirile-
mez. Adeta maddi ve teknolojik alandaki
önemli gelişmelere rağmen sosyal prob-
lemler artmakta, anlaşmazlıklar çoğal-
makta ve manevi bunalımlar da bir o ka-
dar artış göstermektedir. Bu gidişatın iyi
olmadığını akliselim sahibi herkes itiraf
etmektedir. Peki, çözüm nedir? Ne yap-
mak, nereden başlamak gerekir?

Nasıl ki modernite “insan” denen var-
lığı eksik ve kısmî olarak tanımlayıp ona
göre reçeteler üretmeye çalıştıysa; gali-
ba yeniden tüm yönleriyle, bütüncül bir
biçimde “eşref-i mahlûkat” olan insanı
tanımak ve tanımlamak gerekir.

İslam’a göre “bir insanı öldüren bütün
insanları öldürmüş gibidir, bir insanı diri-
lten bütün insanlığı diriltmiş gibidir.”
Bir insanda ve her bir insandaki potan-
siyeli, insanın özünü fark etmek, kabul
etmek, bu kuşatıcılıkta bir tasavvuru
herhangi bir beşeri sistemde bulmak
mümkün değildir. İslam tüm insanların
ya dinde ya da yaratılıştaki kardeş oldu-
ğunu, herkesin sahip olduğu imkânlar
ve kendisine lütfedilen nimetler çerç-
vesinde adalet anlayışına göre değer-
lendirilmesi gerektiğini, insanın özünün
gürleşmesiyle gerçek anlamda özgürleş-
ebileceğini ve insanlar arasındaki de-
ğerlendirmede üstünlüğün ahlaki üstün-
lüğe bağlı (takva) olduğunu ortaya koyar.
İnsanın özü (kalbi, ruhu, aklı, fikri vs.) ne
kadar gürlü olursa o düzeyde özgürleş-

bilir ve Rabb’inin kulu olarak kendisine
ve diğer bütün varlıklara karşı sorumlu-
luklarını yerine getirebilir. Bu bağlamda
ilim, irfan ve hikmette derinleşmiş, kıs-
acası Allah’a kullukta şuura ulaşmış özü
gür insanlar, bu bağlamda Allah’tan baş-
ka hiçbir varlığa eyvallahı olmayan, dün-
yanın gerçekteki en özgür insanlarıdır.

Varlıklar âleminin eşref-i mahlûkatı
olan insan yeryüzünde diğer varlıklara
göre üstün yeteneklerle donatıldığı gibi
aynı zamanda en önemli vazifeleri de
üstlenmiştir. Kadim düşünce gelene-
ğimizde kâinat büyük bir insan, insan
da küçük bir kâinattır. Ruhlar âleminde
“elest bezmi” ile kendisini ve tüm kâinatı
yaratan Allah’a verdiği söz ile yeryüzün-
de kulluk üzere hilafet vazifesini
deruhte edeceğini kabul etmiştir. Geçici
dünya hayatına ebedî hayatı kazanmak
üzere gönderilmiş insan diğer varlıklara
göre üstün yetenekler ve özelliklerle
bezenmiş (İsra,17/70), en güzel şekilde
yaratıldıktan sonra tercihlerine bağlı
olarak aşağıların aşağısı bir yere indiril-
me potansiyeli ile de donatılmıştır (Tin,
95/4-5).

Bu dünya ve kâinattaki her nimet in-
sanın imtihan edilmesi için yaratılmış-
tır(Sad, 38/27; Enfal, 8/28). Tüm insanlar
bir tek anne ve babadan yaratılmıştır.
İnsanlar ya yaratılıştaki ya da dinde kar-
deştir. İnsanın diğer bir insana karşı dili,
ırkı veya malından-mülkünden dolayı
üstünlüğü yoktur. Üstünlük ancak Allah
sevgisi ve korkusuna, ahlaki üstünlüğe,
yani takvaya bağlıdır.

İnsan maddi-manevi ihtiyaçları ve
yönleri olan bir varlıktır. Kalp, beyin ve
midenin ihtiyaçları farklıdır. Kalbin ve
ruhun ihtiyacı sevgi ve muhabbet, bey-

nin ihtiyacı bilgi ve hikmet iken midenin ihtiyacı su ve yemektir. Dengenin bozulmaması için her bir insanda bu ihtiyaçların bir biçimde karşılanması gerekir. Karşılanmaması durumunda dengesizlikler ortaya çıkar. İnsan bu dengeyi hem kendi içinde, hem de toplum ve dünya ölçeğinde sağlamak ile de mükellef kılınmıştır. Açıktır ki insanın bu dünyada üstlendiği hilafet, yüklenildiği emanet ve kulluk vazifesini deruhte edebilmesi zaruri ihtiyaçların temininden sonra maddenin mananın emrine verilmesi ve Allah'ın lütfu ve yardımıyla ile ancak mümkün olabilir.

Akl, ruh ve nefis sahibi olan insan sürekli olarak bu varlıkların kendi içindeki mücadelesine tanık olmakta ve hangisinin üstünlüğü galip gelirse ve diğerlerine hâkimiyet sağlarsa insan ve toplum hayatı ona göre şekil almaktadır. Vereceği karar ve yapacağı tercihlerle göre insan potansiyel olarak meleklerin imreneceği seviyeye çıkabileceği gibi hayvanların seviyesine hatta ondan daha aşağıya da inebilecek özelliklere sahiptir. İnsanı yukarıya çıkaran yaranına karşı kulluktaki bilinç (tevhid) ve başta hemcinsleri olmak üzere diğer varlıklara karşı görev ve sorumlulukları konusundaki ölçülü fedakârlığı (adalet) dir. Onu aşağılara doğru çeken ise nefsi ihtiras ve bireysel menfaatleridir. İnsan bu konuda tercih ve seçim özgürlüğüne sahiptir. Seçim tamamıyla insana bırakılmıştır. İmtihanın sırrı da bu seçim özgürlüğündedir. Dolayısıyla her türlü seçimin bir alternatif maliyeti söz konusudur. İnsan, iman, salih amel, hakkı ve sabrı tavsiye ederek (Asr, 103,1-3) güzel hayata (hayaten tayyibe) ulaşır ve başta kendisi ile olmak üzere en yakınlarından başlamak üzere çevresindeki hemcinsleri ve diğer bütün varlıklar âlemiyile tutarlı, anlamlı, barış içinde huzura giden bir yol alabilir. Bunun alternatif nefsi arzularına uyarak maddi ihtiras ve menfaatler girdabına sürüklenerek bir tercih yapması durumunda bozgunculuk çıkarıp ürünleri ve nesilleri yok

etmeye çalışan (Bakara, 2/205), bir iyilik ve zenginliğe malik olduğunda buna ihtirasla sarılan (Mearic, 70/19-25), nankör (Hacc, 22/66), maddi sıkıntıya uğradığında ümitsizliğe düşen (İsra, 17/83), daha da ileri giderek kendisini yaratan, yediren, içiren Allah'a isyana kalkışan (Fecr, 89/15-20), elde ettiği mal, mülk sayesinde kendisini her şeyden müstağni gören azgın (Beled, 90/10; Alak, 96/6-8), ve cimri (İsra 17/190) bir varlığa dönüştür. Oysa insan zayıf yaratılmıştır (Nisa, 4/28). Hiç akıldan ve kalpten çıkarılmaması gereken şey terbiye edilmiş nefsin Allah'ın koruyup kollaması dışında daima kötülüğü emretmesidir (Yusuf, 12/53).

İnsanoğlu bu dünyaya gayesiz gönderilmiş veya başboş bırakılmış değildir (Kıyamet, 75/36). "Ben gizli bir hazinedim, bilinmek için insanı yarattım." buyuran Cenab-ı Hakk (cc.)'ı bilme ve bulma yolunda olmak her bir insan için bu dünya hayatında bulunmanın temel gayesidir. Allah'ı (cc.) bilmek için önce insanın kendini bilmesi gerekir. Kendini bilen Rabb'ini bilir. "İlim ilim bilmektir, ilim kendin bilmektir, Sen (insan) kendini bilmezsen bu nice okumaktır?" der şair. Hiç şüphesiz esas gaye insanın Rabb'ini bilmesi, tevhide ulaşması ve o yolda karar kılmasıdır. Bu hâl üzere yeryüzünde imar ve islah faaliyeti içinde adaleti tesis etmek için bir ömür sürüp son anda da emaneti tevhid üzere teslim etmek yine her insan için en hayati ve önemli meseledir. Gaflete düşmek için her dem Onu (cc.) anmak ve hatırdan tutmak emrini yerine getirerek son nefese hazırlanmak ve yüz aklı ile huzura, hesap gününe çıkmak "insan" için en önemli önceliklerdir. Ne mutlu yüz akıyla ebediyete uçup göçenlere!

Yüz aklı ile Allah'ın huzuruna çıkmak için tevhid ve adalet (insanlar başta olmak üzere tüm varlıkların haklarına riayet etmek) üzere bir ömür sürmek ve ayağın kaymamasına azami derecede dikkat etmek zarureti olduğu anlaşıl-

maktadır. Bu gayret üzere "akl-ı selim" zevk-i selim" ve nihayet en önemlisi de Allah'ın lutf u keremiyle "kalb-i selim" ile huzura çıkabilmek her akıl sahibi insanın temel gayesi olması gerekir. Çünkü ona hesap günü tertemiz kalpten başka ne mal ne evlat fayda verir.

"İnsan için bu dünyada ancak çalıştığım karşılığı vardır" (Necm 53/39). Tevhid üzere mü'min olarak hemcinslerine faydalı şeyleri üreten, insanlara yararlı olan Allah'ın yeryüzündeki halifesi olma vasfını kazanır. "Allah sizden iman edip salih amel işleyenleri, tıpkı daha öncekilerde olduğu gibi, yeryüzüne halife kılmayı vaat etmiştir" (Nur, 24/55). İnsanoğlu yeryüzünde muvakkat bir süre Allah'a yapacağı kulluk (Zariyat 51/56) ve yaptığı işin samimiyeti ve kalitesine göre (hangi işi yapıyorsa onu diğerinden daha güzel veya en iyi şekilde gerçekleştirmeye) değerlendirileceği hesap gününe hazırlanmak için bu gezegende hayat sürmektedir (Mülk,67/2).

Beşer, insan, adam. Bunlar arasındaki keyfiyet ve kalite farkını insanın birikimi, bilgisi, görgüsü, samimiyeti, sorumluluk bilinci, fedakârlığı; velhasıl "ahlak"ı belirler. Günümüzdeki en öncelikli meselemiz işlerimizi emanet edeceğimiz liyakatli, nitelikli, herkesin elinden ve dilinden emin olduğu, her yaptığı işte insanlığa yararı dokunan, emanete gereği gibi sahip çıkan güzel insan sayısını arttırmaktır. Hepimiz için Hz. Peygamber (sav.) en güzel örnek "Üsve-i Hasene"dir. O (sav.) "güzel ahlakı" tamamlamak üzere gönderildiğini müjdeliyor. Bu medeniyet coğrafyasında yaşayan, bu toprakların evlatları olarak ne kadar nasipli ve avantajlıyız. Onun hayatına dair en ince ayrıntılar elimizin altında, ceketimizin astarı içinde. "Ona uymayan ölçü hayat olsa teperim" diyen şairin işaret ettiği üzere her alandaki muvaffakiyet hiç şüphesiz O'nun izini sürmeye bağlıdır. Ne mutlu her işte onun izini sürenlere...

Sanma ey hâce ki senden zer ü sim isterler "Yevme lâ yenfeu" da kalb-i selîm isterler

*(Ey hoca sanma ki senden altın ve gümüş isterler
"Hiçbir şeyin fayda vermeyeceği günde" sadece temiz bir kalp isterler)*

İnsan Kaynak Değil, Kıymettir!

Endüstri Devrimi'nden sonra "insan kaynakları" modern dünyanın yeni bir kavramı olarak hayatımızda önemli bir yer tutuyor. İnsan kaynak mıdır, yoksa "eşref-i mahlûkat" olarak kıymetli midir?

"Kaynak, insanı sadece meta olarak gören bir kavramdır." Oysa her insan bir âlemdir. "Ben bir damlayım, damla okyanusa düştü. Okyanus benim." diyor bir filozof. Andrei Tarkovsky'nin 1983 yapımı bir filmi vardı: "Nostalghia" Aileleri tarafından terk edilen Domenico'nun hayatını anlatan çok güzel bir film. Film, ilginç bir sahne ile başlıyordu. Kamera, Domenico'nun evini geniş açıyla gösterir ve duvarda bir yazı görünür: "1+1=1". Ardından Domenico konuşur:

"Bir damla ve bir damla daha asla iki damla etmez."

Her insan bir âlemdir. Her âlem de başka bir âleme değer yükleyen ve onu büyüten bir gerçektir. Onun için insan ne iş yapıyorsa yapsın, hangi pozisyonda olursa olsun bütüne, yani "büyük damlaya" katkıda bulunur. Aslında bu, bir bütünlük fel-sefesidir. Bir başka deyişle, "Birden geldik bire gideceğiz." demek istiyor Tarkovsky.

Bu düşüncenin, ifadenin özündeki bilgi, tasavvuftaki "vah-det" anlayışıyla birdir. İbn-i Arabî'nin "ayna" metaforu ile anlattığı da insan kıymeti ve 1'in önemidir. Aynada gördüğümüz çokluk sadece 1'in yansımasıdır. Arabî'ye göre, sadece Allah vardır ve geriye kalan her şey (tüm olasılıklar) onun suretinin varlık aynasına yansımasıdır. Şimdi insan neden kaynak değil kıymettir, dedik ya her insan 1'dir.

Kıymet, kişilik, hayatın anlamı, hayatın amacı, düşünmek ve düşündüğü gibi hareket etmek 1'dir. 1 eşittir kişiliktir. 1'in yanına bir o koyarsanız 10 olur. Bu başarıdır. Bir sıfır daha koyarsanız 100 olur. Bu sıfırlar uzayıp gider, milyon olur. Okuduğumuz okullar, aldığımız diplomalar, oturduğumuz semtler, unvanlar hep birer sıfırdır. Ancak eklediğiniz sıfırların hiçbir önemi yoktur. Bunu bilmek her zaman yetmiyor. Hissetmenin, idrak etmenin bilmekten daha önemli olduğu anlarda yaşıyoruz. Bugün hepimiz bir "başarı" hevesi ile hızlı, yoğun ama bir o kadar da anlamını yitirmiş hayatlar yaşıyoruz.

Hepimiz başarı odaklıyız. Herkes birbirini geçme derdinde, çok iş odaklı, çok hız odaklı, çok seyahat odaklı bir yaşamın içerisinde, kendi kıymetimizi başkaları tarafından da fark etmeden kaynak olarak kabul ediyoruz. Herkes birbirini kaynak

olarak görürken, kıymet her geçen gün kayboluyor.

Şikâyet kültürü bu yüzyılın en büyük sorunu. Bir işin ve sonucun kaynağı olan insanlar herkesten her olaydan ve her durumdan sürekli şikâyet ediyorlar. Oysa şikâyet, nefsin bir tuzağı. Kendinizi şikâyet ettiğiniz şeyden ayırabilirsiniz. Herkes büyük bir endişe içinde ve başarı hırsı ile hareket ediyor. Çünkü kaynak olduğu öğretilen insan böyle davranıyor. Anlamını kaybeden bir dünyada yaşıyoruz.

Herkesin canı sıkın, herkes her gün ümidini kaybediyor.

Kendisinin bir kıymet olduğunu, anlamın olmadığı bir dünyada insanın kıymetinin bilinmediği bir ortamda insan sadece akılla hayatın manasını da kavramakta zorlanıyor.

"İnsan, bu hayatta kaynak değil, kıymettir."

Kendine iyi bak. Sen bu âlemde 1'sin. 1'in yansımasıdır dünya. Ondan dolayı kıymetlisin. Senin dışındakiler de kıymetli. Hepimizin birbirimize ihtiyacı var. Hepimiz birbirimize emanetiz.

**Dünya 1'dir.
1 kıymetlidir.
İnsan 1'dir.
İnsan kıymetlidir.**

İnsan Doğasına Sahip Çıkmalıdır

Bu yazımızda İslam'a göre insanı ve doğasını ele alacak ve bu çerçevede onun temel kaynaklar olan Kitap ve sünnetteki yerini inceleyecek ve buradan hareketle bu dünyada en değerli varlık olan insanın kendisine ve fitratına sahip çıkması için çağrıda bulunacağız.

“İnsan” kelimesi Arapça “ins” kelimesinden türetilmiştir. Beşer, insan topluluğu anlamına gelir ve daha ziyade insan türünü ifade eder. İnsan kelimesinin etimolojik kökenine bakıldığında karşımıza üç farklı kök çıkmaktadır. Bunlardan ilki ünsiyet kurma, cana yakın olma anlamındaki “ens” köküdür. İkincisi ise, unutmama anlamındaki “nsy” köküdür. Ayrıca üçüncü olarak da, sevk etmek, kılmılamak, hareket etmek, kılmılamak anlamındaki “nvs” kökü söylenebilir. Üç farklı kökene bakıldığında görülecektir ki, üç kelime de insanın özelliklerini yansıtmaktadır. İnsan hem diğer insanlarla bir arada yaşayan sosyal bir varlık hem unutkan hem de hareket eden bir varlıktır.

Bu çerçevede kelimenin Kur'an-ı Kerim'deki kullanımına bakıldığında, bu kullanımın insanın etimolojik anlamını muhteva edecek şekilde olduğu, bununla beraber çok daha övgü dolu bir tanımlamaya mazhar olduğu görülmektedir. Araf suresinin 189. ayeti eşlerin yaratılış hikmetlerinden birinin de ünsiyet kurma olduğu ifade edilmektedir. İnsanın unutkan olduğu ile alakalı ayetler de Kur'an-ı Kerim'de çokça mevcuttur (Ca-siye, 45/34; Mücadele, 58/19).

İnsanın bu gibi eylemlerini, fitrat özelliklerini anlatan ayetlerin yanında Kur'an-ı Kerim'de insanı öven, vazifelerini ve sorumluluklarını bildiren birçok ayet de bulunmaktadır. Bu ayetler içinde Fâtır Suresi 39. ayet insanın yeryüzündeki görevini anlatmaktadır: O'dur; "sizi, yeryüzünde halifeler kılmış olan. Kim küfredirse; küfrü kendi aleyhinedir.

Kâfirlerin küfrü Rabb'leri katında ancak gazabı artırır. Kâfirlerin küfrü onlara hüsrandan başka bir şeyi artırmaz." Buradaki halifelîği Allah'ın halifelîği olarak değil de insanın yeryüzünü imar, ıslah ve güzelleştirme görevi olarak anlamak ve onun bu görevin gerektirdiği güçlerle donatılmış olduğunu düşünmek yerinde bir tutum olacaktır. Bu çerçevede söz konusu ayet, en temelde insanın yeryüzünde halife olduğunu ifade ederek insanın yaratılan diğer tüm varlıklardan üstün kılmış olduğunu gösterir (İsra, 17/70). Bu üstün kılma o derecededir ki, Allah, meleklerden insana secde etmesini, tabii ki saygı gösterme anlamında, talep etmiştir (Araf, 7/11). Bu çerçevede insanın yaratılmışlar arasında en üstün konumda olduğu ifade edilebilir.

İnsanın yaratılışına ait bir ayette ise, Allah, "Sonra onu düzeltip tamamlamış ve ruhundan ona üflemiştir. Size de kullaklar, gözler ve kalpler vermiştir. Ne de az şükrediyorsunuz" (Secde, 32/9) buyurarak insanların kutsiyetini ve özel yaratılışını vurgulamıştır. İnsanın bu özel yaratılışı da Tin suresinde, "Doğrusu biz; insanı ahsen-i takvim olarak yarat-tık." (Tin, 95/4) ifadesi ile betimlenmiştir. Kanaatimizce insanın yaratılışının en iyi ve en güzel bir biçimde olması insanın değerinin ve öneminin en net göstergesidir. İnsanın ahsen-i takvim (en güzel şekilde) olarak yaratılması buna açık bir işaret.

Allah tarafından insana verilen yüksek değer yanında, kulluk bilincinden uzaklaşan, doğasından ayrılan insanlar için yapılan zayıf, zalim, hırslı, zararda olan vb. nitelermeler de vardır. Bu bağlamda insanın "eşref-i mahlûkat" olma ile "esfel-i safilin" olma arasında bir çizgide hareket ettiğini ifade edebiliriz. İnsan kulluk bilincini unutmazsa, Allah'a hakkıyla kul olursa en güzel bir şekilde yaratılmış ve ahlaklanmış benliğini "eşref-i mahlûkat" kılar. Fakat kulluk bilincini unuttur ve Allah'a inanmaz,

şükretmez ise en güzel şekilde yaratılmış benliğini "esfel-i safilin" kılar.

"Nefse ve onu düzenleyene, Sonra da ona, hem kötülüğü hem de takvayı ilham edene, onu arıtan, gerçekten felaha ermiştir. Ve onu örtüp kirleten ise muhakkak ziyana uğramıştır." (Şems, 91/7-10). En sahil insan tasavvuru olan bu umde insanın iyi ve kötü eğilimlere sahip olduğu ve iyi tarafını beslerse iyiliğini artırdığı, besleyemezse kötülüğünü artırdığı gerçeğini gösterir. Demektir ki, mutlak iyi insan ve mutlak kötü insan yoktur, insanın imtihan serüveni ölüşe geçinceye kadar sürer.

Bu çerçevede Hz. Peygamber de insanın yaratılışına dair, "Her doğan, fitrat üzerine doğar." (Buhari, Tefsir (Rum), 2) diyerek insanın fitratının ahlaka, yani yaratılışa yakınlığını vurgulamıştır. Bu da insanın en değerli varlık oluşu yanında fitratının, doğasının ne denli iyi, eşit ve güçlü yaratıldığını gösterir. Dolayısıyla insan, doğduğu andan itibaren Allah'a iman hususuna fitraten bir yakınlık duymaktadır. Hilkatte eş ve eşit olmak bir yakınlık duyma konusunda da kendini gösterir. İnsanların doğduğu andaki bu eşitliği bozacak, doğallığı yitirecek, kullar arasına nifak sokacak hiçbir şey de söz konusu değildir. Hz. Peygamber, bu durumu Veda Hutbesi'nde şu şekilde açıklamaktadır: "Soylarla övünülmez. Araplar, Arap olduklarından Acemlerden; Acemler de, Acem olduklarından Araplardan üstün sayılmazlar. Çünkü Allah katında en yüce olanımız, ona karşı gelmekten en fazla kaçınanımızdır (en takvalımızdır). Ey insanlar dikkat ediniz! Rabb'iniz tektir. Arap'ın Arap olmayana, Arap olmayanın Arap'a, siyahın kırmızıya, kırmızının siyaha, takvadan öte, hiçbir üstünlüğü yoktur. Şüphesiz Allah Teâlâ katında en üstünüdür, Allah Teâlâ'dan en çok korkanımızdır." (Müsned-i Ahmed b. Hanbel, 5/411).

Gerçek anlamda hiçbir insanın hiçbir insana benzemediği ve herkesin farklı, kendine has nitelikler barındırdığı gerçeğinin Hz. Peygamber'in Veda Hutbesinde dile getirilmesi İslam'ın insanları ele alışını ortaya koymakta ve bu konuda önemli ipuçları sunmaktadır. İnsanlar arasında üstünlüğün olmadığı ve ilişkilerde kibrin yer almaması gerektiği yine hadisi şeriflerde yer almaktadır. Örneğin: "Sizin şu soyunuz-sopunuz kimseye üstünlük ve kibir taslamaya vesile olacak şey değildir. (Ey insanlar!) Hepiniz Âdem'in çocuklarıdır. Hepiniz bir ölçek içindeki birbirine eşit buğday taneleri gibisiniz. Hâlbuki hiç kimsenin kimseye, din ve takva müstesna, üstünlüğü yoktur. Kişiye kötü olması için; başkalarını yermesi, küçük görmesi, cimri, kötü huylu, had ve hududu aşmış olması yeter." (Müsned-i Ahmed b. Hanbel, 4/158; İbni Kesir, 4/218).

Yukarıdaki hadisin insanları tanımlarken "Ölçek içindeki birbirine eşit buğday taneleri gibisiniz." ifadesinin kullanılması ve kibrin, küçük görmenin, cimriliğin, kötü huyluluğun yerilmesi İslam'ın insan anlayışını, eş ve eşitlik anlayışını göstermesi açısından dikkat çekicidir. Bir başka dikkat çekici husus ise eşitlik ile alakalı hadislerin ikisinde de insanların bir ve beraber olarak telakki edilmesidir. İlk hadiste "Rabb'iniz tek-tir." ifadesi, ikinci hadiste ise "Hepiniz Âdem'in çocuklarıdır." ifadesi, eşitlik ile beraber en önemli ilkelerden birinin de birlik olduğunu göstermektedir. Zaten İslam'ın en önemli ilkesi "tevhit" ve onun sosyolojik karşılığı "vahdet" yani birlik ilkesidir. İnsanlar arasındaki her türlü hiyerarşi, toplumsal sistemle alakalı her türlü konu "tevhit" ilkesinin açılımı "vahdet" ve "eşitlik" ilkesi ile beraber ele alınmalıdır. Toplumsal sistemler üzerine düşünülürken söz konusu bu iki ilkenin önemli referans noktası olması gerektiği düşüncesi asla akıldan ırak tutulmamalıdır.

Modern dünyanın insanı bir kaynak, meta, nesne olarak tanımlanmasına karşın Kur'an, insanı ahsen-i takvim üzere yaratılmış, Allah'ın ruhundan üflediği ve tüm yaratılmışlara üstün kıldığı değerli bir varlık olarak tanımlamıştır. Hadisler

ise tüm insanları eşit zeminde, "tevhit/birlik" bağlamında ele almıştır. Bu durum da göstermektedir ki modern dünyanın insana bakışı İslam'ın tanımladığı insan karakterinden çok uzaktır. İnsanı basitleştiren ve nesneleştiren bu tavra karşı İslam, insanı varlık olarak yüce kılmıştır.

Sonuç olarak temel ilkeler ve vasıflar vaz eden Kur'an ve onun içten ve doğru anlaşılıp uygulama örneği olan Sünnet bize şunu açıkça söylemektedir: Dünya insan için yaratılmıştır ve bu dünyadaki en değerli varlık insandır. İnsan her şeyden önce kendine, doğasına, fitratına sahip çıkmalıdır. İnsan bizzatıhi kendi olmali, aslına dönmeli ve insan kalmalıdır. İnsanlığından vazgeçmemeli ve kendine zulmetmemelidir.

İnsan, "kim iyilik yaparsa kendine yapar kim kötülük yaparsa o da kendi aleyhine yapar" gerçeğini unutmadan kendini de kendi kaderini de insanlığın kaderini de değiştirmek için yola çıkmalı, buna inanmalı ve bunun için mücadele etmelidir.

İnsan, "kim iyilik yaparsa kendine yapar kim kötülük yaparsa o da kendi aleyhine yapar" gerçeğini unutmadan kendini de kendi kaderini de insanlığın kaderini de değiştirmek için yola çıkmalı, buna inanmalı ve bunun için mücadele etmelidir.

**Modern
dünyanın insana
bakışı İslam'ın
tanımladığı
insan
karakterinden
çok uzaktır.
İnsanı
basitleştiren ve
nesneleştiren
bu tavra karşı
İslam, insanı
varlık olarak
yüce kılmıştır.**

İnsan ya da Keşke

Kâinattaki nizamı bozan da ahengi sağlayacak olan da insandır. Çünkü insana, farklı iki alternatif arasında tercih özgürlüğü verilmiştir. Akıl ve muhakeme sahibidir ve kendine verilen görevleri yerine getirmek üzere mütenasip yeteneklerle donatılmıştır. Tercih kendisindedir! Bu açıdan dünya, geçim değil seçim yeridir. Bu seçimleri yapmak adına dünya, insanın terbiye yeridir. Bu terbiye sürecinin en az keşkelerle sonuçlanması için insana "düşünme", "hissetme", "irade" ve "ünsiyet" verilmiştir. Bu dört boyutla hayatta iyi ve güzelin yaygınlaştırılması, insanlara doğru bilginin aktarılması, faydalı ve yararlı olan mal ve hizmetlerin üretilmesi ve nimet-külfetin adil paylaşılması hedeflenmiştir. Bu hedeften uzaklaşan insan keşkelerin(in) ese(i)ridir.

Hayatı keşkesiz şekillendirmek için beyin bir donanım, akıl bir yazılımdır! Donanımı değerlendirecek her akıl kaçış yolu aramaz, çıkış yolu arar! Keşkeye son vermenin anahtarı budur. Bu arayışın kapısı ise emektir. Emek, herkese Allah'ın lütfudur ve bu emek ortaya kondukça hayatın onuru yaşanır. Üstelik bugünkü emek yarın için depolanamayacağına göre, bugün değerlendirilmesi gereken bir potansiyeldir.

İnsanı değerli kılan, akıl ve emek potansiyelini bilmesi ve ona sahip çıkmasıdır. Bu potansiyele sahip çıkamayan insan kendisine de sahip olamaz. Kendisine sahip olamayan da, hiçbir şeye sahip olmamalıdır. Çünkü sadece keşkeleri artıracaktır. Bu kaybı durduracak tek şey değerdir. Değerler, insanlar için haz ve menfaatten vazgeçmeyi gerektirir. Başta hayatı zorlaştırır gibi görünse de çözümleri kolaylaştırır. Bu yüzden değerle yaşanan hayat, bedel ödetir; ancak karşılığında itibar, saygınlık ve güvenilirlik kazandırır, iç huzur ile yaşamaya imkân verir.

İç huzur, sadece istediğin seçimi yapmış olmanın değil, aynı zamanda dünyadaki yerini bulmuş olmanın heyecanını yaşamaktır! Hayat, bu iç huzurla yapılan bilinçli eylemlerle güzelleşebilir ve keşkelerden arındırılabilir. O hâlde, önümüze konan seçeneklerden birisini seçmeye değil, seçeneklerin dışında bir alternatifi öngörebilmeye hazırlanmalıyız! Bunun için yepyeni niyetlerimiz olmalı! Bizi olgunlaştıran, derinlik kazandıran, sınırları nereye kadar zorlayacağımızı öğreten yepyeni niyetler... Adaletsiz, onur kırıcı bir hayata son vermeye dair niyetler... Bu niyetleriyle imtihan oluyor insan ve bu da Allah'ın onu unutmadığının müjdesi değil mi?

“

*“Hayatı keşkesiz
şekillendirmek için beyin bir
donanım, akıl bir yazılımdır!*

*Donanımı değerlendirecek
her akıl kaçış yolu aramaz,
çıkış yolu arar!”*

Boşlukta “Bağlanmak”

Maneviyatından beslenen, kişisel refleksleri ahlak fırçası ile çizilmiş varlık olan insanın; hakikate ulaştırıcı merak ile öğrenim süreçlerinde işlenmesi sadece o kişileri varoluşlarına değil toplumları da adalete, huzura ve barışa bağlayacaktır.”

İnsan; kendi yaradılışı ile başladığı dünya serüveninde, zamanda ve zamanla farklı imtihanların öğrencisidir. İlk andan itibaren kendi nefsi ile mücadelesiyle başlayan bu varoluşunu idrak etme serüveni; her çağda, her yüzyılda ve dahi birkaç yıl ile şeklen ve manen değişiyor. “İşıltılı ve hayatı kolaylaştıran” yeniliklerle sınavını kendi eliyle zorlaştıran yetegâne varlık belki de insan.

Yaradılışın en güzel mucizelerinden olan bu müstesna varlığın kendi varoluşunu fark etmesi ve hatırlaması neden bu kadar zor? Belki de henüz cevaplanamamış bu anahtar sorunun cevabı tek başına insanın kendi yaradılış nedenini sormasıdır. Yani aslında sormak, cevaplamanın başlangıcıdır.

Bu noktada; kendi yaradılış anımıza en yakın hâlimize, bebeklik dönemine baktığımızda ifade edemesek de bu sorunun yanıtını belki de en iyi bildiğimiz zamandayız. Geçtiğimiz yıllarda Amerikan Yale Üniversitesi’nde bir grup bilim insanı bu konuyu bir soru ile araştırdılar: “İnsanın ahlaki değerleri yaşamsal tecrübe ve inançlarla mı şekillenir, yoksa hayat serüveninin en başındaki mucize varlık “insan” zaten yaradılış gayesine göre mi dünyaya gelmiştir?” Bilim adamları ilk soruluşu çok eskilere dayanan bu sorunun cevabını bir bebek laboratuvarında birkaç kukla ve birkaç bebek ile bulmuşlardır. Deneye göre, neredeyse tüm bebekler karşılarında bir kutuyu

açmaya çalışan kuklaya yardım eden kukla ile kutuyu açması engellenen iki kukla arasında “iyiliği” temsil eden kuklayı kendilerine dost olarak seçebilmişlerdir. O hâlde varoluşu fark etmek; sadece zamandan, hayatın vereceği derslerden ve dahi eğitim ile kazanabilen tüm bilgilerden bağımsız olarak hayattaki ilk adımlarda bile mevcuttur.

İnsanın dikkatini neden yaratıldığına çeken Alak Suresi’nin mucizevi tefsiri tüm bu serüvenin anlamını 19 ayette ortaya koyuyor. Bu noktada en dikkat çekici nokta “Alak” kelimesinin biyolojik anlamından ziyade fiziki anlamındaki “asılı kalma” hâlinin tasvir edilmişidir. “Kâmil bir varlık olma yolu” için dünyaya gönderilen bir varlık olarak insanın, doğumundan sonra sadece fiziki varlık olarak değil maneviyatı ile hayata tutunma mecburiyetinde olduğu da bu sure ile tescil edilmiştir.

Peki, günümüz dünyası üzerindeki ilk adımı bu şuurla bezenmiş bir ruhla atan kulları, gerçekten oyalayabilmekte midir? Bir başka deyişle, gezegenin birtakım toplulukları acaba insanı varoluşunda bağlı olduğu hakikatten ayırırken hangi argümanları güçlendirmektedir? Güney Kore’den yayılan K-POP Kültürü, Kuzey Amerika ve Kuzey Avrupa’da artık yaygınlaşması kabullenilen ve normalleşen intihar vakalarının artışı (Eskin, 2012, s. 25); kişileri önce yaradılış gayesinden

sonra ise bu gayeyi ona hatırlatabilecek tüm toplumsal mekanizmalardan onu çekip alan “bireysel özgürleşme” akımının doğal sonuçlarıdır. Kişiyi başladığı noktadan koparmak ve yalnızlaştırmak ve yönetilebilir bir boşluk çerçevesi içerisinde askıda bırakmak, oyalama stratejisinin varmak istediği yeni insan hâlidir.

İnsanın niteliği zamana, mekâna ve değerlere sinerek çağın temel niteliğini belirlerken, zaman içinde insanla ilgili tüm bu kavramlar da insanın ve çağın niteliğini belirlemeye başlar. (Aşkaroğlu, 2017) İnsanın dönüştürücü etkisi tekrar içerisinde var olduğu gezegeni de “kendi boşluğu” hâline getirebilecek kadar güçlü ise, kâmil insan için en önemli vazife; sadece kendi imtihanı ile değil başkalarının imtihanı için de yaptıkları, yardım ettikleri ve katkı sundukları ile “hakikati bulup, hatırlayıp, yaradılış gayesini keşfedenler” ile olmaktadır.

Örneklendirmek gerekirse “oku” emrinin tecellisi gayreti ile eğitim faaliyetlerine gayret gösteren bizlerin, karşımızda teslimiyet ile dinleyen öğrencilere ahlak ve merak ekseninde rehberlik etmekten söz edebiliriz. Maneviyatından beslenen, kişisel refleksleri ahlak fırçası ile çizilmiş varlık olan insanın; hakikate ulaştırıcı merak ile öğrenim süreçlerinde işlenmesi sadece o kişileri varoluşlarına değil toplumları da adalete, huzura ve barışa bağlayacaktır.

İsmail Kahraman ile İlim Yayma Vakfı Üzerine

İsmail Kahraman Kimdir?

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Talebe Cemiyeti başkanlığı ve Türkiye'deki yükseköğrenim gençliğinin temsilcisi olan "Milli Türk Talebe Birliği "(MTTB)'nin 48. Dönem Genel Başkanlığını yaptı.

Aralarında Birlik Vakfı, Türkiye Gönüllü Teşekküller Vakfı (TGTV), Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Geliştirme Vakfı, İlim Yayma Cemiyeti, İş Dünyası Vakfı, HİKEV, İstanbul Ticaret Üniversitesi gibi kurum ve kuruluşlarda; kurucu, genel kurul üyesi, istişare heyeti üyesi, mütevelli heyet üyesi, yönetim kurulu üyesi ve başkanı olarak görev yaptı.

İlim Yayma Vakfı'nın kurucu üyesi olup bir dönem mütevelli heyet üyesi olarak da görev yapmıştır.

Milli Nizam, Milli Selamet, Refah, Fazilet ve Ak Parti'nin kuruluş çalışmalarında yer aldı.

1975 yılında Çalışma Bakanı müşaviri, TBMM'de 20, 21 ve 26. dönem milletvekili olarak görev yaptı.

54. Refah-Yol Hükümetinde Kültür Bakanı olarak yer aldı.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 27. Başkanı olarak aldı.

İş Hayatında; Sanayi ve Ticaret Şirketlerinde İdare Meclisi Başkanlığı ve İcra Kurulu Başkanlıklarında bulundu.

Hâlen Cumhurbaşkanlığı Yüksek İstişare Kurulu başkan vekilidir.

İngilizce bilen İsmail Kahraman, Evli ve dört çocuk babasıdır.

-Efendim, kamuoyu sizi yakından tanımıyor. Çok hareketli bir eğitim hayatınız var. Bize biraz öğrencilik döneminizdeki sosyal faaliyetlerinizden bahsedermisiniz?

1940'da Rize-İkizdere'de doğdum. Rahmetli babam bizi 1944'te Karabük'e getirdi. İlkokul ve ortaokulu Karabük'te aynı binada okudum. Ortaokuldan sonra her Karabüklü gibi Kastamonu'ya gidecektik lise olmadığı için. Fakat son sınıftayken Karabük'e lise açıldı. Lise 1 ve 2'yi de yine Karabük'te okudum. 1958'de rahmetli babam Karabük'ten İstanbul'a temelli olarak taşındı. Lise son sınıfı Haydarpaşa Lisesi'nde okudum. Diplomam Haydarpaşa Lisesi'dir ama diğer bütün okullarım Karabük'tedir. Çok memnundum Karabük'teki okulumdan. Çünkü az talebe vardı ve biz o zamanlar çarşamba ve cumartesi günü yarım, diğer günler tam gün olarak okurduk. Öğrenci sayısı da 28-30 civarındaydı. Hocalarımız da güçlüydü. Karabük herkesin sahiplendiği bir yerdir. Çünkü yerlisi 13 haneydi. Herkes oraya gelince kendi memleketi olarak saydı. İstanbul'a gelince Haydarpaşa Lisesi'ne kaydoldum, aslında İstanbul lisesine kaydolacaktım. Şerif Öztop babamın dostuydu. Ona mektup yazmıştı. O da Mahir İz hocaya söylemiş. Benim velim Mahir İz hocaya olacaktı. Ama o bahçıvarlığa ulaşamadım. Rahmetli babamla beraber Kadıköy'e indik. Mahir hoca ile randevumuz var Avrupa yakasında. İstanbul Lisesi'nde buluşacağız. Bir lodos çıktı, gemiler çalışmıyor. Yarın öbür gün

yine lodos çıkacak, gemiler çalışmayacak, neden ben bu tarafta okumayayım diye düşündüm. Niyet İstanbul Lisesi iken, velim de Mahir İz hoca olacakken, babam hocayla telefonda görüştü. "Hocam bir lodos oldu, yine böyle olur diye endişe ettik. Ne dersiniz Haydarpaşa Lisesi'ne kayıt yaptırayım mı?" diye sordu. Mahir hoca "Ben orada ders verdim, iyi bir lisedir." dedi. Böylece Haydarpaşa Lisesi'ne kaydoldum. Mahir hoca edebiyat hocasıydı, çok değerli bir insandı. İstanbul İmam Hatip müdürlüğünü de yaptı Celal hocadan sonra.

-Mahir hoca vakfımızın da ilk kurucularından. 1973 yılında vakıf kuruldu, 1974 yılında Mahir hoca vefat etti.

Evet, vakfımızın ilk kurucularındandır.

Mahir hoca çok kişi yetiştirdi. Mükemmel bir edebiyat dünyası vardı, hitabeti fevkaladeydi. Ne yazık ki "velimdi" deme imkânını kaybettim. Haydarpaşa Lisesi'nde son seneyi okudum. Ben ya tıbbiyede okumak ya da Mahir hoca gibi bir edebiyat öğretmeni olmak istiyordum. Sınava girdim ama tıbbiyeyi kazanamadım. Bir sonraki sene girerim, bu sene edebiyat bölümüne gideyim dedim. Sonra hukuk fakültesindeki listede yedekten ismim çıkınca bir sene oraya devam edeyim dedim. Yine de tıbbiyeye geçmek niyetim vardı. Fakat beş ders var, baktım ki üçünden geçmişim. Hukuku da sevince orada devam etmeye karar verdim.

Hukukta tek ve çift diye bir hadiseye şahit oldum. Kayıt sırasına girdim. Cemal Bey diye biri kaydediyor. Önümde bir kız var. Kız; "Cemal abi tek olsun." dedi. Acaba tek ne demek dedim. Ayrı bir yerde mi okuyacağız ya da gündüz, akşam ayrımı gibi bir şey mi bilmiyorum. Cemal abi gözlüğünü çıkardı, şöyle bir baktı, tekrar taktı ve yazdı. O kız gitti, sıra bana geldi. "Cemal abi tek olsun." dedim. Bilerek demiyorum. Cemal abi dedi ki; "Olmaz ki herkes tek herkes tek." "Cemal abi benim önümdekini teke yazdın, sen yaparsın." dedim. Cemal abiyle sonra dost olduk. 7635, meğerse tek numaralar Esas Teşkilat Hukuku'ndan Ali Fuat Başgil'e giriyorlar. Çift numaralar, Hüseyin Nail Kobalı'ya giriyorlar. İki arasında o kadar fark var ki. Ali Fuat Bey derse geldiğinde bütün sınıf dolar, Hüseyin Nail Bey geldiğinde noktada durmaz, ortada durur, ses değişir, not tutamazsınız. Meğerse tek çift olmuş. 6 ay boyunca Ali Fuat Başgil'in dersine girmek bahtıyarlığıma eriştim. Çok değerli bir insandı. Allah gani gani rahmet eylesin.

O meşru reis-i cumhurdu. 1960 darbesinde 147 profesör üniversiteden uzaklaştırıldı. Biri de Ali Fuat Başgil idi. Bunun 146'sı geri çağrıldı. Ferit Hakkı Saymen vardı, Medeni Hukuk profesörü, soldan bir adamdı. O yüz kızartıcı bir durum dolasıyla kabul edilmedi. Bir de Ali Fuat Başgil dönmedi. "Bu şartlar altında, ilim havası olmayan yerde hocalık yapamayacağım." dedi.

Hukuk'ta bizim adımız kuyruk idi. Biz kuyruğuz, gericiyiz, yobazız. Karşımızdakiler güya reformcu, 1960 darbesini yapmışlar. Niye kuyruğuz? Başımız yani Demokrat Parti, Menderes ve ekibi Yasıada'da. Gerici avı yaptılar, halk partili olmayan, reformcu olmayanlardan önde kim varsa, mesela Kadir Mısıroğlu gibi, Vefa'daki yurdundan sürükleyerek aldılar, hukuk fakültesinin bahçesine getirdiler. Egemen Darendelioğlu Milliyetçiler Derneği Başkanı, aldılar, Çarşıkapı'dan üniversiteye getirdiler. Üniversitede mahkeme ediliyorlar. Kimin gerici olduğu sonradan belli oldu. Siyasetçi Ümit Özdağ'ın babası Yüzbaşı Muzaffer Özdağ diyor ki, "Yolumuz Beyazıt'tan, Babıali'den geçecek, üniversiteden de geçecek."

-Ne demek istiyor yani?

Biz üniversitedeki gerici kişileri, sisteme uymayan kişileri atacağız. Türkeş'in talebesiydi. Onun ekibindeydi.

Sonra ne oldu?

Türkeş'in ekibi seçime gitme taraftarı değil, kalcılar. Türkiye'yi düzene sokacaklar. Karşındakiler seçime gitmek isteyenler. 14'ler hadisesi var 13 Kasım'da. Millî Birlik Komitesi, 27 Mayıs'ta idareyi ele alan komitenin adı. Aralarında hiç general yok. Albay, yarbay, binbaşı, yüzbaşı hatta üsteğmen var. Öyle bir kadro. Alt kadro darbeyi yapmış. Çok zayıf bir güçte yapmışlar. Sonrakiler güçlü bir kadroydu ama 27 Mayıs'taki çok zayıftı. Zırhlı birlikler okulu var. Oradaki 2 tane tabur komutanı binbaşı 27 Mayıs'ın İstanbul'daki darbesini yaptılar. Biri vilayete geldi, Cağaloğlu'na. Biri Harbiye'ye gitti. Radyo evine el koydu.

Zırhlı birliklerin komutanı Tuğgeneral Refik Tulga, bilahare İstanbul valî ve belediye başkanı oldu. Refik Tulga cuntanın içinde yok. Dediler ki, "Komutanım, bizim komutanımızsınız. Size iki yol teklif ediyoruz. Bir; komiteye girin, İstanbul valî ve belediye başkanı olun. İki; bizim harekete katılmayaksanız sizi Balmumcu'da tevkif ettiklerimiz arasına koyacağız." "Bana yarım saat müsaade edin." dedi. Balmumcu'yu değil de valî ve belediye başkanlığına tercih etti.

Başkanlığa seçilmeniz nasıl oldu?

Sağdaki muhafazakâr cemiyet İs-

tanbul Üniversitesi Hukuk Talebe Birliği Cemiyeti'dir. Halk Partisi ile koalisyon yaptık. Önceleri cemiyet, halk partililerin elindeydi. Fakat bir sürü suiistimal yapmışlar. Cemiyetin mali imkânı vardı. Sosyal yardımları o yapıyordu, para ona geliyordu. Mali imkânı olan cemiyeti epey suiistimal ediyorlardı. Halk partililerin dürüstleri gelin sizinle beraber koalisyon yapalım, bunları devirelim dediler. Halk partisiyle koalisyon yaptık ve Hukuk Talebe Cemiyeti'ni aldık. Başkan bizden olacak, ikinci başkan onlardan olacak. İstanbul Üniversitesi Hukuk Talebe Birliği Cemiyeti Başkanı oldum ve böylece vatani kurtarmaya başladık.

-Siz başkanlığı mı aldınız?

Ben evvela idare heyeti üyesi oldum. Başkan Aykut Edibali olacaktı. Anlaşmayı öyle yaptı listeyi yapanlar. Başkan bizim gruptan, ikinci başkan Halk Partililerden. Kim olacak başkan? Aykut Edebalı. Aykut Edibali kim? Afyon Yurdu müdürü, Afyon'da. Biz seçimi kazanınca Aykut bir mektup yazdı; "Ben gelemiyorum, mali imkânım yok, kusura bakmayın." dedi. Bu sefer kimi seçelim? Beni çok faal gördüler. Görüşüyoruz vs. seni seçelim dediler. "Herkes öyle diyor". dedim. Bana seni seçelim diyen kişi, Halk Partili, kendisi de aday. Cemiyetçilikte böyleymiş.

Birine sen adaylık teklif edeceksin, o hayır diyecek falan bu kulismiş. Ben bilmiyordum ki. "Seni seçelim," dedi Affan, Mersinli bir arkadaş, Halk Partili. "Herkes böyle diyor," deyince "kim diyor?" dedi. "Şu şu şu." diyerek kendimizi ele verdik. Çoğunluk bizde zannediyorduk, 13 kişiydik. 7'ye 6 biz öndeyiz diyorduk. Meğerse 2 tane Trabzon yurdundan gelenler Halk Partili imişler. Biz 5 kişiymişiz, onlar 8 kişiymiş. Seçimde Karadenizlilik, bir de faal oluşum. İki kişi bana rey verince ben başkan oldum.

-Kaç yıl sürdü o göreviniz?

1,5 sene sürdü. Bilahare Millî Türk Talebe Birliği Genel Başkanı oldum. Yükseköğretim temsilcisi MTTB. 1916'da kurulmuş.

-Biz de tam bunu soracaktık. İsmail Kahraman denilince MTTB'den bahsetmemek olmaz. Profesör Erman Tuncer'in ifadesiyle; "halkın başvurduğu bir referans kaynağı" diyor MTTB için. Doğrudan soracağım başkanım. Siz MTTB'yi ele geçirmişsiniz, nasıl yaptınız bunu?

Ele geçirmek şöyle, benden önceki dönemin başkanı Rasim Cinisli'dir.

-Önceden solcuların elindeydi ama.

Evet, onlarındı önceden. Yüksel Çengel başkandı. Yüksel Bey'den Rasim Bey alıyor. Bu sefer bizim fikriyatımıza, sağa geçiyor. Solda Yüksel Çengel'le bitiyor. Sağda Rasim Cinisli ile başlıyor. Ben Rasim'in başlattığı sağdaki hareketi fikri yapı olarak daha bir istikametli hâle getirmeye çalıştım. "Tezimiz İslam'dır" beyanım var benim. Eskiden yasaktı İslam'dır demek.

-O dönemde çok ciddi bir çıkış bu.

Tezimiz İslam'dır dedim, Milliyetçiler kurultayı yaptım, halkla bütünleştim. Velhasıl hukuk talebe cemiyetinden sonra MTTB'ye geçişim, oradaki faaliyetlerimiz dolayısıyla arkadaşlarımızın bizi aday göstermesiyle oldu. MTTB'de seçim zordur. 3'te 2 ile seçileceksiniz. MTTB'ye bağlı 33 tane dernek var. O zamana kadar Türkiye'deki üniversite sayısı 9'dur. İlk toplantıda seçilmek için 144 nisap var ben 142 almışım. Hayda, bir tur daha. 162 almışım, bu defa 164 nisap var. Bir türlü denkleştirip de 3'te 2 olmuyor. Çok zor bir seçim. 26 kişilik bir ekip var, önlüyorlar, 3'te 2'yi sağlayamıyorsunuz, bir tur daha, bir tur daha... Rakibim 2 taneydi. Birisi Halis Akaydın, o çekildi. Diğeri Alaattin Koçak, değerli bir arkadaşım.

"Alaattin görüyorsun, 2 reye ihtiyacım var." dedim, "Yahu İsmailciğim nasılsa seçileceksin. Kur'an'a, bayrağa, silaha yemin ettik. Sen başka yerden rey al." dedi. Şimdi o günleri anarız Alaattin Bey ile. Yeni İstanbul gazetesinin sahibidir. İyi bir arkadaştır. Neyse seçildik. Ama seçim çok zordu. Sonra ben ne yaptım? Tüzüğü değiştirdim. Benden sonra Burhanettin Kaya oldu. Bir daha değiştirdim Ömer Öztürk oldu. 3 kere tüzük değiştirince dikensiz gül bahçesine döndü, o da kötü oldu. Çünkü kesinlikle kazanıyorsunuz.

Genel merkezin kongresine katılmadığı dernek delege gönderemez. Dernek var, MTTB'ye de bağlı. Kongresine sen adam göndermediysen nasıl gelsin. Dolayısıyla kapalı kutu, o yanlış oldu. "Ey düşmanım sen benim ifadem ve hızım-sın; gündüz geceye muhtaç bana da sen lazımsın" diyor ya. Dikensiz gül bahçesi olunca birbirine giriyor her şey. Birbirleriyle uğraşmaya başlıyorlar. MTTB'deki dönemimiz 48. dönemdir. 1916'da kurulmuştur. İttihat Terakki kurdurmuştur. Bilahare 1932'de Rahmetli Milli Eğitim Bakanı Tevfik İleri'nin MTBB başkanlığı sırasında, sapaşağlam, tam imanlı bir teşkilat hâline geldi. Sonra Halk Partisi kapattı. Tekrar açıldı. 4 dönemi var MTTB'nin. Benimki 4. döneme rastlıyor. Bizim olduğumuz dönemde çok faaliyetler yaptık. Türkiye'de ilk işgal ve boykotu Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde yaptık.

Fakülteye el koyduk, başörtüsü sebebiyle. Mitingler, yürüyüşler, toplantılar, konferanslar, açık oturumlar. Çok falaldık. Ne Rusya ne Amerika. İki bayrak, birine bir çarpı birine bir çarpı. Millî yol demiştik yolumuza. Erbakan hoca millî görüş olarak değiştirdi sonra onu. Fevkalade toplantılar yaptık. Halkla bütünleşme oldu. Büyük güç meydana getirdik ve o büyük güçle iki tane darbeyi önledik. Biz MTTB olarak darbe önlemiş bir teşkilatız. Çünkü halktan destek bulamazsa darbeler olmazdı. Nitekim Menderes'i deviren cunta Türkes'in evinde 1956'da kurulmuştu. 56'dan 60'a kadar açığa çıkmadı. 1957 seçimleri araya girdi falan. Biz gençlikle halkın bütünleşmesini sağladığımız için ve bizi aşamadıkları için darbe yapamadılar.

-Önlediğiniz iki darbe hangi dönemde denk geliyor başkanım?

Benim 2,5 yıl süren başkanlığım sırasında, Taksim'de meşhur bir şahlanış miting yapmışlardı. O mitingün arifesindeydi. Diğeri de yine İrfan Tansel'in

teşebbüsü. Doğan Avcıoğlu başkanlığında bir hükümet kuracaklardı. Darbe yapacaklardı. Biri de onun önlenmesidir. Toplumdaki direnci görünce, toplum kabul etmeyeceğini belli edince ortaya çıkamadılar. Darbeleri hazırlayanlar, önce halkı hazırlarlar. Çok hizmetimiz oldu, çok gayretimiz oldu. İşte o zamanlar İlim Yayma Cemiyeti bizim camiamızın 1951'de kurulmuş ilk cemiyetidir. Akşiyonda MTTB kendini ortaya koyan bir teşkilattır.

-Siz cemiyetle ne zaman tanıştınız?

Hukuk Talebe Birliği Cemiyeti Başkanı olduğumda tanıştım. Cemiyette ilk İsmail Niyazi Bey, Yusuf Türel'le tanıştım.

-Yusuf Türel'in hukukçu olması sebebiyle mi, o kanalla mı tanıştınız?

Yok. Biz öteleniyoruz, gerici deniyor bize, kuyruk deniyor, yobaz deniyor. Birbirimizi biliyoruz, eziliyoruz biz. Reformcular hakimler. İktidara gelmişler, idareye el koymuşlar. Toplantılar vesilesiyle temaslar olmuş oluyor. Ben Karabük'ten İstanbul'a geldim son seneyi okumaya. Tabii tanıyorum, isimleri biliyorum. Ailemin, babamın sağlamlığı ortada. Hemen Necip Fazıl'ın evine gittim. Fikirtepe'de bir konuttaydı. Karabük'ten gelen içimdeki o ruhla hep bizim camiamızdaki insanlarla, Nurettin Topçu ile, Mahir İz ile o camiamın içerisinde olmuş oldum. Bir başka cemiyet yoktu zaten Türkiye'de. İlk ana cemiyetimiz İlim Yayma'dır. Eskiden olan cemiyetler hep devletin güdümündekilerdir.

Menderes'in iktidara gelişi 14 Mayıs 1950'dir. O geldikten sonra dernekler neşvü nema buldu. İlim Yayma Cemiyeti'miz de 11 Ekim 1951'de kuruldu. 6 gün sonra Samatya Etyemez'de ilk 19 talebelik okul açıldı. O zamana kadar kadar bizim camiamızın açtığı önder, lokomotif, ileri bir cemiyetimiz yok. İki İlim Yayma Cemiyeti'dir.

-O zaman siz 1961-1962 gibi cemiyetle tanışmış oldunuz?

Evet. Hukuk Talebe Birliği Cemiyeti Başkanı iken tanışmış oldum. O zamanlar tek bir yerde iftar veriliyordu. İstanbul İmam Hatip'te.

-Hukuk Talebe Birliği Cemiyeti de mi oraya giderdi?

O zaman zaten çanta elimizde, okulun içinde bir ofis var onun dışında dışarıda bir yerimiz yok. Sağ kesimde herkesin

bildiği tek cemiyetin başkanı olarak ben gidiyordum. Darbeye karşıyız, bildiri yayınlıyoruz, sağ görüşlü olduğumuz için de İsmail Niyazi Bey ile Yusuf Türel ile hukukumuz oluştu.

-İlim Yayma Cemiyeti'nin Hukuk Talebe Birliği'ne maddi desteği oldu mu veya öyle bir şey ihtiyacı var mıydı?

İhtiyacı her zaman vardır da. Hani demişler ya; himmete muhtaç bir dede, nesine lazım başkasına himmet ede. Yardımını talebelere yapıyordu.

-Orası da talebe cemiyeti olduğu için o bakımdan sordum.

Yok, öyle bir yardım söz konusu değildi. Bizim şöyle bir desteğimiz vardı. Matbaa işlerimizi Mehmet Emin Affan Bey'e bastırıyorduk. MTTB'de de Kemal Ilıcak

Tercüman tesislerinde duvar afişlerimizi basardı, paranın oluşu faaliyetleri azaltıyor, parasızlık faaliyetleri çoğaltıyor. Para kendiliğinden geliyor, nereden geliyor, nasıl bereketli oluyor Allah bilir. Para rahatlık verir, rahatlık tembelleştirir. Bize sorulmadan herhangi bir faaliyet yapılamıyordu. Biz bir şeye el koyduk mu tamamdır evelallah. Halkla bütünleştik için.

-Milli Nizam Partisi'nin çıkışında, Erbakan hocanın çıkışında yaptığımız talebe faaliyetleriyle cemiyetlerle bir alt yapı oluşturduğunuz o zaman siz? Kamuoyunda, halkta da bir beklenti de oluşmuştur. Nasıl oldu?

Şöyle söyleyeyim, daha önce teşebbüsler oldu inançlı bir parti doğsun diye. Müslümanlar harekete geçtiler. Niye muvaffak olamadılar? Çünkü taban yok-

tu. Milli Nizam Partisi'nin tabanı Millî Türk Talebe Birliği'dir. Ve biz o taban gücümüzle Millî Nizam'ın kuruluşunda yer aldık. Ben o dönemin de faallerindenim. MTTB başkanlığım bitse de MTTB güç olarak bizimle beraberdi.

İlim Yayma Cemiyeti çok büyük hizmetler yaptı. Bugünün Türkiye'sinin inşasının çırağıdır, kalfasıdır, ustasıdır, her şeyidir. Allah bütün emek verenlerden razı olsun.

-Sizin cemiyete üyeliğiniz ne zaman oldu, hatırlıyor musunuz?

Her zaman üyeyim ben. Resmi üye ne zaman olduğumu hatırlamıyorum ama 80 darbesinden önce olsa gerek. Çünkü 80 darbesinden sonraki kongreyi ben idare ettim.

dedi. Hacı baba gidemezsin dedik. 20 gün evvel darbe olmuştu, mümkün değildi. Babamın bir kanunu vardı. Kur'ay-ı Seb'a Kanunu madde 476. 475 yok, 477 yok. Her şey 476'ya girer. Kur'ay-ı Seb'a bizim köyün eski adı. Madde 476; bu sene hacca gideceğim, bitti. Buyruğumdur. Babam bu kanunu söyledi mi iş biter. Biz de ondan aktarmalı, yok ticari vize yok bilmem ne. Lübnan'dan falan vizeyi hallettik. Kanunu yerine getirdik, hacca gittik. Beraber gittik. Kaç yerde yazmış, bu benim son haccımdır, bir dahaki hacda yokum, bir dahaki aşure gününde de yokum.

-Peki, başkanım, birlikte vakıfta çalışırken ben de buna şahit oldum. Bir grupla yemek yendiği zaman siz hesabı kimseye ödetmiyorsunuz. Babanızın vasiyeti mi bu size?

Babamdan gelen bir özellik. Vasiyeti değil, tavrıydı. Benden yaşlı varsa karışmam ama benden gençlerse...

-Bu babanızdan size manevi olarak miras kalmış öyleyse?

Kim babamın dostuysa benim dostumdur, kim ki babam sevmezse ben de onu sevmem. Babam ne yapıyorsa onu yapmaya çalışırım. Onun gibi yaşamaya çalışırım ama babam olmak mümkün değil. O bambaşka bir adam. O iklimi, o havayı nasıl aldı bilmem. Kendiliğinden oluyor.

-İlim Yayma Cemiyeti'ne dönüyorsunuz. Sızce cemiyet kuruluş gayesine tam olarak hizmet etti mi?

Mümkün değil. Yani ideale ulaşmak mümkün değil, ideale ancak yaklaşılr. Kul hatadan münezzeh değil. Dolayısıyla her şeyde, kurdukları gibi muvaffak oldular diyemeyiz ama bir kul olarak ellerinden ne geldiyse yaptılar hem de o mahrumiyetler içerisinde. Celal Bayar'ın hâkimiyeti altında olan o günkü idarede neler yaptılar. Çok şey yaptılar. Menderes 3 seçim kazandı. 1950, 1954, 1957 seçimleri. 5 hükümet kurdu. 96 kişi bakan oldu, 56 tanesi masondu. 40 tanesi değildi. Dolayısıyla güllük gülistanlık bir dönem değildi. Menderes neler çekti. Tefvîk İleri ile Menderes açtı imam hatipleri. Onlar ellerinden geleni yaptılar. Evellalah bence gayesine ulaştı. İlk talebeleri 19 kişiydi, bugün bunlar ciddi bir rakama ulaştı. İmam Hatiplerin gelişmesinin ana kaynağı, müsebbibi İlim Yayma Cemiyeti'dir.

-İlim Yayma Vakfı'nda 8 Mart 2008

yılında yapılan genel kurulda merhum Osman Alptekin abimizin vefatıyla boşalan üyelige, Sabahattin Kırkan'ın teklifiyle siz seçilmişsiniz ve vakıfta 2011-2015 yılları arasında mütevelli heyet üyesi olarak görev yaptınız. Milletvekili seçilmenizle birlikte istifa ettiniz. O dönemdeki vakıf çalışmalarını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Çok fedakârca çalışmalar olduğunu biliyorum. Mesela hep örnek alınmıştır. Doktor Asım Taşer, vakfa hiçbir para harcatılmayacak, ikramlar cebimizden olacaktır prensibini yerleştirmiştir. Herhangi birine iltimas, öncelik tanımak mümkün değildir. Herkes hakkı neyse onu almalıdır. Bu gibi şeylerle kurum-sallaşmıştır vakıf. Ben öyle gördüm. Çok faal gördüm çok da memnun kaldım. Bir de mütevelli heyette her yıl 3'te 1 yenilenme çok hoş oluyor. Yeni bir ruh, yeni bir hamle geliyor. Çok iyi intibalar edindim. Cenab-ı Hak inşallah bunların mükâfatını bize verecektir.

-İki başkanla birlikte bulundunuz. Mustafa Uğur Bey ardından Yücel Çelikbilek Bey ile çalıştınız.

Evet, onlarla beraberdik. Çok hassas insanlardı o heyette yer alan insanların hepsi. İslami şuuru tam, vefa duygusunu tam manasıyla özümsemiş insanlar. Herkes elinden geleni yapmak istiyor. Tam bir vakıf kültürü içerisinde. İslam'daki vakıf ile bugünkü vakıfların alakası yok. Bugün vakıflar, cemiyetler kanunundan kaçmak için kurulmuş yerlerdir. Genel kurulları, idare heyetleri falan yapısı eski vakıflarla bir değildir. Şöyle bir misal var; 200 lira paranız var, su vakfı, yol vakfı kuruyorsunuz, 100 lira ona 100 lira ona ayırıyorsunuz. Mesela yola ayırdığınız 100'ün içinden 90 lira gidiyor, 10 lira artıyor. Öbür vakfa suya da 10 lira lazım ama dokunamazsınız. Çünkü sizden çıktı, Cenab-ı Hakk'a aittir. Eski vakıf şuuru bambaşkaydı.

-Bizim genel kurulda bir maddemiz var. Mütevelli heyetine fasıllar arası aktarma yetkisi tanınmıyor. Bu farklı bir şey mi?

Vakıf kültürüne yine en yakın yer İlim Yayma Vakfı'dır. Vebali en çok düşünen yer İlim Yayma Vakfı'dır. Öyle vakıflar var ki... Dışarıdaki yardım kuruluşlarına vakıf diyorlar. Vakıf değiller. Vakıf, İslam hukukudur. Onlar maddi yardım yapmak için kurulmuş sandıklardır. Vakfın özü, aslı, Osmanlı tatbikatında vardır.

-Gönlü zengin, cömert, ikram etmeyi seven bir aileniz varmış. Ailenizin bu özelliklerinden biraz bahsedermisiniz?

Babam çok hayırsever bir insandı, büyük zengin değildi. Fakat gönlü o kadar zengindi ki evimizden misafir eksik olmaz. Yatmak için, yemek için hep birileri gelirdi. Karabük'ten beri bu böyle devam ederdi. Sıkıntıyı çok çekmiş, sıkıntıda olanlara da her türlü hizmette ve yardımda bulunan bir insan. Sırat-ı müstakimde tam. Dümdüz. Öyle bir insan. O ruhu nerden edindi, bir medrese tahsili yok ama imani bir güç kendisinde vardı. Hacı çok severdi, hacca giderdi hep. Ve derdi ki, hacca git gel, eskisinden daha fazla zengin olmazsan aradaki parayı gel benden al. Haccın bereketine çok inanırdı. 1981'de 12 Eylül'de rahmetli oldu. 12 Eylül 1980 oldu, hacca gideceğim

O tatbikata gidilirse çok daha güzel bir noktaya gelinir. Ona en yakın İlim Yayma Vakfı'dır. Yine bizim camia içindeki vakıflardır. Cemiyetler kanunu çok kontrol altına aldığı için vakıf demişlerdir adına. Osmanlı'nın vakıf medeniyetinin vakfı gibi değıllerdir. İlim Yayma faize bulaşmaz. Vakfiyesini yapmış adamın vakfiyesini çiğnemez. O statüde yürütür, kendi başına hareket etmez, o vebali bilir. Vakfın yönetiminde bulunmak, mütevelisinde bulunmak çok veballi bir iştir. Eskiden bir adam vakıf arazisinden geçmemiş, etrafından dolaşmış, ya ayak kabısının altında toprak birikmesin, o toprağı dışarı çıkarmış olmasın. O kadar hassasiyet vardı. Bir ara vakıf kelimesi kalktı, tesis dendi. Şimdiki de tesisdir, vakıf değildir. Fransızlar geldiler Tunus'u aldılar. Fakat vakfın hurmalığına dokunamıyorlar. Halkın arazisini alıyorlar, her şeylerini alıyorlar ama vakfın sahibi olduğu hurmalığı dokunamıyorlar. Halk dokundurtmuyor. Vakfa el sürülmez, dokunulmaz diyorlar. Bir adam diyordu ki, ben parayı vakfettiysem, kıyamete kadar o öyle kalacak. Şimdi öyle değil ki. Şimdi olmuyor, biraz tuhafıklar var ama İlim Yayma Vakfı'nda çok dikkat ediliyor. Ben

şahidim. Toplantılardan biliyorum, idareten biliyorum. Herkes kulluk borcunu biliyor, onu eda ediyor.

-Görevinizi de oğlunuz Fatih Kahraman Bey'e devrettiniz, ondan takip ediyor musunuz çalışmalarını?

Çok memnunum. Tabii Fatih de inşallah gerekli hassasiyeti gösterir. Bütün arkadaşlar ellerinden geleni yapıyorlar.

-Nihai olarak, İlim Yayma sizin için ne ifade ediyor?

İlim Yayma, Türkiye için bir cankurtaran simididir. O olmasaydı Kemalizm Türkiye'de muvaffak olurdu ve inanca olan yolculuğumuz sona erdirilirdi.

-Bu kadar güçlü bir misyonu var yani İlim Yayma'nın?

Çok büyük emeğı var. Fevkalade hizmet etmiştir. Allah kuranlardan, emek verenlerden razı olsun. Tek tek kişiler, alt alta yazılırlar. Var ya meşhur misal, 3 tane biri, yaz alt alta, topla 3 çıkar. Ama onları yan yana getirirsen 111 yapar. İlim yayma onu yaptı. O büyük çoğunluğu yan

yana getirdi. Güç hâline getirdi, o gücün karşısında şer cephesi ehl-i salib muvaffak olamadı. Hilâl galip geldi. Onu kuranlar ve emek verenler birer Selahaddin Eyyûbi'dir. Allah hepsinden razı olsun. O çalışmaların sonucundadır ki muhtar bile olamaz dedikleri adam bugün dünya çapında bir lider. Yüz yılda bir gelecek bir şans bizim için. Bunun da temelinde İlim Yayma var. Çünkü İlim Yayma, İmam Hatip'e vücut veren bir yapıdır. 11'inde Ekim 1951'de açılıyor. 18'inde 19 kişilik okul açıyor Samatya'da. Bir hafta sonra karar veriyor. Ufacık fidan, koca bir çınar oluyor. Siz de pay sahibiniz. Burada kim vazife alıyorsa pay sahibi. Hepsi ilahi mobeseye geçiyor. Kulun mobesesi her şeyi kaydediyor, değil mi? İlahi mobesede arıza da yok, cereyan kesilmez, her şey kayda giriyor ve biz ilahi adalete inanıyoruz. Cenab-ı Hakk'ın vaadi ne? Bütün Müslümanları cennette buluşturacağım diyor. Orada genel kurula lüzum yok. Genel kurul burada var, dünyada.

-Peki, başkanım bize vakit ayırdığınız için çok teşekkür ederiz.

Âlim ve Vakıf İnsan: *M. Kemal Malkoç*

Hayatı

1931 yılında, Trabzon ili, Sürmene ilçesi, Aksu köyünde doğdu. Ancak nüfusa kayıt tarihi 05.04.1933'tür. Köyünün ilkokulundan 1945 yılında mezun oldu. Osmanlı dönemi müderrislerinden Hacı Dilaver Mustafa Hoca Efendi'den 1945-1952 arasında yedi yıl boyunca haftanın altı günü ve senenin on bir ayı Arapça ve İslami ilimler eğitimi görerek iki arkadaşıyla birlikte icazet aldı.

1952 yılında on ay Konya-Cihanbeyli Beşkardeş Köyü'nde imamlık yaptı. Aynı yıl Diyanet İşleri Başkanlığı'nca ayrı ayrı açılan vaizlik ve müftülük sınavlarını kazandı. 30.11.1953 tarihinde Ordu İl Müftü Yardımcılığı'na atandı. 02.08.1954 tarihinde askere gitmek için görevinden istifa etti. Askerlik görevini Gelibolu ve İstanbul'da tamamladı. Askerlik sonrası yurt dışına giderek Kahire Ezher Lisesi'nde bir süre öğrenim gördükten sonra Bağdat'ta Liseyi bitirdi.

Ardından yurda dönerek görevine devam etti. 1958'de Yığılca (Bolu), 1960'ta Silivri, 1968'de, Beşiktaş ve 1973'te Eyüp İlçe Müftülüğü görevlerine atandı. Son 19 yılı Eyüpsultan'da olmak üzere, toplam 35 yıllık müftülük görevinin ardından 21.09.1992 tarihinde emekli oldu.

İlmi Ve Mesleki Kişiliği

M. Kemal Malkoç Hoca, kendisini hayır işleri yapmaya ve hayır işlerini organize etmeye adanmıştı. İnsanların bu amaçla bağışladıkları paraları yerli yerince değerlendirme ve bir kuruluşunu bile israf etmeme konusunda son derece hassasiyet sahibiydi. Bağışlanan paranın emanet olduğunu ve başka bir hayır işi için bile olsa bağışlanma amacından farklı yerlerde kullanılmayacağını söylerdi.

Arnavutköy ilçesi, İmrahor mahallesindeki geniş arsasını bağışlamış ve hayırsever tanıdıklarından tek tek yardım toplayarak buraya cami inşa etmişti. Cami inşaatının her adımıyla bizzat

1964 yılında evlendi ve dört oğlu oldu.

Emeklilik sonrasında sırasıyla Türkiye Diyanet Vakfı Marmara Bölge Müdürlüğü ve İlim Yayma Vakfı Genel Müdürlüğü görevlerinde bulundu. Kendisi İlim Yayma Cemiyeti'nde zaten 1960'lı yıllardan beri hizmet vermekteydi. Sağlık durumu elverdiği müddetçe İslam'a ve Müslümanlara hizmeti şiar edinen Kemal Malkoç, İlim Yayma Vakfı'ndaki görevinden ayrıldıktan sonra İstanbul- Arnavutköy-İmrahor Mahallesi Malkoçoğlu Camii'nin inşasıyla meşgul oldu. Camiyi tamamlayarak açılışını 2011 yılında yaptı. 26 Ağustos 2019 tarihinde Hakk'ın rahmetine kavuştu.

Eyüp Diyanet Sitesi Temel Atma töreni 1976

35 yıllık müftülük vazifesi boyunca Kur'an kurslarının inşa edilmesi ve en iyi şekilde eğitim vermesi için çok çaba sarf etmişti. Eyüpsultan'daki Emniyetpe, Esentepe; Bayrampaşa'daki Yeşilcami, Hayırseverler Camii gibi birçok Kur'an kursunun açılması ya da geliştirilmesinde çok çalışmıştır. Ayrıca Eyüp İmam Hatip Lisesi'nin kurulması ve geliştirilmesinde çok emeği vardır. Eyüp Diyanet Sitesi de 1970'lerde, onun müftülüğü sırasında inşa edilmiştir.

Zikredilmeye değer diğer husus da müftülük görevi sırasında kapısının fakir fukaraya daima açık olmasıydı. Birçok ihtiyaç sahibi onun kendilerini boş çevirmediğini bildiklerinden zaman zaman kendisine başvururlar, o da çevresinden temin ettiği hayırları ihtiyaç sahiplerine ulaştırırdı.

Yine müftülük görevini ifa ederken, personelini koruyup kollama, onları destekleme ve haklarını savunma konusundaki gayretiyle öne çıkmıştı. Üniversite eğitimi almak ya da akademik olarak ilerlemek isteyen personeline her zaman yardımcı olmuştur. Bunun için, onun yanında görev yapan personelden çok sayıda üniversite öğretim üyesi, öğretmen, müftü ve üst düzey bürokrat yetişmiştir. Personeline lojman tahsis etme konusunda da azami gayret sarfetmiş ve görev yaptığı yerlerde Diyanet

Vakfı'na çok sayıda lojman kazandırmıştır.

Diyanet personeli, cami vakıfları ve cami cemaatleri arasında cereyan eden anlaşmazlıkları sükunet ve adalette çözerdi. Bu yapıcı kişiliği ve idarecilik vasfı sebebiyle, personel arasında problem yaşanan yerlere görevlendirildiği ve buralardaki problemleri çözdüğü olmuştur.

Özellikle feraiz (İslam miras hukuku) konusunu Türkiye'de en iyi bilen kişi-

lerdendi. Bazı ünlü âlimlerin dahi hakemlikten çekindiği çok girift bazı miras meselelerini çözen hakem heyetlerinde yer almıştı.

Hazır bulunduğu çok değerli meclislerde duaları genellikle kendisinin yapması münasip görülür ve bu vazifeyi o ifa ederdi.

Evinde büyük bir kütüphaneye sahipti. Bu kütüphanesini çok sever, misafirlerine gösterir ve İslam'ın ilme nasıl değer verdiğini, Müslüman ilim adamlarının nasıl değerli eserler yazdığını herkesin görmesini istediğini söylerdi.

Çocuklarının da kendisini örnek alarak dini eğitim görmüş olmalarından büyük mutluluk duyardı. "Zorlamadığım, serbest bıraktığım halde hepsi kendi istekleriyle dini eğitim aldılar. Selman, İmam Hatip Lisesi'ni ve Marmara İlahiyat Fakültesini birincilikle bitirdi, vaizdir. Numan, İmam Hatip Lisesi mezunu İlahiyatçı Dinler Tarihi doktorudur ve din dersi öğretmenidir. Sinan, sosyologdur o da İmam Hatip Lisesi mezunudur. Hafız Eyüp Kenan ise medrese tahsili görmüş, 25 hafız yetiştirmişti ve onlara medrese eğitimi veriyordu" derdi.

Malkoçoğlu Camii açılış töreni 2011

Bireysel Yaşantısı Ve Duygu Dünyası

Bütün canlılara, özellikle çocuklara karşı çok şefkatli ve merhametliydi. Mazlum, mağdur bir insan gördüğü ya da duyduğu zaman ona yardım edebilmek için elinden gelen her şeyi yapardı.

Her zaman şükrederdi. Kendisine “nasılsınız” diye soranlara “Elhamdulillah. Ben hayatta hiçbir zaman kötü olmadım ki. Çekilmeyecek kadar ağır bir derdimiz yok çok şükür” der, böylece başkalarına örnek olmak ve bu anlayışı onlara da kazandırmak isterdi.

Müslümanların dertleriyle dertlenir, Allah için sevip Allah için buğz ederdi. Her zaman dünya Müslümanlarının uğradığı zulümleri dile getirir, onlar için dua eder, başka insanlara da bu konuda örnek olurdu.

Derin duygusallığını güçlü bir kişilik ve iradeyle birleştirebilen nadir insanlardandı. Dünya hayatında karşılaştığı her sıkıntı ve musibete güçlü bir şekilde sabrederdi. Kısa yaşamına çok hizmetler sığdıran oğlu hafız Eyüp Kenan 22 yaşındayken trafik kazasında vefat edince çok üzülmüş, çok sarsılmış ama o zaman bile hicirliklerini tutmaya çalışmıştı. 54 yıllık hayat arkadaşı olan vefakâr hanımının vefatını kendisine haber verdiklerinde oğullarını teselli etmiş ve “Hepimizin gideceği yer orası. İnşallah buradan daha iyi bir yere gitti. Bizim de annemiz öldü. Ben öldüğüm zaman ağlamayın” demişti. En büyük acılar karşısında bile böyle güçlü duran ve asla ağlamayan bu metin insanın sadece Mekke’de Kâbe’den ayrılırken, Medine’de kabri şerifin yanından ayrılırken ve Arafat’ta adeta çocuklar gibi hüüngür hüüngür ağladığını görebilirsiniz.

Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından birçok ülkeye irşat görevi için gönderilmişti. Ayrıca birçok kez de kabile başkanı olarak hacca gitmişti. Hacı adaylarını şeytanın vesvese ve kışkırtmalarına karşı uyarır, onlara sıkıntılara sabretmelerini ve sakin olmalarını tavsiye ederdi. Hac yolculuğunda öfkelerine hakim olamayan, ama onun sabır ve anlayışıyla karşılaşan birçok kimseler hac dönüşü pişmanlıkla ellerine kapınarak ondan özür diler, helallik isterlerdi.

Abdest alırken acele etmez, tüm uzuvlarını itina ile yıkar-
dı. Namazlarını asla başı açık olarak kılmazdı. Namazlarda “ağzının okuduğunu kulağının duyması” ve tane tane okuma konusuna çok önem verir, diğer insanları da bu konuda ikaz ederdi. Namaz konusunda en çok hassasiyet gösterdiği konulardan birisi de secdelerin nizami olarak yapılması, alın, burun ve ayak parmaklarının yere temas etmesiydi.

Ömrü hayır işlerinde koşturmayla geçti. Camiler, Kur’an Kursları, İmam Hatip okulları, Öğrenci yurtları, hayır kurumları, vakıf ve derneklerle, ihtiyaç sahibi aileler ve öğrencilere yardım ile ilgilendi.

Eyüp Müftüsü M. Kemal Malkoç

Rabbimiz tüm hayır, hasenat ve hizmetlerini kabul buyursun. Eksiklerini, kusurlarını affeyesin. Onu Resul’üne (aleyhissalatu vesselam) komşu eylesin. Bizleri cennetinde buluştursun. (Âmin).

Son Yıl Gördüğü Bir Rüyası:

Ben ölmüşüm. Beni kabre koymuşlar. Ama kabir oda gibi bir yer. Orada oturuyorum. Başkaları da var. Kapı açıldı ve içeri Halid bin Zeyd Ebu Eyyub el Ensari Hazretleri girdi. “Malkoç kalk.” dedi. “Seni Resulullah efendimizle tanışmaya götüreceğim. Ailece”.

Hakkında Söylenenlerden Birkacı:

Kemal Malkoç hocamız gerçek bir vakıf insanıydı. Tophumumuzu iyiye, güzele ve hak yola taşıyan temel dinamiklerden birisiydi.

Prof. Dr. İsmail Adak

“Şimdi diyorum ki; müftüler arasında makamı dolduran sadece hocamdı. İtmiyle, hitabetiyle müftüleri temsilen konuşurdu.”

Emekli Müftü Mustafa Polat

Merhum babam Ahmet Yıldız’ın ona karşı aşırı bir muhabbeti vardı. Bu muhabbet, vakfımızda kurucu üye ve mütevellî heyet üyesi olmasına vesile oldu.

Mehmet Yıldız

“Bütün din görevlilerini hoca efendi kadar idare eden yoktu.”
Emekli imam Mehmet Ekizoğlu

İlim Yayma Ödülleri

İlim Yayma Ödülleri Sahiplerini Buldu

Bilimsel çalışma yapanların desteklenmesi amacıyla bu yıl ilki düzenlenen İlim Yayma Ödülleri'nde 'mükâfat' alanlar belli oldu. Dolmabahçe Sarayı'nda düzenlenen törenle ödüller Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından sahiplerine verildi.

Akademik çalışma ve buluşlarıyla Türkiye'yi dünyaya duyuracak olan bilim insanlarının seçildiği ve 3 kategoride toplam 500.000 TL değerindeki İlim Yayma Ödülleri iki yılda bir tekrarlanacak.

Türkiye'deki ilmi çalışmaları ve araştırmaları desteklemeyi, başarının ülke ve insanlık hizmetine sunulmasını hedefleyen ve Türkiye'nin en büyük akademik ödülleri olarak nitelendirilen İlim Yayma Ödülleri sahiplerini buldu. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın katılımıyla Dolmabahçe Sarayı'nda gerçekleştirilen ödül töreninde iki yıllık bir hazırlık, başvuru ve değerlendirme süreci sonrasında 3 kategoride belirlenen isimler açıklandı.

Akademi, üniversite, bilim, kültür ve medya dünyasından çok sayıda seçkin ismin hazır bulunduğu İlim Yayma Ödülleri Gecesi'nde ev sahibi olarak da İlim Yayma Vakfı Başkanı Yücel Çelikkalek, İlim Yayma Cemiyeti Başkanı Yusuf Tülün, Mütevelli Heyeti Başkan Vekili N. Bilal Erdoğan, Vakıf Genel Müdürü Adem Yavuz ile Vakıf Akademik Danışma Kurulu Başkanı Doç. Dr. İdris Sarısoy ve Vakıf Mütevelli Heyeti yer aldı.

İlim Yayma Ödülleri, İlim Yayma Vakfı ve İlim Yayma Cemiyeti'nin sürdürdüğü eğitime katkı vizyonuna uygun olarak ülkemize yüksek fayda sağlayacak çalışmaları keşfetmek ve teşvik

etmek amacıyla iki yılda bir veriliyor. Üç farklı kategorideki; millilik bilincine sahip, toplumda yaygın etki oluşturan, ülkemizin ve insanlığın hayrına katkı sağlayan çalışmalar iki yılda bir düzenlenen büyük törenle maddi ve manevi olarak ödüllendiriliyor.

758 başvuru arasından belirlenen üç isim Dolmabahçe Sarayı'nda düzenlenen ödül töreninde alkışlar arasında açıklandı. İlim Yayma Büyük Ödülü'nü Yeditepe Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Fikrettin Şahin, Sosyal Bilimler Ödülü'nü Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Tarih Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. İlyas Kemaloğlu, Mühendislik, Doğa ve Sağlık Bilimleri Ödülü'nü ise Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Mehmet Zahmakıran aldı.

Törende konuşan Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, ödüle layık görülenleri tebrik etti.

"CEMİYETİMİZİN TARİHİ GERÇEK BİR İLİM VE İRFAN MÜCADELESİNİN TARİHİDİR"

Cumhurbaşkanı Erdoğan, mükâfat alan veya alacak hocaların tartışma götürmez olmasının değerlendirme sürecinin de sağlıklı ve tarafsız işlediğinin göstergesi olduğunu vurgulayarak, İlim Yayma camiasına da böylesinin yakıştığını söyledi.

Temellerinin 68 yıl önce atılan cemiyetin ekmeğini yediğini dile getiren Cumhurbaşkanı Erdoğan, “Bu hareket Şehit Başbakan Merhum Menderes’in teşvikiyle başlayan bir mücadelenin meyvesi olarak bugünlere gelmiştir. Kendisine bir kez daha Allah’tan rahmet niyaz ediyoruz. Cemiyetimizin tarihi gerçek bir ilim ve irfan mücadelesinin fazilet ve adalet mücadelesinin tarihidir” dedi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, “Milletin iradesine saygının, milletin hukukuna riayetinin ve sahip çıkmanın sembolü olan bu müessesese ülkesinin ve milletinin, insanlığın hayrına yüz binler yetiştirmiş bir ocaktır. Kurulduğu günden beri hiç sönmeyen bu ocak giderek daha da büyüyen bir iman ve inanç ateşinin Hak yolunda bir kararlılık güneşinin adı hâline gelmiştir. Bu cemiyet, ayırıştırırların değil birleştiren ve kucaklaştıranların yuvası olmuştur” ifadelerini kullandı.

“İLİM YAYMA VAKFIMIZ, İLİM YAYMA CEMİYETİMİZ, SABAHATTİN ZAIM ÜNİVERSİTESİ İLE İRFAN OKULLARIYLA, YURLARIYLA, BURSLARIYLA, YAYINLARIYLA İLİM VE İRŞAT FAALİYETLERİYLE HAMD OLSUN DİMDİK AYAKTADIR”

Türkiye’de uzun soluklu varlık gösteren kurumların özünde samimiyet bulunan kurumlar olduğunu ifade eden Cumhurbaşkanı Erdoğan, “Milletin kalbinde karşılık bulamamış hiçbir kurum, maddi olarak ne kadar desteklenirse desteklensin bir süre sonra içi boş bir balon gibi sönmeye mahkûmdur. Türkiye’nin sivil toplum tarihi bu bakımdan pek çok kötü örnekle doludur. Ancak İlim Yayma Vakfımız, İlim Yayma Cemiyetimiz ki bunlar kardeş zaten iç içe, Sabahattin Zaim Üniversitesi ile İrfan Okullarıyla, yurtlarıyla, burslarıyla, yayınlarıyla ilim ve irşat faaliyetleriyle hamd olsun dimdik ayakta” diye konuştu.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, kendilerine düşen şeyin, medeniyetin 3 tasavvurunu, kalb-i selimi, zevk-i selimi, akl-ı selimi kendi tarihlerinde, kendi geçmişlerinde aramak, bulmak ve ye-

niden yorumlayarak geleceğe taşımak olduğunu söyledi.

Hep aynı şeyleri yaparak her defasında farklı sonuçlar beklemenin akıl ve basiret sahiplerinin hiçbir zaman çözüm yolu olmadığını anlatan Cumhurbaşkanı Erdoğan, “Dünyanın ve bizim karşı karşıya bulunduğumuz her yeni duruma uygun yeni duruşlar, yeni yöntemler geliştirmemiz şart. Bunu yaparken Türkiye’nin yaşadığı FETÖ tecrübesi ve hâlen medeniyet coğrafyasında şahit olduğumuz pek çok hadisenin bize verdiği mesajı doğru okumalıyız” değerlendirmesinde bulundu.

“İLİM YAYMA CAMİAMIZLA BERABER TÜRKİYE DAVASINA GÖNÜL VERMİŞ DİĞER SİVİL TOPLUM KURULUŞLARIMIZIN DA DESTEĞİNİ ALDIK”

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Türkiye güçlendikçe, ekonomik bağımsızlığını perçinledikçe ve İslam dünyasının meseleleriyle daha fazla ilgilendikçe içeriden ve dışarıdan saldırılara maruz kaldığına dikkati çekerek, “Son 17 yılda elde ettiğimiz başarıların gerisinde, her aşaması zorluklarla örülü çetin bir mücadele var. Ne vesayete, ne teröre ne de uluslararası şer şebekelerine karşı elde ettiğimiz hiçbir zafer bize altın tepside sunulmamıştır. Ne yaptysak, neyi başardysak birlik, beraberlik ve dayanışma içinde hareket ettiğimizden dolayı başardık. Bu süreçte İlim Yayma camiamızla beraber Türkiye davasına gönül vermiş diğer sivil toplum kuruluşlarımızın da desteğini aldık” ifadelerini kullandı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, İlim Yayma camiasından, son günlerde birilerinin inancını yaşamaktan başka hiçbir gayesi olmayan insanlara ve kurumlara yönelik azgınlıkları karşısında asla sınımmemesini, çekinmemesini, endişeye kapılmamasını istedi.

İlim Yayma Ödül Töreninde, İlim Yayma Vakfı Akademik Danışma Kurulu Başkanı Doç. Dr. İdris Sarısoy, İlim Yayma Vakfı Müttevelli Heyeti Üyesi Doç. Dr. Murat Yalçıntaş da ödüllerin içerikleri ve değerlendirme süreçleri hakkında bilgi verdi.

Tören sonunda İlim Yayma Vakfı Müttevelli Heyeti Başkanı Yücel Çelikkalek, Cumhurbaşkanı Erdoğan’a hediye takdim etti.

İLK BÜYÜK ÖDÜL PROF. DR. FİKRETTİN ŞAHİN'İN OLDU

Obezite Sorununun Kontrolü ve Tedavisi için Borlu Çözüm Çalışmalarıyla aldı

Yeditepe Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Fikrettin Şahin, bor ve bor bileşiklerini kullanarak gıda, çevre, tıp ve bitki orijinli mikroorganizmaların moleküler tanısı ve karakterizasyonu yanında bunlarla ilgili endüstriyel kullanıma sahip biyolojik formülasyonlar ve antimikrobiyal malzemeler geliştirmiştir. Yine aday kök hücre üretimi, gen ve kanser tedavisi gibi konularda da ayrı ayrı çalışma gurupları oluşturarak bilimsel araştırma geliştirme (Ar-Ge) faaliyetlerine devam etmektedir.

Türkiye son 10 yıl içerisinde obezite oranı en fazla artan ülkeler arasındadır. Dünyada en az 2,1 milyar fazla kilolu veya obez insan olduğu ve yıllık 2,8 milyon ölümün obezite ile ilişkili olduğu tahmin edilmektedir. Ödüle aday gösterilen araştırma ile de bu sorununun mekanizmaları, hastalığın kontrolü ve tedavisi ile ilgili yeni bir yaklaşım önerilmektedir. Adayın eserinde araştırmacılar; bor türevlerinin obezite patogenizinde rol oynayan, adipogenez ile ilişkili genlerin ve proteinlerin ekspresyonunu ve adipositlerde apoptozu uyarmadan, mitotikklonal gelişmeyi bastırdığını göstermişlerdir. Bu veriler obezite ve ilişkili hastalıkların önlenmesi ile tedavisi açısından umut verici yeni bilgiler sun-

maktadır. Ulusal ve uluslararası patenti alınan ürünün ticarileşmesi için gerekli ruhsatlandırma çalışmaları da bu yıl içerisinde başlamıştır.

Prof. Dr. Fikrettin Şahin bu güne kadar başarılması güç bilimsel çalışmalar ve Ar-Ge ürünlerine imza atmıştır. Örneğin, adayın üretmiş olduğu bir diğer ürün Dermobor antiseptik yara iyileştirme jeli, 2019 yılında Türkiye pazarında 30.000 kutu civarında satılmış ve yaklaşık 20 milyon TL civarında bir cirosu ol-

muştur. Bu ürünün uluslararası piyasada da satılabilmesi için de sözleşmeler yapılmış ve 2020 yılı için 1 milyon kutu üretiminin gerçekleştirilmesi planlanmıştır. Ayrıca, 12 adet Life7 radyoterapi ve Dermobor marka ismi altında birçok kozmetik ürünün de yine bu günlerde piyasaya girmesi beklenmektedir. Bunların dışında 38 adet tarım ürününün, biyogübre veya biyopestisit'in çeşitli ülkelerde satışı veya tanıtımı devam etmektedir. Prof. Dr. Fikrettin Şahin, Büyük Ödül'le birlikte 300.000 Türk Lirası'nın da sahibi oldu.

MÜHENDİSLİK DOĞA VE SAĞLIK ÖDÜLÜ PROF. DR. MEHMET ZAHMAKIRAN'A VERİLDİ

Hidrojenin Yakıt Olarak Kullanılabilmesi İçin Önemli Çalışmalar Ortaya Koydu

Yakıt pillerinde Hidrojenin uygun depolama koşullarının oluşturulması ve bu depolanan hidrojenin enerji üretim aşamasına geçişte, tekrar elde edilmesinde nano parçacıkların katalizör olarak kullanılmasını sağlayan bu başarılı çalışmasıyla Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Mehmet Zahmakıran, Mühendislik, Doğa ve Sağlık Bilimleri kategorisinde İlim Yayma Ödülüne layık görüldü.

Zahmakıran, alandaki en güncel konulardan biri olan hidrojenin yakıt olarak kullanılması için araştırmalara başladı. Çok çabuk tepkimeye giren ve yüksek oranda yanıcı olan hidrojenin nasıl depolanabileceği ve enerjiye dönüşüm aşamasında geri kazanımı konusunda

yaşanan problemlerin nasıl aşılacağına dair henüz bir çözüm üretilmemiştir.

Genç araştırmacı basit koşullarda hidrojen depolanması ve geri kazanımını sağlamak üzere, yeni çalışmalar ortaya koydu. Basit koşullarda (örnek; 70 °C nin altında, uç koşullara ihtiyaç duyulmadan) hidrojen depolanması ve geri kazanımı çözüm bekleyen konulardandır. Yakıt pillerinde hidrojenin uygun depolama koşullarının oluşturulması ve bu depolanan hidrojenin enerji üretim aşamasına geçişte, tekrar elde edilmesinde nano parçacıkların katalizör olarak kullanılması bu çalışmanın asıl hedeflerinden biridir.

SOSYAL BİLİMLER ÖDÜLÜ PROF. DR. İLYAS KEMALOĞLU (KAMALOV)'NUN OLDU

Altın Orda ve Rusya (Rusya Üzerindeki Türk-Tatar Etkisi) Araştırmasıyla Layık Görüldü

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Tarih Bölümü öğretim üyesi olan İlyas Kemalolu tarafından kaleme alınan bu eser, Altın Orda ile Rus Knezlikleri Arasındaki İlişkiler, Rus Knezliklerinin Altın Orda'ya Bağlılıklarının Göstergeleri, Altın Orda Devleti'nin Rusya Üzerindeki Siyasi Etkileri, Altın Orda'nın Rus Devlet Teşkilatı Üzerindeki Etkileri, Altın Orda'nın Rusya Üzerindeki Sosyo-Kültürel Etkileri isimli beş ana bölümden oluşmaktadır.

Bu eser, Türkiye'de yapılan çoğu tarih çalışmasının aksine, orijinal kaynaklar kullanmak suretiyle Türkiye dışında bir coğrafyanın tarihini layıkıyla ele alıyor oluşu dolayısıyla önemlidir. Müellifin Altın Orda Devleti'nin Rus Knezliklerini yok olmaktan kurtardığını ve daha sonra onların merkezi bir devlet kuracak yapıya ulaşmalarını temin ettiklerini iddia ederek orijinal bir yaklaşım sergilediği görülmektedir. Ona göre Rus tarihçilerin iddia ettikleri gibi, Altın Orda hâkimiyetinin Rus Knezlikleri için bir yıkım yahut geri kalmışlık neden ol-

Bu çalışma ile ortalama koşullarda (50 °C ve hava ortamında) Hidrojen yakıt pilleri için güvenilir ve uygun taşıyıcı olma potansiyeline sahip, formik asitinin (HCOOH) katkısız dehidrojenasyonu ($HCOOH \rightarrow H_2 + CO_2$) için yüksek etkinliğe sahip, seçici ve yeniden kullanılabilir nano katalizör geliştirilmesi amacıyla nano parçacıkların kullanımı sağlanmıştır. Prof. Dr. Mehmet Zahmakıran Mühendislik Doğa ve Sağlık Ödülü ile birlikte 100.000 Türk Lirası'nda sahibi oldu.

mamıştır, aksine onların gelişmesine ve uluslararası arenada önemli bir konuma gelmesine yol açmıştır.

Sibiryaya steplerinden Karpat Dağları'na kadar geniş bir coğrafyada hüküm sürmüş olan bu devlet hakkında kısıtlı bilginin bulunması ve kaynakların Türkçe dışında dillerde bulunuyor oluşu ve bu alanda bir vukufiyete ihtiyaç oluşu dolayısıyla çok az incelemeye tabi

tutulmuş olan Altın Orda Devleti'nin tarihine hasredilmiş bu eser, hem kaynaklarının orijinalliği, hem ortaya koyduğu yaklaşım hem de muhatap bütün coğrafyadaki unsurların istifade edilebileceği bir nitelikte kaleme alınmış olması dolayısıyla dikkat çekmektedir. Prof. Dr. İlyas Kemalolu Sosyal Bilimler dalındaki ödülle birlikte 100.000 Türk Lirası'nın da sahibi oldu.

Vefa Programları

Vakfımızın kurulduğu günden bugüne vefat eden kurucularımız, vefat yıldönümünde vakıf yöneticilerimiz, vakıf çalışanlarımız, öğrencilerimiz ve mezunlarımız tarafından okunan hatimlerle ve hatim duası programlarıyla anılıyor. Ahde Vefa programları olarak adlandırdığımız, farklı yılların Eylül-Ekim ve Kasım aylarında vefat eden vakıf kurucuları ve bağışçılarımız adına 24 adet hatim okundu.

Okunan hatimlerin duası Ekim ayının son haftası perşembe günü sabah namazını müteakip Eyüp Sultan Camii'nde yapıldı.

Dua sonrası Mihmandar lokantasında kurucu ve bağışçı aileleri, Mütevelli Heyeti üyelerimiz ve diğer misafirlerin katılımıyla kahvaltı yapıldı.

Sabahattin Kırkan Bey, adına hatim okunan merhum kurucu ve bağışçılarımızın ne zaman kurucu olduklarını ve vakfın çeşitli birimlerinde ne kadar süre görev aldıklarını hatırlattı.

Mütevelli Heyeti Başkanımız Yücel Çelikkilek Bey ve başkan vekilimiz Necmeddin Bilal Erdoğan Bey vakfımızın çalışmalarından bahsetti.

Misafirler vakfın ortaya koymuş olduğu bu vefa örneği için teşekkürlerini ifade ettiler.

Taziye

Mustafa Kemal MALKOÇ

Vakfımız kurucusu ve mütevelli heyeti üyesi de yapmış Mustafa Kemal Malkoç Rahmet-i Rahman'a kavuştu. Mekanı cennet olsun.

Ömer TOPBAŞ

Kurucu üyemiz Afif Topbaş beyefendi'nin değerli evladı Ömer Topbaş vefat etti. Mekanı cennet olsun

Mustafa Kemal MALKOÇ

Ziyaretler

Vakfımız Müttevelli Heyeti Üyeleri, Genel Müdür ile Kurucu ve Bağışçı İlişkileri Müdüründen oluşan bir heyet, kurucu üyeleri-mizi ve bağışçılarımızı ziyaret etmeye devam ediyor.

Geçtiğimiz dönemde ziyaret edilen kurucu ve bağışçılarımızdan bazıları:

Vakıf

Vakıf bölümündeki yazılar; vakfımız misafirhanesinde kalan, vakfımızdan lisansüstü burs alan öğrencilerin deneme, gezi notları, ülke ve kitap tanıtımları vb. çalışmalarından oluşmaktadır.

Kubbeyi Yere Koymamak

"Şehri imar ederken nesli ihya etmeyi ihmal ederseniz; ihmal ettiğiniz nesil, imar ettiğiniz şehri tahrip eder."

"Mimarın görevi dünyayı güzelleştirmektir."

"Bugün inşaatların %80'ini mimar olmayanlar inşa ediyor, sonuç ortada."

"Ne kadar yoksul olursa olsun, güzel bir dünyada yaşamak hakkına sahiptir insan."

Bilge Mimar Turgut Cansever

Turgut Cansever'in *"Kubbeyi Yere Koymamak"* isimli eseri, 2007 yılında ilk baskısı yapılmış olan, bilge mimar Cansever'in şehre dair söyleşilerinin yer aldığı dört bölüm ve yirmi sekiz farklı söyleşiden oluşan bir çalışmadır. Bu çalışmayı oluşturan söyleşilerin kimi, yayın hayatına hâlihazırda devam eden dergi ve gazetelerde yayımlanmış oldukları için ulaşılabilir hâlededir. Ancak kimi söyleşiler ise (yayımdan kaldırılmış) herhangi bir platformdan erişimin mümkün olmadığı nadide yazınlardır. Bu yazınının içeriği, eserdeki her bir makalenin özünden bahsedilerek oluşturulmuştur.

Eser, *"Mimaride Aşkın Çözümleme"* başlıklı ilk bölümün yanı sıra *"Osmanlı Çözümlemesinden Postmodernizme"*, *"Ev'den Konuta"* ve *"Habitat ve Şehir"* olmak üzere 4 farklı bölümden oluşmaktadır. Söyleşilerde insanlığın evrensel oluşum süreci ile mahalli çerçevenin nasıl uzlaştırılabileceğini tartışan Cansever; evrenselliğin, beraberinde arzu ettiği bazı normları, standartları ve davranış biçimlerini de getirdiğinden bahseder. Öyle ki, insan ve mekân arasındaki ilişkinin zaman perspektifinde nasıl anlam kazandığını, aslında mimaride zaman kavramının kendisini nasıl yeniden oluşturduğu gözlenmektedir. Cansever bu noktadaki düşüncelerini şöyle ifade etmiştir: *"Bir yapı 30 sene de yaşıyor birkaç yüz sene de. Ama en kısa ömürlü yapıyı da 30 sene yaşayacak yapıyı da dünyada bir yere koyduğunuz zaman, 5 sene sonra onun yanına ikinci bir yapı yerleştirdiğinizde, birinci yapı ikinci yapıyı belirliyor; mesafesiyle, duruşuyla, etkenliğiyle, özellikleriyle..."* Yani yapıların (birkaç yüzyıl içerisinde yok olsalar dahi), yapıldıkları o ilk anın ruhunu kendisinden sonra inşa edilenlerde yaşattığı söylenmektedir. Öte yandan mimari eserlerde kimi standartların, benzer kültürlerde ve müşterek biçimlerde olduğu da gözlenmektedir.

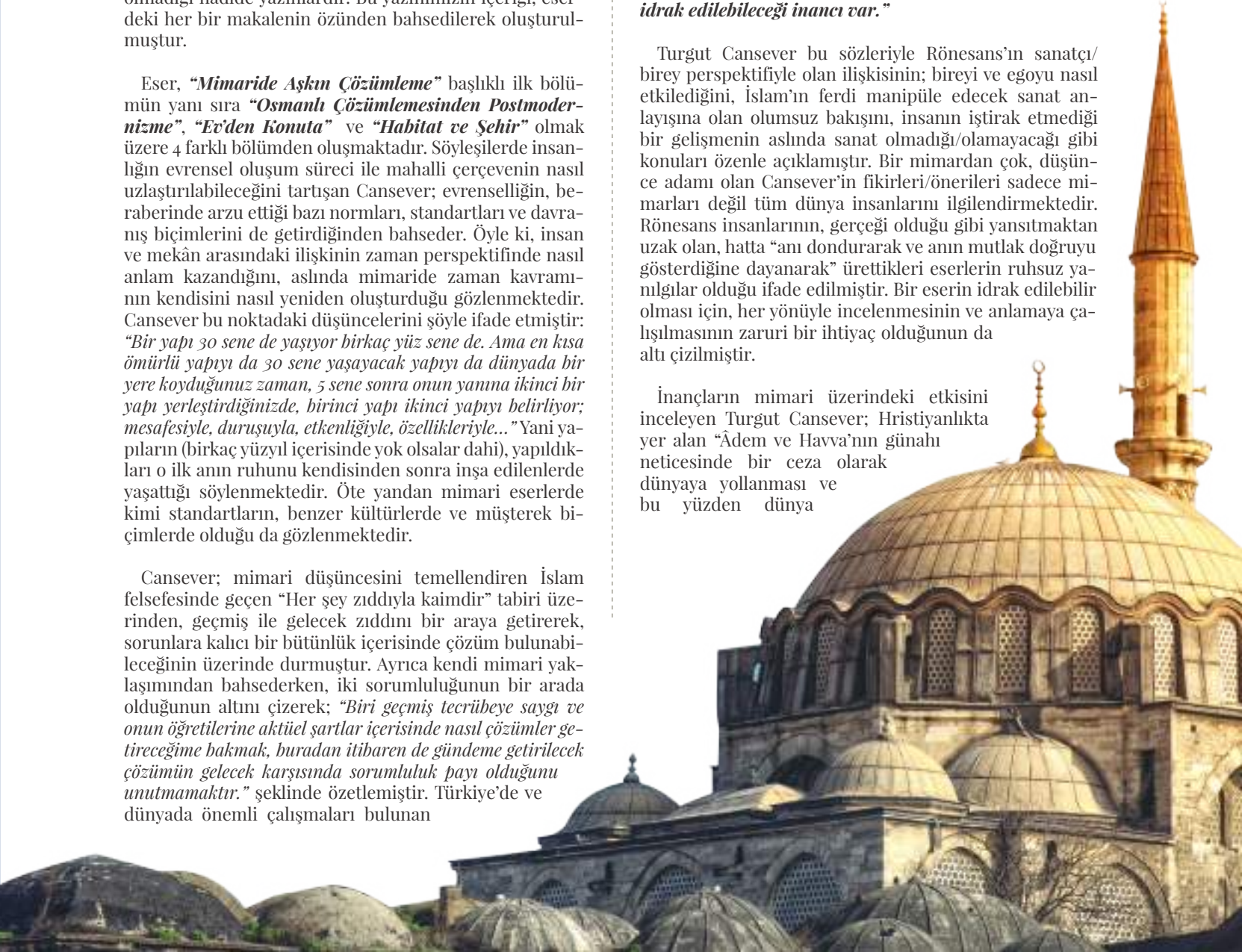
Cansever; mimari düşüncesini temellendiren İslam felsefesinde geçen "Her şey zıddıyla kaimdir" tabiri üzerinden, geçmiş ile gelecek zıddını bir araya getirerek, sorunlara kalıcı bir bütünlük içerisinde çözüm bulunabileceğinin üzerinde durmuştur. Ayrıca kendi mimari yaklaşımından bahsederken, iki sorumluluğunun bir arada olduğunun altını çizerek; *"Biri geçmiş tecrübeye saygı ve onun öğretilerine aktüel şartlar içerisinde nasıl çözümler getireceğime bakmak, buradan itibaren de gündeme getirecek çözümün gelecek karşısında sorumluluk payı olduğunu unutmamaktır."* şeklinde özetlemiştir. Türkiye'de ve dünyada önemli çalışmaları bulunan

mimarlar, mimari eserler ve mimari yaklaşımlar üzerinde duran Cansever, söyleşilerinde çoğunlukla sanat ve mimari arasındaki ilişkiye dikkat çekmiştir. Son yıllarda özellikle artan tiyatro, sinema ve seyir sanatlarındaki artışın elitler tarafından adeta bir kitlesel eğitim ve peşinden sürüklenme amacı taşıdığına dikkat çeken Cansever, özellikle Amerikan sinema sektöründe yer alan filmlerdeki baskın Hristiyanlık motifleri üzerinden örnekler vermiştir. Bu örneklerle, seyir sanatları üzerinden dünya geneline yayılan benzeşme (kültürel özümleme) hareketinin, bilinçsiz toplumları telkin altında bıraktığı gerçeğini gözler önüne sermiştir. Bu bağlamda İslam mimarisinin günümüzdeki durumunu açıklarken, öte yandan gelecekteki projelerde bu mimari kültürün resmedilmesi gerekliğinin altı çizilmiştir.

"Esasında İslam inancında mekân ve zaman kategorileri -Allah haricinde- her şeyi taşıyan, birbirine bağlı iki temel kategoridir. Dolayısıyla hareket de çok önemli bir faktör. Hareket esnasında varlığın fark edilmesi esas. Varlığın Rönesans'ta olduğu gibi, bir noktadan bakıp o noktadan görülen yüzü ile tamamen anlaşılacağı hususundaki kanaate tam karşı bir kanaat. Var olan her şeyin hareket eden göz tarafından bütün veçheleriyle görülerek idrak edilebileceği inancı var."

Turgut Cansever bu sözleriyle Rönesans'ın sanatçı/birey perspektifiyle olan ilişkisinin; bireyi ve egoyu nasıl etkilediğini, İslam'ın ferdi manipüle edecek sanat anlayışına olan olumsuz bakışını, insanın iştirak etmediği bir gelişmenin aslında sanat olmadığı/olamayacağı gibi konuları özenle açıklamıştır. Bir mimardan çok, düşünce adamı olan Cansever'in fikirleri/önerileri sadece mimarları değil tüm dünya insanlarını ilgilendirmektedir. Rönesans insanlarının, gerçeği olduğu gibi yansıtmaktan uzak olan, hatta "anı dondurarak ve anım mutlak doğruyu gösterdiğine dayanarak" ürettikleri eserlerin ruhsuz yapıtlar olduğu ifade edilmiştir. Bir eserin idrak edilebilir olması için, her yönüyle incelenmesinin ve anlamaya çalışılmasının zaruri bir ihtiyaç olduğunun da altı çizilmiştir.

İnançların mimari üzerindeki etkisini inceleyen Turgut Cansever; Hristiyanlıkta yer alan "Âdem ve Havva'nın günahı neticesinde bir ceza olarak dünyaya yollanması ve bu yüzden dünya

hayatının günah sayılması” algısının, mimaride taş ağırlıklı bir yapılaşma sürecini de beraberinde getirdiği tespitini yapmıştır. Bu bağlamda, maddi dünya ile inançlar arasındaki çatışmanın sembolik ve bir hayli ironik bir mimari tezahürü de beraberinde getirdiğini söylemek mümkündür. Öte yandan İslam düşüncesinde, bireyin dünyaya gönderiliş algısı daha farklı yorumlanmaktadır. Örneğin; “dünyada sunulan her nimetten insanın yararlanma hakkı vardır inancı ile Allah her ne yaptıysa/nasip ettiyse güzel olduğu içindir” yaklaşımları, İslam inancını da bu güzellikleri muhafaza ve fark etme noktasında bir görevli güç kular. Tüm bu düşünceleri harmanlayarak “dünyayı güzelleştirmek” mottosuyla yola çıkan bir Turgut Cansever’in olduğu görülmektedir.

“Cansever Hoca, kaynağımı çok aradığı bir hadis-i şerife dayanarak sanatın asıl vazifesinin dünyayı güzelleştirmek olduğunu söyler, estetiğini ve mimari felsefesini bu görüşe dayandırır. İçinde mutlu bir hayat sürebileceğimiz güzel dünyanın, avutucu eğlencelerle değil, şehirleri ve konutları insanın “eşref-i mahlûkat” olduğu göz önüne alınarak yeniden inşa etmek suretiyle kurulabileceğine inanmıştı. Mescenin; insanları sadece yağmur ve soğuktan koruyan barınaklar olarak görüldüğü, insanın güzel bir dünyada yaşama ve çevresinin oluşmasına katılma hakkı ve sorumluluğu kabul edilmediği sürece Cansever Hoca’ya göre; asıl manasında beşerî ve güzel bir çevre meydana getirmek mümkün değildir.”

Bu bilgiler ışığında, şehirleşme kavramındaki algı farklılığımızın başlangıcını Fransız mimarisinin taklidi olan dev binalar vücuda getirerek başlattığımızı söylemek mümkündür. Zira yeni binalar inşa ederek şehirlerimizi güzelleştireceğimiz zannına kapıldığımız da söylenebilir. Öyle ki Cansever hoca bu zannın bize getirdiği zararı şu şekilde ifade ediyor; “Bu yanlış zanla şehirlerimizin tarihî ve insani boyutunu ve ilahi emrin icabına uygun şehir içi yapılar arası hiyerarşiyi tahrip ederek şehirlerimizi yıkıp yeniden inşa etmeye başladık.” Yine 1991

yılında verdiği bir mülakatta “Dünyada çevresini Türkiye kadar kötü tahrip eden başka pek az ülke var.” tespitinde bulunmaktadır.

DEĞERLENDİRME

Kubbeyi Yere Koymamak isimli eser ve Turgut Cansever’in bakış açısı ele alındığında, Cansever’i bir moralist olarak değerlendirebiliriz. Mimariye karşı yaklaşımının duyarlılık temelli olduğundan yola çıkarak “varlığa müdahale hakkı” gibi bir sorunsalın üzerinde durulduğu görülmektedir. O, “İnsan, kendisini çevreleyen ve nihayetinde bir parçası olduğu varlık âlemine müdahalede bulunmayı ne zaman, nasıl ve hangi ölçülerde hak eder?” sorunsalı üzerinden değerlendirmelerle mimarinin varlığa müdahalesini irdeler. Turgut Cansever, “işler görülsün” algısıyla ve adeta kibirle yükselmiş kaprisli tasarımlarla varlığa müdahalede bulunmayı ahlaken büyük bir insafsızlık ve vicdansızlık olarak görmektedir. İslam medeniyeti de dahil birçok medeniyetin bir dönem ruhunu yansıttığı bu topraklarda, mekânın ruhuna aykırı mimariyi eleştirmektedir.

“İnsan, varlığın ya da dünyanın sahibi değildir. Varlığın sahibi Allah’tır. Dolayısıyla varlığa müdahalede fanilik (geçicilik) duygusu ve bilinci, varlığı haris ve mülkiyetçi duygularla sahiplenmeyi men eder; müdahalenin ölçülendirilmesinin yolunu açar. İnsan, varlığa müdahaleyi bir “emanet alma” duygusu içinde kişiselleştirmekten çıkarmalıdır.”

“Eserde, eserin asli sahibine hürmet” fikri üzerinden mekânın tasarlanması, İslam kültürünün ana odağına da bize sunmaktadır. Cansever’in sıklıkla başvurduğu kaynağın İbn-i Arabî’nin Füsûs’ül Hikem’i olduğu düşünüldüğünde; varlığa müdahale demek olan mekân inşası meselesini daha net idrak edebiliriz. Cansever, Allah-kâinat ve insan arasındaki bağları bütünleştirerek merkeze almış, bu bağlar arasındaki ilişkiyi de gözetken kritik bir perspektifte düşüncelerini ifade etmiştir. Mimari estetik

fikrinin gelişimini; eşref-i mahlûkatın, Allah’ın “Cemal-i Mutlak” lafzını idrak etmesiyle mümkün olabileceğine dayandıran Cansever, estetiğin bir bütün olarak her yönüyle ele alınması ve derinleştirilmesi gerektiğini anlatmıştır. İşte tüm bu açıklamalar, dönüp dolaşık “dünyayı güzelleştirmek” kavramının etrafında örülmüştür.

Cansever’in Rönesans mimarisini ele aldığı yorumlarında, bu tarzın adeta bir tür “firavunlaşma” olduğunu ve bir nevi “şirk koşmaya” dönüştüğü tespitini günümüzdeki yapılarda da tüm çıplaklığıyla görebiliyoruz. Abartılı ölçülerde ve hatta insan ölçeğinden uzak inşa edilen yapıların, ya da gösterişli süslemelerin güzellikten kopuşu temsil ettiği söylenebilir. Mekânın da bir şahsiyeti olduğunu ve bu şahsiyete uygun sadelikte bir mimariyi şiar edinen Osmanlı mimarisi üzerinden örneklerle günümüz şehirlerinin asıl dokusuna kavuşabileceğinin altını çizer.

Öte yandan bu eser vesilesiyle Turgut Cansever’in hayata geçirdiği çalışmalar ve yapıları incelediğimiz zaman yalnızca 14 proje aldığımız görüyoruz. Fikirlerini açıklamaktan çekinmeyen bilge mimarın, dönemin hem akademik hem de siyasi çevrelerce “Osmanlıcı/İslamcı” yaftalarıyla dışlanması dolayısıyla çalışmaları bu şekilde sınırlı bir alanda kaldı. Her ne kadar kıymetli ödüllerle onurlandırılrsa dahi, şiar edindiği şekilde bir değişimi hayata geçirememesi belki de en rahatsız edici olan gerçeklerden biridir. Bu kötü giden yapılaşmanın bir gün değişeceği ve gelişeceği yönündeki umudunu hiç yitirmeyen Cansever’in, tüm aykırı tutumlara karşı dahi inancını hep sağlam tutmuş olduğunu anlıyoruz. Bunun yanı sıra bu eserdeki düşüncelerini okudukça, günümüz mimarisıyla kıyasla gidiyor ve her geçen gün bu “İslam kültüründe ideal şehirleşme” olgusunun, bizim mimarimiz için bir ütopya olarak görüldüğü yorumuna varıyoruz.

Cansever’in söyleşiler boyunca bahsettiği tüm kentleri, ilgili şehrin tari-

hinde bilinen ilk yerleşim serüveninden itibaren günümüze kadar getirmesi sayesinde, kültürel argümanların şehirlerin oluşmasındaki önemini de kavramış oluyoruz. Aslında dünya üzerindeki her medeniyet ya da her milletin yerleşik hayata geçerken ve şehirler inşa ederken benzer motivasyonları olsa da farklı tarzları olduğunu gözlemliyoruz. Batılı devletlerdeki “şehir meydanları/places” mimarisinin oluşum sürecinde sosyolojik ve teolojik sebepler olduğunu iddia edebilirken, bir yandan bu iddiamın doğudaki denkliğinin ise “İslam mimarisinde şehir merkezlerinin ibadethaneler etrafında oluştuğu” örneğiyle görmekteyiz. Ya da gerçekleşen savaşların, fetihlerin ve göç hareketlerinin bir şehrin kültürel kimliğinin oluşmasındaki rolünün nasıl etkin olduğunu özellikle İstanbul örneğinde izlemekteyiz.

Fetihten önce çeşitli saldırılarla silüeti zarar gören İstanbul için, Bizans’ın yıkılışının ardından Osmanlı Devleti’nin etkisiyle adeta yeni bir şehir olarak düzenlendiği yorumunu yapmak mümkündür. Osmanlı Devleti’nin bu topraklarda yaptığı tüm yenileme çalışmalarının kendi kültür hazinelerini kullanarak düzenlediğini görmekteyiz. İbadethanelerin şehrin kalbi olma vasfına sahip olduğu bu dönemde, kimi kiliseler kendi kültür öğelerimize göre dönüştürülürken bir yandan da zarar gören kiliseler tadilat geçirilerek toplumun tüm tebaasının takdiri toplanmıştır.

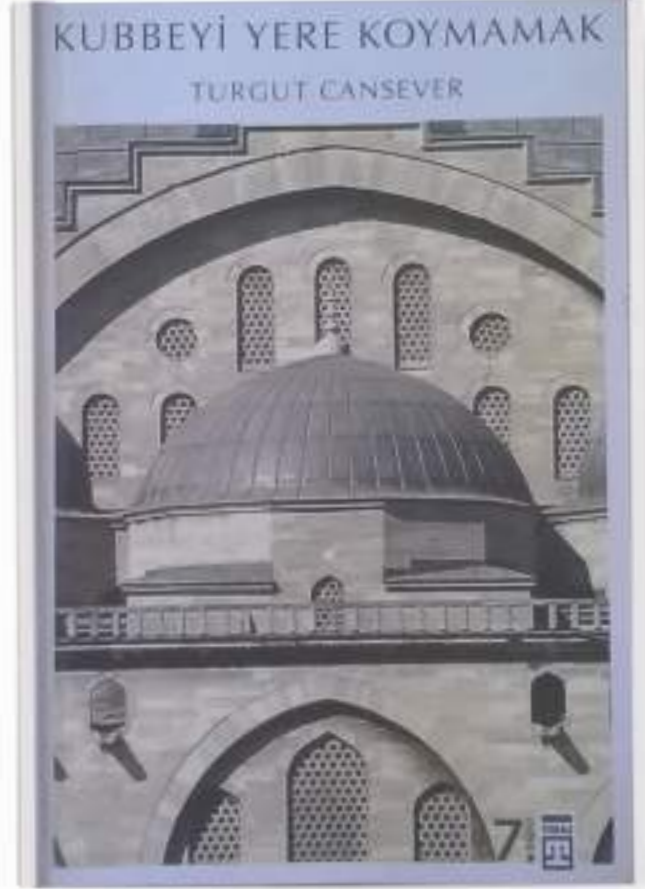
Kubbeyi Yere Koymamak isimli bu eserin, mimarının felsefesini derinlemesine aldığı bir söyleşiyle başladığımız görüyoruz. Öyle ki söyleşi boyunca, mimari kavramlar ve yapı standartları hakkında alınan bilgilerle birlikte daha ilk metinden itibaren “Hem insan ölçekli hem dokusunu kaybetmeden, iyi ama nasıl?” sorularını sorduran bir çalışmayla karşı karşıya kalıyoruz. Öyle ki biz bu soruları sorarken, Cansever’in “Çok soru sormak değil, doğru olan soruyu sormak” vecizesiyle tanışıyoruz. İnsanın kendini arama, Allah’ı bulma ve daha beşerî kaygılarının içinde dönüp dolaştığı günümüzde, mesleki bilgisinin alt yapısını İslamiyet inancı ve kültürüyle bağdaştırarak bir ideal yaşam alanları nasıl oluşturulur sorusuna yanıt bulan bir mimar ile karşılaşılıyor.

Şehir kültürü üzerine konuştuğumuz alan derslerinde, üzerinde sıklıkla durmuş olduğumuz “zaman, mekân ve insan” kavramlarının aslında İslam an-

layışının temel argümanları olması dolayısıyla bir bütün olarak ele alındığını görmüş oluyoruz. Avrupa kentlerindeki mimari gelişimi karşılaştırmalı olarak sunan yazarın, bu kentlerin mimari kültürünü hem kendi dinamikleri içerisinde geçmiş ve gelecek hem de batı-doğu (Hristiyanlık ve Müslümanlık) kentleri kıyası ile mukayese ettiğini görüyoruz. İslam şehirlerinin ve İslam kültürünün Osmanlı şehirciliği üzerindeki etkilerini, bu etkilerin zamanla nasıl bireysel çıkarlar uğruna değiştiğini ve hatta ibadethanelerin dahi bu çıkarlar uğruna İslami estetikten oldukça uzak bir yönde evrildiğini örneklerle gözlemliyoruz.

Ayrıca; büyük bahçeleri olan, geniş odalara sahip tek katlı yapılarla başlayan mütevazı mimari evlerimizin; zaman içerisinde nasıl ruhsuz, çok katlı, bahçeden ve toprak kokusundan uzak, tamamen küçük mekanik toplu konutlara dönüştüğüne yeniden şahitlik etmiş oluyoruz. Yazarın günümüzde hayatta olduğu varsayımıyla yola çıksak, İstanbul’da hâlihazırda yeni gelişmekte olan Başakşehir-Beylikdüzü gibi site alanları hakkında nasıl bir yorum yapacağımızı öngörmek zor değildir. Bundan yaklaşık 40-50 yıl önce yaptığı değerlendirmelerde, Türkiye’yi 30 yıl sonraki kentsel değişim süreci senaryolarına karşı uyarıcı ve şehirlerin bu siteler dolayısıyla “Maymunlar Cehennemi” ne döneceği benzetmesini yapan yazarın, günümüzde inşa edilen bu yapılar hakkındaki yorumunun “Maymunlar Cehennemi” benzetmesinden çok daha sert ve çok daha şiddetli olacağını öngörmek mümkündür.

Bireyi bir eşref-i mahlukat olarak görmek fikrinin getirdiği yaklaşımla, bu kötüye giden mimari değişimlerin elbet bir gün doğru yönü bulacağına dair ümidini kaybetmeyen Cansever’in şehre dair önerileri başucu öğüdü niteliğindedir. Yazarın ümitsiz bir yaklaşımı reddederken, şehirlerin gelecekleri noktasında, toplumsal farkındalığı artırarak ve devletin yönlendirmesi ile birlikte, geçmişimizdeki mimari kültürün yeni yapılarla da aksettirilebileceğine dair inancı

tamdır. Dolayısıyla tüm bu okumalar akabinde, gelen her neslin dünyayı biraz daha kirlettiği ve şehirleri biraz daha yaşanamaz hâle getirdiği fikrinin şuurlunda olarak çözüm çalışmaları üretilmelidir. Devletin yetkili makamlarınca, hem kamuda hem de akademide, bu çözüm çalışmalarını hayata geçirebilecek yetkinlikte alanında uzman isimlerle bir araya gelinerek bir ulusal eylem planı hazırlanmalıdır.

Toplumların kültürlerini, belli bir zaman dilimi içerisinde belli bir mekânın üzerinde oluşturduğu gerçeğinden yola çıkarak, gelecek nesillere daha yaşanılabilir bir dünya oluşturabilmek adına harekete geçilmelidir. Nüfusun giderek arttığı ve konut sayısının yetersiz kaldığı günümüz metropollerinde/megapollerinde, binaların kat sayısının artışına paralel olarak bireylerin kendilerini yalnız hissetme oranları da büyük ölçüde artış göstermiştir. Birey ve toplum arası ilişkilerin zarar görmemesi ve toplumsal psikolojinin de zedelenmemesi adına, dikey mimarının reddedildiği aksine yatay mimarının öne çıktığı evler inşa edilmeye başlanmalıdır.

Cumhuriyet Devrinde Bir Osmanlı Âlimi,

Ebu'l-'Ulâ Mardin

“Ebu'l-'ulâ Mardin, Cumhuriyet Devrinde Bir Osmanlı Âlimi” isimli eser Sezer Şafak tarafından sosyoloji alanında bir yüksek lisans tezi olarak kaleme alınmış olup, 2015 yılında “Kitap Yayınevi” tarafından basımı yapılmıştır. Ebu'l-'ulâ Mardin (1881-1957) hakkında çalışmaların son derece az olduğu bilinmektedir. Talebesi İsmet Sungurbey tarafından kaleme alınan monografisinde Cumhuriyet sonrası hukukçusu olarak Ebu'l-'ulâ Mardin portresi mercek altına alınmıştır. Sezer Şafak ise eserinde Cumhuriyet öncesine dair pozitif hukukla ilgisi olmayan düşünce ve yazılarının olması sebebiyle bahusus bir Osmanlı âlimi/aydını olarak Ebu'l-'ulâ Mardin'i incelemiştir.

Kitap bir giriş ve üç bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde Ebu'l-'ulâ Mardin'in ailesi ve öğrenim hayatına yer verilmiştir. Bir biyografi eseri olması bakımından ailesine yer verilmesi isabetli olmuştur. Yazar portresini kaleme almaya çalıştığı Ebu'l-'ulâ Mardin'in babasının mensup olduğu Mardinîzâdeler, annesinin mensup olduğu Hâdimîler hakkında başlıklar açmasının yanı sıra eşinin mensup olduğu Turşucuzâdeleri de okuyucusuna tanıtmıştır. Son dönem Osmanlı'da saygın ailelerden olan bu üç ailenin bir türlü ilme mensubiyetlerini ortaya koymaya çalışan yazar, bu ailelerin Ebu'l-'ulâ Mardin ile ilgili yanlarına da temas etmiş ve kapsamlı bir aile incelemesi olmasa da yeteri kadarıyla mezkûr aileleri tanıtmaya çalışmıştır. Sezer, Ebu'l-'ulâ Mardin'in çocukluk dönemi eğitimi ismi verilen bu ailelerde aldığı söylemekte ve Çarşambalı Ahmet Hamdi Efendi ve Kastamonulu Ebubekir Sıtkı Efendi'den klasik tarzda icazetler aldığını da kaydetmektedir. Savcı ve avukat olmamasını isteyen babası Yusuf Sıtkı Efendi'nin, hâkim olmasına da kendisinden talep edilmesi durumunda yapması şartıyla müsaade ettiğini ve oğlu Ebu'l-'ulâ Mardin'in Mekteb-i Hukuk'a kaydolmasına bu şekilde izin verdiğini ifade etmektedir. Mekteb-i Hukuk'a kayıt şartları, okulun eğitim müfredatı, hocaları ve işleyişine dair malumatlarla birinci bölümü sonlandıran yazar bu bölümde bazen ilgili konularla alakalı alıntılara da yer vermektedir.

Sezer'in eserinde sunduğu portrede Ebu'l-'ulâ Mardin, imparatorluk döneminde ilmiye sınıfına mensup, genelde İslamcıların yazılarının yayımlandığı Sırat-ı Müstakim dergisinin kurucusu aynı zamanda Mekteb-i Hukuk mezunu ve klasik tarz eğitimlerinden icazet almış bir Osmanlı âlimidir. Eserde, Meclis-i Mebusan üyeliği de bulunan Ebu'l-'ulâ Mardin'in siyasi, ilmî ve akademik hayatının başarılı bir şekilde memzuç bir sunumu yapılmıştır. Gençlik yıllarını Sırat-ı Müstakim ile Kelime-i Tayyibe dergilerini çıkararak ve İslam Mecmuası'nda ses getirecek makaleler kaleme alarak geçiren Ebu'l-'ulâ Mardin, Osmanlı Devleti'nin 124. şeyhülislamı

Mustafa Hayri Efendi döneminde meşihat mektupçuluğu ve meşihat müsteşarlığı görevlerini yürütmüştür. Sezer'in, Ebu'l-'ulâ Bey'in görevi sırasında şeyhülislamlığın yayımladığı iki mühim yayın ve bir müessir fetvaya temas etmesi, biyografisi verilen yazarın ilmî tesiri ve yayımcı kişiliğini ortaya koymak bakımından son derece yerindedir. Ki bunlar Ceride-i İlmiyye ile İlmiyye Salnâmesi ve Cihâd-ı Ekber fetvasıdır. Bu eserlerin içerikleri bir yandan da bize Ebu'l-'ulâ Bey'in fıkha dair bilgisini ve fıkıh/hukuk edebiyat tarihine dair geniş itilası göstermektedir.

Ebu'l-'ulâ Mardin, şeyhülislamlık-taki bu vazifelerinden sonra Mekteb-i Hukuk'ta müderrislik ve 1914-1920 yıllarında Meclis-i Mebusan'da iki dönem milletvekili seçilerek mebusluk yapmıştır. İstanbul'un işgali ve Meclis-i Mebusan'ın kapanmasıyla bu vazifesini sonlandırmış ve Ankara'da kurulan Büyük Millet Meclisi'nde mebusluğunu sürdürme hakkını kullanmaktan imtina etmiştir. Ebu'l-'ulâ Bey'in hayatının şeyhülislamlıktaki görevleri, mebusluğu, müderrisliği gibi bu konular da eserin ikinci bölümüne yansımıştır.

Ebu'l-'ulâ Mardin'in erken dönem Cumhuriyet'te kayınpederi Necmettin Molla Bey (Kocataş)'in güçlü politikaları, siyasi girişimleri ve önemli şahsiyetlerle olan bağları sebebiyle statü kaybetmediğini ısrarla vurgulayan yazar bu vurgusuyla okuyucusunu, kanımızca bir noktaya yönlendirmek istemektedir. Ebu'l-'ulâ Bey'in görevlerinden alınan, siyasi menlere maruz kalan hatta idamlar görmüş akranlarının olmasına karşın kendisinin hiçbir türlü bir yasağa, cezaya ve engelleyici bir müdahaleye maruz kalmamasının bir mucize olmadığı bilakis bunu güçlü siyasi bir kişiliği bulunan kayınpederi vasıtasıyla elde ettiği görülmektedir. Elbette aktif siyasete girmemesi, siyasi konulara mecliste dahi müdahil olmaması ve yayımladığı yazılarında genellikle ilmî meselelere eğilmesinin de bunda etkisi vardır.

Sezer'e göre Ebu'l-'ulâ Mardin yaşamındaki Cumhuriyet dönemi kesitini saygın bir hukuk hocası olarak geçir-

miştir. Bu dönemde Türk hukuk camiasının önde gelen isimlerinden biri olmuş, kendisine Diyanet İşleri reisliği teklif edilmiştir. Cumhuriyetin kurumundan sonra yazdıklarında bariz bir azalmayı gördüğümüz Ebu'l-'ulâ Bey siyasetin eşref saatlerinde "Medeni Hukuk Cephesinden Ahmet Cevdet Paşa" ve "Huzur Dersleri" eserlerini yayımlamıştır. Ulema hâl tercümeleriyle sevecek meşgul olan ve Osmanlı saray ve fıkıh tecrübesini bizzat yaşamış biri olarak kendisinin kaleminden çıkan bu eserler fıkıh, fetva, Osmanlı uleması, medrese ilim geleneği ve müfredatıyla ilgilenenler için son derece ehemmiyet arz etmektedir.

Mecelle'nin kaldırılışı ve yeni medeni kanun hazırlanması tartışmalarında meri hukuktan yana tavır alan bir medrese ve mektepli olarak Ebu'l-'ulâ Bey bu düşüncelerinde çok fazla ısrarcı davranmamıştır. Üniversite reformu sürecinde onca sürgün yiyen hoca ve arkadaşlarına rağmen kendisi İstanbul Dârul-Fünûn'daki yerini korumuştur. Tedris hayatındaki kibarlığı, derslerine gösterdiği azami istikrarı, fıkha/hukuka olan istidadı, Ahmet Cevdet Paşa'ya olan muhabbeti ve vefatının ardından öğrencilerinin kendisine gösterdiği ihtiram yazar tarafından üçüncü bölümde özellikle temas edilen hususlardandır.

İnsanlığın Medeniyet Destanı

Roger Garaudy, 1913 yılında Marsilya'da dünyaya gelmiş olup 2012 yılında Paris'te vefat etmiştir. Öğrencilik hayatı sırasında komünizmi benimsemiş olan Garaudy siyasi partilerde ve parlamentoda önemli görevler icra etmiştir. Siyasi hayattaki başarısının yanı sıra akademik anlamda da başarısını kanıtlamış bir düşünür olan Garaudy, 1982 yılında Müslümanlığı kabul edişinden itibaren ise İslami ideolojiyi desteklemek amacıyla entelektüel çalışmalarına devam etmiştir. Bütün dünyada büyük yankı uyandıran yazar; özellikle İslam, Filistin-İsrail meselesi, siyonizm, ABD sorunu, marksizm, sosyalizm gibi konular üzerine birçok eser kaleme almıştır.

Garaudy'nin ele alacağımız eseri ise orijinal adı "Comment l'homme devint humain" olan ve Cemal Aydın tarafından Türkçe'ye çevrilen "İnsanlığın Medeniyet Destanı" adlı eserdir. 208 sayfadan oluşan eser Türk Edebiyatı Vakfı Yayınları tarafından neşredilmiştir.

Garaudy bu eserinde insanlık tarihini Avrupa merkezli bir eksen doğrultusunda ele alan bakış açısının değiştirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Yazar, geçmişin geleceğe dönük yansımalarını okura başarılı bir şekilde aktararak batının insanlık tarihinin yegâne değer üreticisi olduğu şeklindeki klasik önyargıyı sorgulamaktadır. Bu bağlamda Garaudy öncelikle kadim medeniyet havzalarına ve bu havzalar etrafında oluşan kültür ağlarına okuyucunun dikkatini çekerek medeniyetin ilk beşikleri olan bu toplulukların insanlık tarihine nasıl yön verdikleri üzerinde durmaktadır. Kronolojik bir sıra gözetken yazar kitabın ikinci yarısında ise Hristiyanlığın ve İslam'ın şekillendirdiği medeniyet örneklerinden kesitler sunmaktadır. Konuya dair yer yer karşılaştırmalarda bulunan Garaudy, ihtişamlı İslam medeniyetinin çöküşüne dair tespitlerde de bulunmaktadır. Yazar, tüm bu çöküşe rağmen insanlığa katkı sağlayacak ve onları dönüştürebilecek olan dinamikten söz ederek kitabını nihayete erdirmektedir.

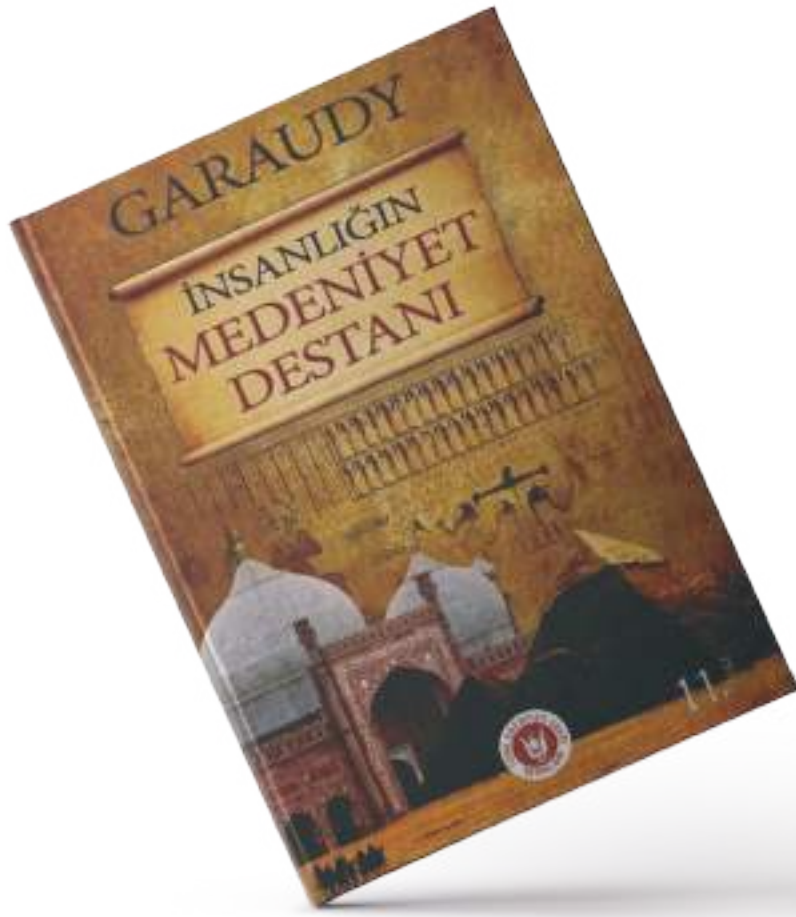
Garaudy, kadim medeniyet beşiği olan Mezopotamya, Mısır, Hindistan, Afrika ve Çin uygarlıklarına dair sunmuş olduğu örneklerle okuru adeta bir zihin yolculuğuna çıkarmaktadır. Medeniyetler ile ilgili olarak din, felsefe, bilim, mitoloji, sanat, siyaset, mimari gibi alanlarda ön plana çıkan hususlara dair kısa ve öz bilgiler vermektedir. Bahsi geçen uygarlıklar ile ilgili bölüm

sonlarında harita bilgisi ve dinî, edebî kaynaklardan alıntılara da yer veriyor olması okuyucunun imge dünyasına medeniyetlerin fragman niteliğinde bir tasvirini sunmaktadır.

Garaudy birçok medeniyetten sunmuş olduğu örneklerle dünya medeniyetlerinin insanlık tarihi boyunca etkileşim içerisinde olduğunu ve medeniyetleri ancak bir bütün olarak düşündüğümüzde anlam kazanacağını gözler önüne ser

mektedir. Bu noktada yazar, batının kendini diğer tüm medeniyetlerden ayrı bir medeniyet olarak tanımlamasını batının ilk kopuşu olarak nitelemektedir. Garaudy'ye göre bu kopuş batı insanının dinî boyutunu kaybetmesine ve sadece bilim ve teknik aklı önceleyip kendini her şeyin ölçüsü olarak gören tek boyutlu bir insan tipolojisinin ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Günümüzdeki anlamda "batı kültürü"ne zemin teşkil eden batının tüm kültürlerden farklı ve üstün bir kültür olma dürtüsünün tohumlarının ise Grek topluluğu içerisindeki sofistler tarafından atıldığı, ilerleyen zamanlarda ise bu düşünce biçiminin insanlığın diğer tüm boyutlarını görmezden gelen "tenkitçi bir akla" evrildiğini vurgulamaktadır. Batı düşünce sisteminde yaşanan bu eksen değişikliğinden felsefe anlayışlarının da etkilendiğini, düşünce sistemlerinin insan merkezli bir perspektif ile şekillendiğini belirtmektedir.

Garaudy, batı medeniyetinin önemli mihenk taşlarından biri olan Roma İmparatorluğu'nu ise miras almış olduğu Grek kültürünün üzerine bir şey katmaması ve diğer milletlerin kültürlerini tanımaması noktasında eleştirmektedir. Roma İmparatorluğu'nun savaşmak

ve yönetmek dışında başka hiçbir hususa değer vermemesi sebebiyle diğer benzer toplumların da başına geldiği gibi tarih sahnesinden silindiğinin altını çizmektedir. Hz. İsa'nın getirmiş olduğu evrensel boyuttaki mesajın ise Roma tarafından siyasi emellere alet edilmesi ve Grek felsefesi ile yeniden şekillendirilmesi sebebiyle özünden oldukça uzaklaştığını belirtmektedir. En nihayetinde Rönesans ile birlikte tam anlamda bir kırılma yaşayan batı toplumunun tanrı inancından giderek uzaklaştığını ve birçok alanda tanrının yerine insanın koyulmaya çalışıldığı bir noktaya geldiğini vurgulamaktadır. Bu düşünce yapısının bilimde, sanatta, mimaride, ekonomide, siyasette vb. alanlardaki tezahürlerine örnekler sunan Garaudy, batı düşüncesinin paradokslarını gözler önüne sermekte ve sömürgeciliğin, soykırımların, köle ticaretlerinin insan merkezci batı düşüncesinin bir sonucu olduğunu dile getirmektedir.

İslam medeniyetini yayılış safhaları bağlamında ele alan Garaudy; İslam'ın fikir, bilim, sanat ve maneviyat bakımından yükselişini ise şu iki sebeple açıklamaktadır:

1.İslam, karşılaşmış olduğu kadim medeniyetlerin değerlerini kendi düşünsel sistemine göre yorumlayıp özü ile harmanlamayı başarabilmiş bir medeniyettir.

2.İslam'ın getirmiş olduğu iman ve maneviyat ve bunlardan doğan bilim, sanat ve tasavvuf; İslam dinini 8-14. yüzyıllar arasında düşünce dünyasının zirvelerine çıkarmıştır.

Tüm ihtişamına rağmen İslam kültürünün çöküşünün sebeplerini ise dâhilî ve haricî olarak tasnif eden yazar, çöküş

neden olan temel faktörün Hristiyanlığın da başına gelmiş olan Grek akılcılığının yol açtığı kurutulup yozlaştırılmış İslam'ın orijinalliğini kaybetmesi olarak ifade etmektedir. Dinin ruhunun yitirildiği, sadece emir ve yasakların ön plana çıktığı salt şekilcilikten ibaret olan bu düşünce sistemi İslam'ı oldukça geriye götürmüştür. Esnekliğini kaybedip kemikleşmiş bir forma bürünen din anlayışı dar görüşlü bir ideolojiye dönüşmüştür. Garaudy'ye göre bu anlayış, dinin yaratıcı özelliğini kaybederek bir konuda derinlemesine bilgi sahibi olmaktan öteye gidemeyen bir düşünce sistemini doğurmuştur. Bu da İslam'ın güncel problemlere cevap veremez bir hâle gelmesini ifade etmektedir. Nitekim yazara göre kendini değişen şartlara göre revize edemeyen bu salt şekilci anlayış asırlar boyunca İslam toplumunu basmakalıp, gelenekçi bir inanç sistemi içine hapsedmiştir.

Roger Garaudy, tüm bu problemlere özellikle de batı düşüncesinden zuhur etmiş olan tabiat ve diğer insanlar üzerinde tahakküm kurmak isteyen, ilahi boyuttan tamamen soyutlanmış insan modellemesinin tehlikelerinden kurtulmanın tek çözüm yolunun medeniyetler diyalogu olduğunu belirtmektedir. Bu bağlamda yazar, medeniyetler diyalogunun tüm dünya medeniyetlerinin her medeniyetin diğer medeniyetlerden öğreneceği bir şey olduğuna hakiki manada inanması ile gerçekleşebileceğinin altını çizmektedir.

Ele aldığımız bu eser bizzat Batı kültüründe yetişmiş bir entelektüel olan Roger Garaudy'nin Batı düşüncesine yönelmiş olduğu eleştirileri ve çözüm önerilerini kadim medeniyetler bağlamında ele alıyor olması bakımından oldukça önemlidir. Bu çalışma okuyuculara medeniyetler ve batı düşüncesine dair yeni perspektifler kazandıracaktır.

İnsanın “Dün” ile “Yarın” Arasında “Mutluluk” Arayışı

İnsanın, harekât ve sekenâttan müteessir olan bir varlığı vardır. Huzur, endişe, sevinç, korku, ümit, hüznün ve daha nice hâller, insanın gün içerisinde yaşadığı, duyduğu ve hissettikleridir. Zira insan, metafizik boyutu fiziki yapısından çok daha karmaşık; manası maddesinden çok daha sofistike; maddi boyutuna nazaran, aşkın ve gayb âlemiyle olan etkileşimi daha yoğun olan bir kalple donatılmıştır. Kalp, Rahmân'ın donuşlarıyla sürekli evrilip çevrilen,

dönen ve dönüşen, hâlden hâle giren bir tabiata sahiptir. Kur'an'da insanın “acel”den yaratıldığını ifade edilmesi, insanın bu yönüne işaret olsa gerek.

Hâl böyle olunca, insan için mutlu yaşamının ve mutluluğu yakalamının anahtarı kalptir. Zira imtihanla birlikte ilahi imtihanın, nimetle beraber musibetin, sevinçle birlikte korkunun bir arada bulunduğu bu hayatta, gerçek huzur ve gönül rahatlığına kavuşmak, ancak kalbi dış dünyanın tesirinden korumakla mümkündür. İnsanı huzur ve sükûnetten alıkoyarak kalbini meşgul eden durumlardan biri, her daim geçmişin hasreti ile geleceğin endişesini taşımasıdır. “Geçmiş”, bir daha gelmesi imkânsız, yeniden idrak edilmesi muhal olan, özlem ve hasret dünyasına bakan bir pencere iken; “gelecek”, olası kayıp ve korkuları sebebiyle insanı endişeye sevk eden bir belirsizlik âlemidir. İnsan, mutlu olabilmek için kendini geçmişin sayfalarına hapsedmeden, geçmiş, geleceğe taşıyan bir basamak olarak kabul ederek, geleceğin mutlu günlerine doğru yürümelidir.

Ama yine de insan, dünya hayatı itibarıyla gerçek mutluluğu ne dünyede aramalı ne de yarından beklemeli. İnsan mutluluğu şu anda, içerisinde bulunduğu şimdiki hâlde aramalı. Zira etrafımıza baktığımız zaman, herkesin mutluluğun önüne set çeken iki illetle malul olduğunu görürüz. Bu illetler, “maziye terk edilmiş veya geleceğe ertelenmiş mutluluk sendromu” şeklinde isimlendirilmeye müsaittir. Yani insan, içerisinde bulunduğu nice nimetleri göz ardı ederek geçmişte kaybettiklerine üzülmemekte; ya da geleceğe yönelik plan, düşünce veya endişelerinden dolayı an itibarıyla sahip

olduklarının kıymetini idrak edememektedir. Şu anda ve burada bulunmayan insan ağzına aldığı lokmanın veya ısırıldığı elmanın tadını alamaz, sabah vakti doğmakta olan güneşe bakar ama göremez, güneşin verdiği huzuru ve sıcacık okşamasını hissedemez; okuduğu kitapla, yeni bir şey öğrenmenin hazzını duyamaz; sınav, not ve bilgi depolama kaygısından dolayı kitabın yazarıyla mana âleminde yüzleşerek irtibat kuramaz; yaptığı herhangi bir iş veya görev, dinlenme veya rahatlama sebebi olabileceksen meşakkatli bir işkenceye dönüşür, haz duyamaz.

Buna karşın; kalbini bulunduğu ana ve mekâna odaklayabilen, her şey “dur” diyerek zamanla sınırlı bir dünyada zamansız bir mutluluğa erişebilen, bir başka ifadeyle anı ve anında yaşayabilen kimse, bulunduğu her hâl üzere huzur, mutluluk ve itminan içerisinde olur; çocuğu koklarken kokuyu sadece burnunda değil bütün hücrelerinde hisseder, Rabbi'ne şükür ifadesi olarak secdeye vardığında o teslimiyet ve rahmet denizine gark olma duygusunu başta kalp olmak üzere bütün organlarıyla hatta bütün hücreleriyle hisseder, annesine sarılırken sadece annenin şefkat dolu sıcaklığını değil, bütün kâinatta tecelli ederek “anne” şahsiyetinde temessül eden ilahi merhameti idrak eder, hatta başına gelen musibet ve zorluklara bile kahramanca göğüs gerer, bunların birer imtihan vesilesi olduğunu itiraf ederek mutluluk içinde mutluluk yaratmayı bilir. Böyle bir insan mutlu olmayı yarına ertelemeyebilir, ya da mutluluğu geçmişine gömmez. O hâlde mutluluk, insanın kendisini kâf ile nûn arasında bulabilme sanatıdır.

Politik Bir Hamleden Popüler Kültüre

Medeniyet (uygarlık); bir ülke veya toplumun maddi ve manevi varlıklarının düşünce, sanat, bilim, teknoloji ürünlerinin tamamını ifade eder. Bu anlamıyla medeniyet kavramının hayatın bütünü, hatta o hayata bakış açısını bile kapsayan bir ifade olduğunu söylemek gerekir. Öyle ki bir medeniyette sadece yaşadığımız dünya hayatının değil, bu hayattan sonrasının (ahiret) da bir karşılığı vardır. Medeniyet kavramının bir diğer önemli özelliği statik (durağan) değil; bilakis canlı, dinamik bir yapıya sahip olmasıdır. Bu noktada medeniyet kavramı üzerine kurucu çalışmaları ortaya koyan isimlerden olan

İbn Haldun'a atıf yapmak gerekir. Medeniyetlerin dinamik, canlı bir yapıya sahip olduğunun farkında olan İbn Haldun, bunu Mukaddime'sinde geçen "ümran" kavramıyla ifade etmiştir. İbn Haldun'a göre uygarlık ve toplulukların çe-

şitlilikleri, zaman içerisinde geçirdikleri değişimler ve bu değişimlerin nedenleri incelenmelidir. Bu, bir disiplin içerisinde gerçekleştirilebilir. İbn Haldun bu disipline ümran ismini vermiştir. Medeniyetlerin canlı oldukları, dolayısıyla bir ömrü oldukları bilincine sahip olmak onlara bakışımız ve nasıl anlayacağımız üzerinde etkili olacaktır. Dinamik bir yapıya sahip olması sebebiyle tarih boyunca bir medeniyet diğerleriyle etkileşim hâlinde olmuş, farklı medeniyetlerden aldıkları olduğu gibi o medeniyetlere kazandırdığı şeyler de olmuştur. Nitekim etkileşim kanalının açık olduğu ölçüde medeniyetler de bir o kadar uzun ömürlü olmuşlardır. Medeniyetlerin etkileşim içerisinde olmaları bir ihtiyacın ürünüdür. Farklı coğrafyalarda, farklı toprakların ürünü olarak ortaya çıkan değerler bütünü, o toprağın insanı tarafından savaşlar, fetihler, ticaret, göçler vs. aracılığıyla farklı coğrafyalara taşınmış, yeni tecrübeler elde edilmiştir. Farklı değerlerle buluşmayı bir tehdit olarak görmeyen toplumlar da söz konusu bu değerler kaynaşması ortamından kârlı çıkmış ve manevi olarak zenginleşmişler, bu zenginlik beraberinde gücü ve maddi zenginlikleri de getirmiştir. Burada kısaca bahsettiğimiz bu durumun örneklerini tarih kitaplarında fazlasıyla bulmak mümkündür. Medeniyetlerin etkileşim içerisinde olduğu, birbiri üzerinde tahakküm kurma amacı taşımadığı bu durumun yaklaşık 18. yy. itibariyle bozulmaya başladığı görülmektedir. Detaya inmeden önce "tahakküm kurma" sürecinin öznesi batı medeniyetinin ve nesnesi İslam medeniyetinin ne anlam ifade ettiğinin anlaşılması gerekmektedir.

İslam medeniyeti dinî bir temel üzerine inşa edilmiştir. Bu doğrultuda kurucu değerler, bu dünyanın ve ahiretin anlamı, insan tekinin mahiyeti ve görevi, mimari, sanat, bilim, teknoloji ve daha niceleri İslam'ın öngördüğü bakış açısıyla değerlendirilmiştir. Bununla beraber, İslam'ı kabul etmiş her toplum veya devlet söz konusu bu bakış açısına, yaşadıkları coğrafyanın da etkisiyle, kendi örf ve adetleri üzerinden yaklaşmış ve bir şekilde katkıda bulunmuştur. Bu durum İslam medeniyetinin zenginleşmesini sağlamıştır. Bunun aksine batı medeniyeti, bir dinin hayata müdahale etmesine karşı çıkmanın sistematik bir yapıya dönüşmüş hâlidir. Özellikle Orta Çağ Avrupası'nda kilisenin hâkimiyeti ve baskısına tepki olarak ortaya çıkan Reform ve Rönesans ile temelini atan batıdaki Aydınlanma Çağı, Endüstri Devrimi ve sanayileşmeyle beraber farklı bir boyut kazanmıştır. Coğrafi Keşifler adı altında sömürgecilik faaliyetleri bu süreçte Avrupa'nın kaynak ve pazar ihtiyacını karşılamış, sonuç olarak bir kıtada ortaya çıkan ama sonuçları tüm dünyayı etkileyecek yeni bir dünya düzeni kurulmuştur.

Bu süreç yukarıda değinildiği şekliyle; iki tarafın da aktif olduğu, medeniyetlerin etkileşimi yoluyla gerçekleşmemiştir. Aksine bu süreçte batı ve diğerleri vardır. Batı kendisini kısıtlayan, bir engel olarak gördüğü ne varsa bunlardan kurtulmuş, bu doğrultuda "modern", yeni bir medeniyet tasavvuru inşa etmiştir. Batının inşa ettiği bu tasavvur o topraklar üzerinde, batı toplumunun yaşanmışlıkları dikkate alınarak

değerlendirildiğinde anlaşılabilir. Ancak bu medeniyet tasavvurunun ideal olduğu ve her toplumun bu elbiseyi giymesi gerektiği görüşünün problemli bir görüş olduğu es geçilmiştir. Edward Said ve onun Şarkiyatçılık isimli eseri batının bu problemli bakış açısına bir farkındalık kazandırması açısından önemlidir.

Kavramların Önemi

Batının geçirdiği aydınlanma süreci sonrasında yeni bir dünya tasavvurunun sistematikleştirilmiş hâli 'modernizm' olarak adlandırıldı. Bu doğrultuda din, Tanrı, insan, dünya, ahlak gibi temel, kurucu kavramlar yeniden tanımlandı. Bu süreçte genel geçer bir takım varsayımlar kabul edildi ve bunların doğruluğunun veya evrenselliğinin sorgulanmasına müsaade edilmedi. Yeniden inşa edilen alanlardan biri de modern anlamda iktisattır. Klasik iktisat bağlamında bir disiplin hâlinde iktisadın kurucusu, çağının önde gelen ahlak felsefecilerinden olan Adam Smith olarak kabul edilir. Modern dünyanın ve kapitalizmin kavşağındaki belirleyici düşünce adamlarından birisi olan Smith, "Ahlaki Duygular Kuramı" isimli eseriyle ahlaki anlamda bir alt yapı hazırlamış, devam eden süreçte "Ulusların Zenginliği" isimli, iktisadın kurucu eseri olarak kabul edilen eseriyle modern anlamda iktisadın varoluş sürecini başlatmıştır. Oysa iktisat, insanlık tarihi kadar eski bir geçmişe sahiptir. İslam medeniyetinin klasik dönemlerinde, Yunan'dan yapılan çevirilerin de etkisiyle, "İlm-i İktisat" kavramı kitaplarda yer etmiştir. Ancak liberalizm ve kapitalizm çerçevesinde modern iktisat tasavvuru, klasik dönem iktisat anlayışından tamamen farklı varsayımlar üzerine inşa olmuştur.

İslam İktisadı ve Finansı

Modern dönemde batı düşünce tasavvurunun etkisi altında bir zihni işgal sürecine maruz kalan Müslümanlar, içinde yaşadıkları kapitalist sistemde İslam'ın öngördüğü iktisadi inşa edememenin gerilimini yaşamaktadır. Özellikle kapitalist ve liberal anlayışın öngördüğü çıkar maksimizasyonu, ahlaki değerlerin piyasada belirleyici olma fonksiyonunu yitirmesi gibi ön kabuller Müslümanları konvansiyonel finans sisteminden uzaklaştırmış ve İslam'a uygun yeni bir finans sistemi inşa etme çabasına itmiştir.

Petrol ve yer altı kaynakları sayesinde kısa sürede zenginleşen Körfez ülkeleri,

sahip oldukları sermayeyi faizin merkezde yer aldığı konvansiyonel sisteme dahil etmek istememişler; bunun yerine faizsiz bir alternatif finans sistemi kurmak için çaba göstermişlerdir. Öte yandan Hindistan'dan ayrılarak bir İslam devleti kuran Pakistan da, kurulan devletin ekonomik sistemini İslam'ın kurallarına uygun bir şekilde inşa etmek istemiştir. Sonuç itibarıyla bu ülkeler modern dönemde faizsiz finans çalışmalarının başlamasında öncü olmuşlardır.

Faizsiz finans uygulamalarında ne tür modellerin tercih edileceğinin belirlenmesinde faiz etkili bir kriter olmuştur. Faiz uygulamalarında risk paylaşımının adaletsiz bir biçimde gerçekleştirilmesi, haksız kazanca neden olması Müslümanların faizsiz finans modellerinde ortaklıklar üzerine yoğunlaşmalarına neden olmuştur. Bu doğrultuda özellikle mudarebe ve müşareke ortaklıkları faizsiz finans kurumları tartışmalarının gündeme geldiği 1950'li yıllarda popülerlik kazanmıştır. Faizsiz finans uygulamalarının gerçekleştirilmesinde söz konusu işlemlerin varlığa dayalı, reel ekonomiyi besleyici işlemler olması önem verilmiştir. Ancak günümüzde faizsiz finans kurumlarının geldiği noktada bu iki önemli maddenin de geri planda kaldığı görülmektedir. Günümüzde katılım bankalarının gerçekleştirdiği işlemlerin %95'inden fazlasını murabaha işlemleri oluşturmaktadır, buna karşın ortaklık temelli gerçekleştirilen işlemlerin sayısı istenilen seviyede değildir. Ayrıca, günümüzde hızla artan finansallaşma eğilimi reel ekonomiyi beslemeyi amaçlayan faizsiz finans kurumlarında da etkisini göstermektedir. Finansallaşma iktisat literatüründe, finansal alanın reel üretimden bağımsızlaşması, kendi mantığı ile çalışması ve nihayetinde finansal sermayenin sanayi sermayesi üzerinde hâkimiyet kurma çabası olarak tanımlanmaktadır (Aybar ve Doğru, 2013). Thomas Piketty'nin tabiriyle sermayenin reel ekonomiden daha fazla büyümesi 21. yüzyılda kapitalizmin finansallaşma problemi olmuştur. Müslümanların konvansiyonel finans sistemine alternatif olarak İslami değerleri yaşatabilecekleri alternatif bir finans sistemi inşa etmek için çıktıkları bu yolda, kapitalizmin yeni bir yüzü olan finansallaşma problemiyle karşı karşıya kalmaları, başlangıçta belirlenen hedeflerin bugün geri planda kalması bazı temel noktaların tekrar düşünülmesini gerekli kalmaktadır.

İslam İktisadı mı Finansı mı?

İslami finans sistemi tartışmalarının başarıya ulaşabilmesi için öncelikle yapılması gereken meselenin düşünsel, teorik altyapısının oluşturulmasıdır. Adam Smith modern iktisadın kurucu kitabı olarak kabul edilen "Ulusların Zenginliği" kitabını yazmadan önce meselenin ahlaki zeminini hazırlamıştır. İslami finans çalışmalarının bugün istenilen başarıya ulaşamamasının sebebi teorik, düşünsel ve ahlaki zemin üzerine yeterince kafa yorulmamasıdır. İslami finans çalışmaları üzerine yoğunlaşmadan meselenin iktisat boyutuna yoğunlaşmak gerekmektedir. Konvansiyonel finans sisteminin bugün son derece güçlü bir sistem olmasının nedeni teorik ve ahlaki alt yapısının güçlü olmasından kaynaklanmaktadır. Modern anlamda iktisadın kurucusu Adam Smith'in ahlak felsefesi alanında çalışmalar vermesi buna örnektir. Finans iktisadın teorik varsayımlarının pratiğe geçirilmiş hâlidir. Bugün karşılaştığımız finansallaşma problemi modern iktisadın bir problemidir. Müslümanların da bu problemlerle yüz yüze gelmesinin ana sebebi kendi iktisat anlayışlarını inşa edememeleridir. Üniversiteler, finans kurumları ve devletlerin bugün yapması gereken Müslümanların iktisat sisteminin oluşturacak teorik, değer merkezli çalışmalara öncelik vermektir. Modern iktisat paradigması dahilinde sadece faizin ortadan kaldırıldığı bir finans sisteminin İslami finans olarak isimlendirilmesi mümkün olmayacaktır. Modern iktisat anlayışı batının kapitalist ve liberal dünya görüşü üzerine inşa edilmiştir. Bugün Müslümanların beslenmesi gereken kaynak batı değil kendi İslam medeniyeti olmalıdır.

Politika mı Popüler Kültür mü?

Günümüz Müslümanlarının özelde iktisat alanında, genelde ise medeniyet tasavvuru noktasında yaşadığı problemlerin ana nedeni ele alınan meselelerin içselleştirilememesidir. Somut bir örnek faizsiz finans çalışmaları üzerinden verilebilir. Müslümanların bu çalışmaları gerçekleştirmelerinde motivasyonu politik olmuştur. Faizsiz finans sistemi inşası çalışmaları özellikle faizin merkezde olduğu, adaletsiz ve ahlaktan uzak bir iktisat anlayışına tepki olarak farklı coğrafyalardaki Müslümanların ortak bir tepkisi sonucu ortaya çıkan müzakere ve tartışmaların bir ürünüdür. Bu minvalde ortaya konan tepkinin politik bir yanının olduğu gerçektir. Öte yandan söz konu-

"MÜSLÜMANLARIN BESLENMESİ GEREKEN KAYNAK BATI DEĞİL KENDİ İSLAM MEDENİYETİ OLMALIDIR."

su çalışmaların iktisadi, teorik ve değer merkezli çalışmalara dönüşmemesi ya da bu tarz çalışmalarla desteklenmemesi, diğer bir ifadeyle finansın teorik zemininin güçlendirilmemesi sonucu faizsiz finans çalışmaları popüler bir kültür hâlini almıştır. Bunun sonucunda konvansiyonel finans kurumları da faizsiz finans ürünleri üreterek Müslümanların sermayelerini havuza dahil etmişlerdir. Sonuç itibarıyla iyi bir niyetle ortaya çıkan bu çalışmalar, konvansiyonel sisteme bir alternatif olamamış, aksine sistemin içerisinde faiz hassasiyeti olanlara karşı bir bölüm ayrılmış, bu da sistemi daha güçlü kılmıştır. İslam iktisadı "faizsizlik" demek değildir. Bu nedenler faizi uzak tutmak finans sistemimizi İslami bir forma dönüştürmek için yeterli değildir. Faizin haramlığı sabit olmakla beraber inşa edilecek iktisadi sistem içerisinde İslam'ın değerlerinin görünür olması gerekmektedir. Buna göre kurulacak iktisadi sistemin varsayımları dinin bütününden ayrı düşemez.

Sonuç

Medeniyetler buldukları coğrafyaya, yaşanılan tecrübelerle göre gelişim gösteren bir yapıya sahiptir. Buna karşın bir medeniyetin sahip olduğu değerlerin, ilahi bir vahye dayanmadıkça evrenselliğinden söz edilemez. Bundan dolayı batı medeniyetinin 18. yy. sonrası sistematik bir şekilde inşa ettiği dünya tasavvuru evrensel bir gerçeklik olmayıp, batının yaşadığı tecrübelerin bir ürünüdür. Dolayısıyla Müslümanların besleneceği kaynak yaşadıkları coğrafya ve keşfedilmeyi bekleyen zengin İslam medeniyetidir. Ancak bu beslenme sürecinin sağlıklı bir şekilde devam edebilmesi için yapılan çalışmaların popüler kültüre dönüşmemesine dikkat etmek gerekmektedir. Bunun için üretilen her alternatif eylem ve pratiğin düşünsel, teorik, ahlaki altyapısı da inşa edilmelidir. Popüler kültürün bir ürünü hâline gelen çalışmalar alternatif olmaktan ziyade mevcut sistemi güçlendirecektir.

Karamazov Kardeşler'de Din Algısı ve Karakterler Üzerine

Rus yazar Fyodor Mihayloviç Dostoyevski'nin Karamazov Kardeşler adlı eseri, yazarlık kariyeri için zirve niteliğinde bir eserdir. Bu eserini önemli yapan en önemli ayırt edici nitelik, oluşturulan karakterde 'tip' oluşturup, bunu tanımlamak yerine, zıtlıklar ve ironik anlatımlar üzerinde durarak farklı bir üslubun da ortaya konmasıdır. Böylelikle, betimlemeler üzerine yoğunlaşan anlatımlardan bu eserinde de kaçınılmaz olarak olayların zihinsel boyutuna ağırlık vermiştir. Diğer eserlerinde olduğu gibi bu eserinde de doğa ve insan açısından incelemeyi gözlem yoluyla değil, imgelemler üzerinden anlatmayı tercih eden yazar, bu eserini de birbiriyle çelişen olgu ve olaylarla eserinde oluşturmuştur.

Eserde işlenen 'kardeşlik' kavramı, tamamen ironik bir anlatım üzerine kuruludur. Her ne kadar kardeşlerin hayatı üzerinden benzerlikler üzerinden bağlantılar kurarak ilerlemesi beklenen eserde, karakterlerin birbirinden tamamen farklı yaşamlara sahip olduğu görülmektedir. İvan'ın kötümser felsefesine karşılık, Alyoşa'nın temiz ruhluluğu doğası birbiriyle tamamen zıt düşen anlatımlara sahiptir. Esere konu edilen cinayet ise romanın odak noktası olmakla birlikte, eseri farklı görüş açılarıyla incelemek için zemin oluşturur.

Diğer yazarlardan farklı davranarak eserdeki karakterlere tamamen tarafsız bir duruş sergileyen Dostoyevski, karakterlerin tamamına aynı mesafede olarak, eserini bir gözlemci niteliğinde ele alır. Hem iyi olarak nitelendirilebilecek hem de kötü olarak nitelendirilebilecek karakterlere karşı eşit mesafede durmayı başarabilen yazar, okurun da tüm karakterlere karşı ilk başta aynı mesafede kalabilmesini bu şekilde sağlamıştır.

terlere karşı ilk başta aynı mesafede kalabilmesini bu şekilde sağlamıştır.

Yazar eserinin ilk bölümünde, eserini genel hatlarıyla tanımlamış olup, Dimitri'nin annesinin mirasını alabilmesi için kente gelmesinden bahsederek, hakkında kısa bilgiler vermiştir. İvan karakteri hakkında kentte eğitimini tamamlamak üzere yer aldığından ve Alyoşa'nın da bir manastırda kaldığından bahsedilmektedir. Bu bölümü takip eden diğer bölümde ise Karamazov Ailesinin Zosima'yı ziyaret etmek için manastıra geldiklerinden ve bu ziyaretin ironik bir hal almasını ve din sorgulamasının bu bölümde yapıldığını görmekteyiz. İvan ve Fyodor'un manastıra olan bu ziyaretleri, İvan ateist olduğundan dolayı bu bölümdeki din sorgulaması diyaloglar halinde okura ulaşır. Bir sonraki bölümde, bölümün adından da anlaşılacağı üzere -Şehvet Düşkünleri-, Fyodor Pavloviç, Gruşenka ve Dmitri arasındaki içinden çıkılmayan aşktan bahsedilmektedir. Yazarın bu bölümde anlattığı aşk çıkmazını şehvet olarak nitelendirmesinin nedeni, karakterleri birbirine olan bağlılığının dünyevi halden arındırılmış aşk olmamasından, yalnızca içgüdüsel olan şehvet tatmini olarak yorumladığı için bu bölümü bu şekilde isimlendirmiştir. Bölümün içeriğine bakıldığı zaman da okura birçok ayrıntıyla bu aktarılmıştır. Bu durumlardan en çok göze çarpanı ise Fyodor Pavloviç'in Gruşenka'yı elde edebilmek amacıyla binlerce ruble harcayabilecek potansiyeli eserde okura sunulmaktadır. Ancak Pavloviç'in bu davranışına karşı aynı şekilde davranış sergilemeyen Dimitri, bu ahlaksızlığa kayıtsız kalır. Ancak Dimitri'nin bu olaylar karşısında babasına gidip tehdit etmesi, ahlaksızlığın başka ne şekilde olabileceği, başka ne şekilde olabileceği okura sunulmuştur.

Eserin beşinci bölümü, yazarın yaşadığı dönemde baş gösteren felsefik akımların etkisiyle şekillenmiştir. Ortaya çıkan bu düşüsel durumlar, İvan'ın nihilist yaklaşımıyla eserde yer almıştır. İvan'ın bu yaklaşımı, Büyük Engizisyoncu'ya karşı bir duruş sergiler. Bu bölümde Aleksey Fyodoroviç ile İvan Fyodoroviç arasında geçen diyaloglarıyla bu anlatım sağlanmış ve din olgusunun değişen dünyaya nasıl uygulandığı/uygulanabileceği/uygulanamayan noktaları üzerine birtakım düşüsel şekillenmeler eserin bu bölümünü oluşturmuştur. Eserin bir sonraki bölümü, beşinci bölümden bağımsız bir bölüm olarak değerlendirilmekten ziyade, beşinci bölümün devamı niteliğinde ele alınabilir. Bu bölümde Zosima'nın ölmek üzere olduğunu okura aktaran yazar, aynı zamanda da Zosima'nın hayatını kendi ağzından okura anlatır. Ölmek üzereyken anlattığı hikâyelerle İvan'ın öne sürdüğü inanç tezini çürütecek nitelikte birtakım diyaloglarda bulunmuştur. Bu anlamda, romanda yer edinen din ve Tanrı ile ilgili söylemlerin İvan tarafından okura aktarılması, akıl ve şüphe bağlamında tutarlıdır. İvan karakteri giyabında bir açıklamada bulunmak gerekirse İvan, inanmaya meyilli olmakla birlikte vicdan açısından birtakım rahatsızlıklara sahip olmakla birlikte diğer yandan da inanmamakla

birlikte inanmamayı da dile getiren bir radikaldir. İvan'ın içinde bulunduğu bu durumu değerlendiren Zosima Dede'ye göre, çektiği acıların inançla ilgili olduğunu ve bu sebepten dolayı acı çekebilen bir insanın kurtuluşa erebileceğini belirtmektedir.

Eserde yer alan mantık hatalarından biri şudur ki, İvan'ın sosyalist olarak nitelendirilmiş olmasıdır. Liberal duruş sergileyen ve inanç konusunda ateist bir yaklaşıma sahip olan İvan, eserin bağlayıcılığı bakımından derinliğe sahip karakterlerden biridir, ancak 'Sosyalizm' gibi derinliği olmayan bir ideolojinin İvan'a verilmiş olması, sahip olduğu düşünce derinliğine de ket vurmak anlamına gelir. Diğer yandan, İvan'ın Alyoşa ile diyaloglarının geçtiği bölüme bakıldığında, yazarın bu bölümde de sosyalizme değinmediğini, daha çok İvan Karamazov'un nihilist tarafı üzerinde durulmuş, karakterin içinde yer aldığı içsel çatışmalara da yer verilmiştir. Bu aşamada İvan, karar verme aşamasına gelmiştir.

Eserde karakterlere objektif yaklaşımda bulunan yazarın, eserde yer verilen Zosima Dede'nin Tanrı ve din incancına ilişkin fikirlerinin mi yoksa İvan'ın fikirlerinin mi tarafında olduğu tam olarak anlaşılammaktadır. Her ne kadar yazarın görüşleriyle, İvan'ın görüşleri paralellik gösterse de, Zosima Dede'nin söylemleri, yazarın kendisiyle hesaplaşma niteliğinde-hazırladığı bölümler olarak da düşünülmeli pekâlâ mümkündür.

Karakterin iç dünyasına yönelik yapılan betimlemelerle, eserdeki kişilerin iç dünyasına adeta ayna tutan yazar, kimi zaman yakın anlamlarda kullandığımız kavramlara da yer yer değinerek, içgüdüsel olarak sergilenen davranışların kimi zaman anlık olduğunu ve aslında kişiliği yorumlarken eksik kalacağını şu cümleyle tasvirlemiştir:

"...adiliği seviyorum, ama onursuz değilim..."

Dönem insanların -özellikle esnaflara değinerek- maddi güce sahip oldukları zaman davranışlarının ne şekilde değiştiğini, insana ait olan zaafıların, kendini göstermeye başladığı sırada insanı ne denli kontrol altında alabileceğinden söz edilmiştir. İlerleyen zamanlarda yaşamımızı olumsuz yönde etkileyebilme etkisine sahip

olan anlık davranışlarımızın tedirginliğini omuzlarımızda taşıyabilecek gücü kendimizde bulduğumuz zamanlarda içgüdüsel davranışlarımızın bizi nasıl yönlendireceğine basit bir örneğe de eserinde yer vermiştir:

"Beni dünyaya rezil etse umurumda değil! gibilerinden kıza baktım, içimdeki ses beni aldatıyordu. kesinlikle öyle olacaktı. Yüzü, kapı dışarı edileceğimi açıkça gösteriyordu, içimi hiddet kapladı; canım adice, domuzca tam anlamıyla esnaf işi hareket etmek istedi. Kızı alaylı süzdükten sonra ancak bir esnafın yapabileceği şekilde, "Dört bin mi?" demeliydim. Benim şakamı ciddiye mi aldınız? bu ne bol keseden hesap efendim. İki yüz papele diyeceğimiz yok, büyük memnulukla... Ama dört bin kâğıt öyle ha deyince havaya atılmaz, küçük hamım. Boşuna zahmet etmişsiniz!"

Karakterlerin fiziksel yönlerinden çok iç dünyasına yönelik açıklamalarda bulunan yazar, karakterlerin içinde yer aldığı çıkmaz ve ikilemden de bahsetmiştir. Okurun eserde yer yer kendinden birtakım davranışlar görmemesi kaçınılmazdır. Günlük yaşamda nedenini bilmeden yaptığımız, ama aslında o davranışı yapmaya bizi yönlendiren birtakım davranışların önceden gerçekleştiği, yazarın diyaloglarda okuruna aktarmadığı, eser bütünüyle incelendiği zaman görülmektedir:

"Kaçtığı zaman kılıcım belimdeydi; kılıcı kınımdan çekerek hemen orada göğsüme saplamak istedim. Bunun nedenini kendim de bilmiyorum."

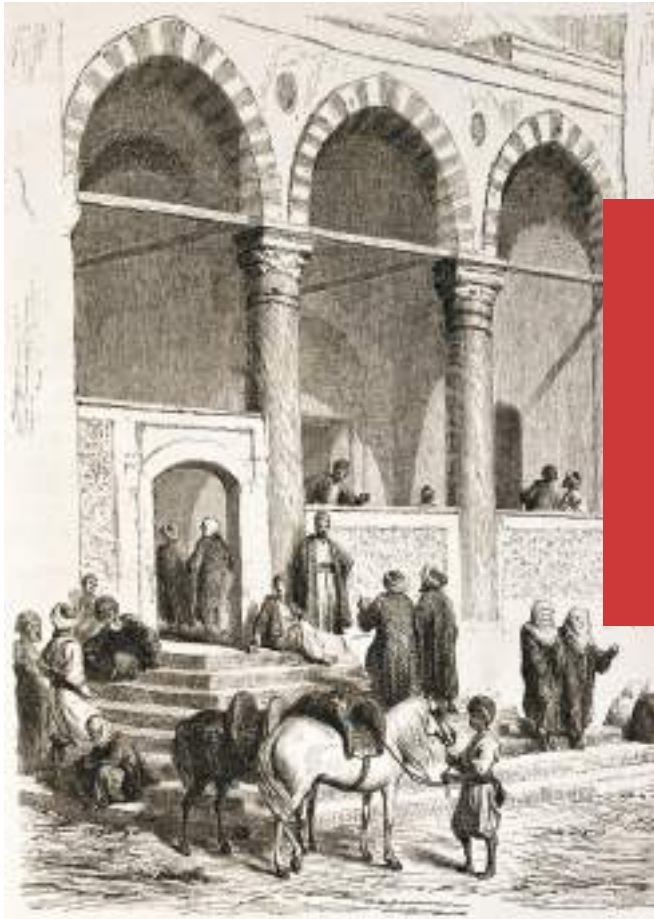
Fyodor Mihayloviç Dostoyevski'nin yazmış olduğu Karamazov Kardeşler adlı eserde, din algısı ve inanç kavramları eserin merkezi konumunda yer almaktadır. Birbirinden zıt niteliklere sahip olan karakterler eserde anlatılmak istenen konuya farklı bakış açılarıyla bakılmasına olanak sağlar. Adalet ve din üzerine gerçekleştirilen diyaloglar, yazarın eserinde sık sık dile getirdiği diyalektiklerdir. Karakterler hakkında fiziksel betimlemelerden daha çok ruhsal ve içsel tasvirlere önem veren yazar, karakterin yaşadığı iç çatışma ile davranışsal nitelikteki hareketleri tanımlar. Eserdeki çatışmalar üzerinden konuyu daha dikkat çeker hale getiren yazar, yer yer bilinç akışı tekniğine yer vermiş, kimi zaman da farklı karakterlerin aynı durum karşısında verdikleri tepki üzerinden eserini değerlendirmiştir.

Tarihte İnsanın İnsana Bakış Açısı

ÖZET

Yaradılmışların en üstünü olarak insan, birçok açıdan gerek kendisiyle gerek çevresiyle yetinmeyen bir varlıktır. Durağan bir varlık olmayan insan, aklını kullanarak, ilim, fen, sanat, hukuk, din gibi birçok alanda hem kendisini hem de etrafını değiştirecek girişimlerde bulunmaktadır. Tarihte de insan sürekli kendini ve etrafını değiştirmiş ve geliştirmiştir. Günümüzde geniş çevrelerce gelişmiş bir medeniyete sahip olduğu kabul edilen Avrupalıların, aslında, özellikle Keşifler Çağı boyunca insanları sömürgeleştirmeyi hedeflediği ve bu bağlamda insanları hoşgörüsüz bir üslupla ötekileştirdiği bilinmektedir. Hâlbuki insanı merkeze alan ve onu değerli kulan bir din olarak İslâm, tarihte her insanı eşit kabul etmiştir. Biz bu yazımızda, insan olgusunun tarihsel gelişimini ele alarak dinler arası insanın insana bakış açısının farklılıkları olup olmadığına cevap aramaya çalışacağız.

Anahtar kelimeler: İslâm, İnsan, Kur'ân-ı Kerîm, Hadis, Hristiyan.

GİRİŞ

Arapça'da "insan topluluğu, beşer" anlamındaki ins kökünden gelen insan kelimesi, Kur'an-ı Kerîm'de tam altmış beş kez geçmektedir. "Andolsun biz insanoğluna şan, şeref ve nimetler verdik; onları karada ve denizde taşıdık, kendilerine güzel güzel rızıklar verdik ve onları yarattıklarımızın çoğundan üstün kıldık." Ayetinden de anlaşılacağı üzere insan, diğer yaratılanlardan çok daha üstün yaratılmış bir varlıktır. Bunun yanı sıra Allah'ın yarattığı yüce varlık insan hakkında Hz. Muhammed (SAV), bir insan hakları bildirgesi niteliğinde olan Veda Hutbesi'nde; "Arap'ın Arap olmayana, Arap olmayanın Arap'a, beyazın siyaha, siyahın da beyaza hiçbir üstünlüğü yoktur. Allah katında üstünlük ancak takvâ iledir." demiştir. İslam'ın ne kadar insanî ve insanı üstün tutan bir din olduğu hususunda daha çok örnekendirme yapılabilir ancak Kur'an ve hadisle yaptığımız bu iki örnek bile yeterli olacaktır.

İslam öncesi dönemde Arap dünyasında özellikle kız çocuklarının diri diri gömülmesi, diğer yandan insanların faiz yöntemiyle insanları kullanan bir sistemin parçası hâline getirerek sömürmesi ve kölecilik gibi insanın insana olan hak ihlalleri ile insan onuruna yakışmayacak muameleler bilinmektedir. İnsan sürekli kendini ve etrafını geliştiren bir varlıktır. İslam ile birlikte insanlara adalet çerçevesinde eşit davranılmış ve bu anlayış İslam dünyasında önemle

¹KUTLUER, İlhan, "İnsan", Diyanet İslam Ansiklopedisi (DİA), İstanbul 2000, c. 22, s. 320-321.

²İSRA, 17/70.

³GÖKALP, Murat, İlk Dönem Hadis ve İslâm Tarihi Kaynaklarına Göre Vedâ Hutbesi Rivayetlerinin Tetkiki, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü 2001, s. 141.

⁴CÂHİZ, Ebû Osman Amr b. Bahr (255/868), el-Beyân ve'l-Tebîh, nşr. Hasan es-Sendûbi, Beyrut 1993, c. II, s. 407; YAKÛBÎ Ahmed b. Ebû Yû'kub (292/905), Târihu'l-Yû'kûbi, I-II, nşr. Abdül-Emîr Mühennâ, Beyrut 1993, c. II, s. 110; İB'N ABDİRABBİH, Ebû Ömer Ahmed b. Muhammed el-Kurtûbi (328/940), el-'İdül'ferid, I-VII, Beyrut 1996, c. IV, s. 55.

⁵ÇAĞALAY, Neşet, İslâm'dan Önce Arap Tarihi ve Cahiliye Çağı, Ankara 1957, s. 122-123, 141.

⁶İNCİL, 6/31.

uyulan bir kural hâline gelmiştir. Adil ve dürüst olmak, kişinin diğer kişilere karşı herhangi bir üstünlüğü olmadığı anlayışı İslam'ı özel kılan durumlardandır. Peki, İslam'ın insanlığa olan katkısı karşısında Hristiyan dünyasının insana olan bakış açısı nasıldı?

İncil'in orijinalliğini koruyamayan bir kitap olmasından dolayı, gerçek İncil'in insana bakış açısı hakkında net bilgiye sahip değiliz ancak tahrip edilmiş olsa da Yeni Ahit'te insan konusu birçok kısımda ele alınmıştır. Örneğin, Luka'ya göre İncil'de; "Başkalarının sana davranmalarını istediğin gibi davran." denmektedir. Peki, bu açıdan bakıldığında İncil'in bildirdikleri ile Keşifler Çağı'nda ve sonrasında Hristiyan Avrupa'nın insanlığa verdiği değer ne kadar uyusmaktadır? Keşifler Çağı'nı başlatan Portekiz, denizciler aracılığıyla Afrika kıyılarına yayılmaya başlamıştır. Bu yayılma hareketi ile birlikte Afrikalı yerlilere karşı köleleştirme politikası yürütülmüştür. Yerlilere karşı kurulan pusular sonucunda çok sayıda köle ele geçirilmiş, 1444'ten sonra da Avrupa'ya köle akımı başlamıştı. 1444'te Afrika'dan Portekiz'in Lagos kentine getirilen siyahi köleler hakkında dönemin kronik yazarı Zurara;

"Seyretmek için harika bir gündü. Bunların arasında makul derecede beyaz ve kremler (açık tenliler) (de) vardı. Diğerleri daha az beyaz kahverengiye yakın görünüyordu. Diğerleri vücutlarındaki gibi yüzlerinin de biçimi bozulmuş Etiyopyalılar tamamen siyah olanlar, cüssesi daha küçük verimsiz adamları koruyan adamlara benziyordu. (Onları) görmek muhteşem bir şeydi. Aralarında makul bir beyazlık, çekici ve iyi formda olanlar vardı. Diğerleri daha az beyazdı ve kahverengi görünüyordu. Etiyopyalılar kadar siyah olan başkaları da vardı. Vücutları ve yüzleri çok çirkin görünüyordu, onlara bakanlar, en alt yarıküreden olduklarını düşünüyordular." demiştir.

Avrupalı devletler ve Avrupa'nın devamı niteliğinde kurulan ABD'nin günümüzdeki gücü temelde kölecilikten gelmektedir. Elde ettikleri köleleri ülkelerinde ve sömürgelerinde işgücü olarak kullanmışlardır. Sadece karın tokluğuna yaşamlarını sürdüren birçok köle sahiplerini ve sahiplerinin ülkesini zengin etmiştir. Hristiyan dünyasının kölecilik faaliyetleri, "bir insanın diğer insana karşı üstünlüğü yoktur" düsturunun tersi bir görüşü benimsediğini açıkça göstermektedir. Buna karşın İslam

lamiyet'in kölecilik ve köleleştirme olan bakış açısı çok daha farklıdır. İslamiyet öncesinde de var olan kölecilik, Asr-ı Saadet sonunda neredeyse son bulmuş, köleler azat edilmeye başlanmıştı. Nitekim Hz. Muhammed (SAV) kölelerin azadı meselesine hassasiyetle yaklaşmıştır.

Asr-ı Saadet'ten günümüze kadar Müslüman devletler ve hatta bireyler insan haklarına ve eşitlik meselesine riayet etmiştir. Örneğin; Osmanlı Devleti'nde, Yahudi ve Hristiyanlar da tıpkı Müslümanlar gibi Ehl-i Kitap sayıldıkları için millet sistemi çerçevesinde, kişi hangi dine mensupsa onun dini hakları teamül hukukuna göre korunmaktaydı. Osmanlı Devleti'nin fethettiği yerlerde bu politikayı sürdürdüğü bilinmektedir. Buna karşılık Reconquista döneminde İspanya ve Portekiz'in Endülüslü Müslümanlara ve Yahudilere zorla din değiştirttikleri, din değiştirmeyenlerin bir kısmını köleleştirdikleri, bir kısmını ülkeden sürgün ettikleri bilinmektedir.

Sonuç olarak, İslam ve Hristiyan dünyası arasında insana verilen değer, insanın insana olan bakış açısı ve insanlı yaklaşım açısından farklılıklar olduğu açıkça görülmektedir. İslam'ın insanlara olan barışçıl ve eşitlikçi yaklaşımı karşısında Hristiyan dünyasının insana olan bakış açısının sadece kendi dinlerinden olanlara karşı pozitif olduğu, bunun yanı sıra, Müslüman devlet ve hatta bireylerin insana dini farklılıklar gözetmeksizin "insan" olarak değer verdiği açıkça görülmekte ve bu örneklerle kanıtlanmaktadır.

¹KIZILARSLAN, Yâsemîn, "15. ve 16. Yüzyıllar arasında Cebelitarık'ta Portekiz Donanması", İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Akdeniz Dünyası Araştırmaları Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2019, s. 2.

²KIZILARSLAN, Yâsemîn, 15. ve 16. Yüzyıllar arasında Cebelitarık'ta Portekiz Donanması, s. 64.

³GOMES EANES DE ZURARA, The Chronicle of the Discovery and Conquest of Guinea, Çev. Charles Raymond Beazley, Hakluyt Society London 1896, seri I, b. XXV., s. 107 – 108.

⁴WOLF, Kenneth Baxter, "The 'Moors' of West Africa and the Beginnings of the Portuguese Slave Trade", Journal of Medieval & Renaissance Studies, vol. 24, no. 3 (1994), s. 449.

⁵François Sayer, "Muslim Slaves and Freedmen in Medieval Portugal", Al-Quantara, 7 Julio-Diciembre 2007/2, S. XXVIII, s. 489.

⁶Kölelerin azadı hakkında bkz: YA'KÜBİ, Târîhu'l-Ya'kübi, c. II, s. 111; ÖZDEMİR, Mehmet Nadir, İnsan Hakları Bağlamında Hz. Peygamberin Köleliğe Yaklaşımı, İnsan Hakları ve Din Sempozyumu, Çanakkale 18 Mart Üniversitesi 2009, s. 78- 81.

⁷ATAÖV, Türkçüya, Kudüs ve Devletler Hukuku, Ankara 1981, s. 34.

⁸ÖZDEMİR, Mehmet, Endülüslü Müslümanları: Siyasi Tarih, Türkiye Diyanet Vakfı, Ankara 2016, s. 272-278.

İpek Yolu'ndan Afganistan'a Yahut Bir Kalemin Vazife-i Asliyesi

Erdem Bayazıt'ın seyahatname mahiyetindeki İpek Yolu'ndan Afganistan'a isimli bu eserinin adından anlaşılabilceği üzere, İpek yolu üzerinden Afganistan'a yapılan bir seyahati konu edinmektedir. Eserin giriş kısmından aynen iktibas ettiğimiz ilerideki izahattan, Bayazıt ve Ajans 1400 ekibiyle yaptıkları bu seyahatin alelade olmadığı, bilakis muhaddet bir görev için yapıldığı fehm ve idrak olunur:

"Seyahatimizin ilk amacı, İran ve Pakistan'daki Afgan muhacir ve mücahitlere ulaşarak onların sesini dünya kamuoyuna aksettirmek. Bunu başarabildiğimiz ölçüde bu gezimiz amacına erişmiş olacaktır.

İkinci amacı, devrimden sonraki İran'ı bütün gerçeği ile görmek.

Üçüncü amaç ise, İstanbul'dan Yeni Delhi'ye kadar kadim İpek yolu'nun tarihî eserlerini ve turistik mevkilerini filme ve yazıya raptetmek!.."

Dolayısıyla; her türlü eziyete, zulme uğrayan ve sıkıntı çeken Afgan halkına ulaşarak onların sesini dünya kamuoyuna aksettirmenin, bu seyahatin asıl amacını teşkil ettiğini söylemek mümkündür. Üstelik bir Afgan komutanının, Bayazıt'ın defterine bir hatıra olmak üzere yazdığı ilerideki yazıdan, bu mevzuyu açıkça anlamak mümkündür:

"Bismillâhirrahmânirrahîm

Muhterem Müslüman–Türk kardeşlerim.

**Sizler ki imanî vazifenizi yerine getirerek sergerle-
rinde kahramanca çarpışan, Afganistan'ın ezilmiş ve
fakr ama imanlı ve göğsü İslam aşkı ile dolu kahra-
man halkının direnişini yakından görmek için, bunca
zorluklara ve uzak yollara rağmen yüzce dağları,
uçsuz bucaksız sahraları ve vadileri aşarak buraya
geldiniz. Siz Afgan milletinin durumunu ve karşı-
laştığı zorlukları yakından gördünüz. Bu zor görevi,
gördüğünüz gerçekleri dünyaya yansıtabilmek için
yerine getirdiniz. Afgan milletinin ıstırabına ortak
oldunuz. Afgan milletinin müşküllerini sizlerin yalnız
Türkiyeli Müslümanlara değil, yeryüzündeki bütün
Müslümanlara ve hür insanlığa yansıtacağımızı ümit
ve arzu ediyoruz."**¹

Binaenaleyh; o zamana kadar kimsenin, onların acı gerçeklerini yeterli, doğru ve dürüst bir şekilde aktarmadığı Afgan halkının sesini duyurabilmek için, cephenin ateş hattına kadar uzanan bu düşvâr ve muhâtarahî görev; aynı zamanda çok acil, mühim ve zarurî idi. Bu husus, bilhassa şu alımtıdan açıkça anlaşılabilir:

"Hüseyn Mangal şöyle dedi:

...Gerçi üç ay önce Der Spiegel muhabiri bir Alman gazeteci üç katır satın aldı rehberler kiraladı, yol için birçok tedarik gördü, ama cephe şartlarına ancak iki gün dayanabildi. İki sonra daha yolun başındayken bir de baktık dönüp gelmiş. Savaş bu, hiç kestirilemez

**neyle karşılaşılacağı. Şimdiye kadar Batı dünyasın-
dan, Japonya'dan ellerinde kameraları ile çok gaze-
teci geldi."**²

**Hâlen de geliyor. Siz İslam dünyasından cepheye
kamera ile geçen ilk ekip olacaksınız. Sizin çekecek-
lerinizin şimdiye kadarkilerin en iyisi olacağına, Af-
ganistan gerçeğini en iyi şekilde yansıtacağına inan-
yorum. Çünkü siz savaştan mücahitlerle aynı inancı
paylaşıyorsunuz."**³

Dolayısıyla evvel-i emirde Yeni Devir gazetesinde ve akabinde Mavera dergisinde cüzi olarak neşredildikten sonra, 1983 yılında Akabe Yayınları tarafından kitaplaştırılan bu eserin, haiz olduğu ehemmiyete binaen 1983 yılında Türkiye Yazarlar Birliği tarafından verilen Gazetecilik Ödülü'nü almaya layık görüldüğü denilebilir.

2018 yılında Ketebe Yayınları tarafından yayınlayan elimizdeki bu baskıdan hareket edecek olursak bu eserin, 40 bölümden ve yaklaşık 366 sayfadan meydana geldiği müşahede edilmektedir. Bölümlerin başlıklarına bakıldığında, şahıs ve yerlerin isimlerinden teşekkül ettiği gibi, bazen de seyahat esnasında işlenmiş olan fiillerin tafsilat ve niteliklerini de taşımaktadır. Bölümlerin hacmi ise, iki ile kırk sayfa arasında değiştiği tespit edilmiştir. Bu durumu, yazarın içinde bulunduğu maddi ve manevi statüye ve zaman ve mekân gibi amillere bağlamak mümkündür. Zira yaklaşık iki ay kadar süren bu seyahat esnasında, havanın, iklimin, mekân ve zamanın değiştiği gibi, yazarın da mizacı ve

ruh hâlinin bazen bi'l-küllîye tebeddül ettiği ve ara sıra rahatsızlandığı görülmektedir.

Eserin bariz bazı özelliklerini de şöyle özetlemek mümkündür.

1. Fayda ilkesi

Eserin en belirgin özelliklerinden biri, bir sanat olarak edebiyatın burada bizatihi bir gaye olmamasıdır. Burada edebiyat, insaniyet ve insana hizmet etmek için kullanılan bir vesile olduğu söylenebilir. Dolayısıyla bir bakıma yıkıcı, tahrip edici ve zarar verici değil; yapıcı, ıslah edici ve müfittir.

Buna ilaveten Bayazıt'ın bu tutumunun sadece bu eseriyle sınırlı olmadığı, aynı zamanda onun şiir ve diğer yazılarında da rahatça görülebilecek bir özellik olduğu göz önünde bulundurulacaksa burada da onun bu tutumunun şuurlu, bilinçli olarak uygulandığı söylenebilir. Ayrıca Hüseyin Yorulmaz'ın şu ifadesinin söylediklerimizi bir şekilde destekleyebileceği düşünülmektedir:

"1970'li yılların sonunda patlayan Afganistan olayı, Erdem Bayazıt ve arkadaşlarının en çok üzerinde durduğu, İslam dünyasının kanayan yaralarından biri olmuştur hep. "Bir yüzüm batıya dönük / Bir yüzüm doğuya / Arkam bütün yönler / Önümde kible!" dizelerin şairi bu acıya duyarsız kalmaz ve kalmaz da. Olaylara, yönü kibleye dönük olarak baktı. Bayazıt ve arkadaş grubu yazılarıyla, şiirleriyle, hikâye ve romanlarıyla dünyanın seyirci kaldığı bu dramı biteviye gündeme getirmeye çalıştılar." 4

Binaenaleyh bu verimli say ve gayret sayesinde "Türk okuyucusu, ilk defa savaşın cereyan ettiği sıfır noktasına kadar gidilerek bilgilendirildi." Bu da bir bakıma eserin önemini ve sağladığı faydaları da göstermektedir.

2. İnsaniyet Duygusu

Bayazıt, ekibiyle birlikte Türkiye'den İran'a, ardından Pakis-

tan'a ve Pakistan'dan Afganistan'a geçmiştir. Bu nedenle farklı ırk ve renklere, gelenek ve göreneklere, dil ve şivelere, fikir ve mezheplere sahip olan insanlarla görüşebilme imkânını bulmuştur. Bununla birlikte, eser boyunca kullanılan ifadelerle bakıldığında, hep insaniyet ve uhuvvet hissinin hâkim olduğu müşahede edilmektedir. Bu nedenle; eserde herhangi ırkçı, alaycı, tahrikçi, küçümseyici veya müptezel bir ifade tespit edilmemiştir. Eserin bu özelliğini aşikâr etmek için şu örnekleri sunmak mümkündür:

"İkindiye doğru geniş bir alana yayılan Çârdut köyüne ulaşmıştık. 15 dakika kadar bahçeler arasında yol aldık. Dev dev dut ağaçlarının gölgesinde ih-

tiyarlar dinleniyorlar, evlerin duvar diplerinde 3-5 yaşlarında çocuklar oynuyorlardı. Çocuklar biz geçerken:

-Starey Maşi, diyorlardı. Onları camı gönülden:

-Loşey, diye cevaplandırıyorum. Loşey yavrular Loşey. Cenab-ı Allah sizi azgın materyalizmin, gözü dönmüş emperyalizmin, eli kanlı tanrıtanımların bombalarından korusun. Yüce Allah sizleri büyütsün, sizlere tüm mazlumların öcünü almayı, makineye tapanlardan hesap sormayı nasip etsin! 6

'Maruf Bey'den söyleyeceklerimi kelimesi ktelimesine çocuklara aktarmasını rica ettim ve şöyle dedim onlara:

-Siz dünyanın en iyi çocukları-sınız!

İçlerinden en büyüğü suyu geçerken bana yardım etmiş olanı, Nurağa'nın verdiği cevabı Maruf Bey şöyle nakletti:

-Bizim iyilerimiz şehit oldu! Bir anda gözlerime hücum eden yaşları ve gırtlığımdaki acıyı Afganistan'ın bu mübarek çocuklarından gizleyebilmek için sarf ettiğim gayret hiç şüphesiz güçlüklerine bedeldi. Sanki güneşten korunmak istiyormuş süsü vererek çarşafımı başıma örtmüş, biraz ilerideki mısır tarlalarına doğru yürümek mecburiyeti duymuştum." ⁷

Ayrıca Bayazıt'ın bu tutumunun sadece Müslümanlar ile sınırlı olmadığı, eserin farklı yerlerinden anlaşılması mümkündür. Örneğin, sırf maddi veya manevi bir kısım menfaatler elde etmek için, Afganistan ve

Vietnam halkına karşı her türlü silah kullanmayı reva gören emperyalist güçleri eleştirdiği şu alıntıda açıkça tecelli ettiği görülmektedir.

"Ruhunu komünizme satmış bir sairin şiirlerinde sesini taklit ettiği makineler, "trik tiki tak, trik tiki tak, brum burmm" diyerek ölüm kusmuş, bugüne kadar dünyanın isinden pisinden, teknolojinin kirinden pasından uzak kalmış masum Afgan halkının üstüne bomba yağdırıyor. Emperyalizmin kara yüzülsü yıllarca zavalhı Vietnamlıları bombalıyor-sa kızıl yüzülsü niye ondan geride kalsın; o da bıkmadan, usanmadan bombalıyor Afganlıları!" ⁸

Dolayısıyla burada, Yunus Emre'nin şu "Yaratılını severiz, yaradandan ötürü" prensibinin, Erdem Bayazıt'ın bu insanî tutumunu icaz ve izah edebilecek çok net bir ifade olduğunu söylemek mümkündür

3. Dil ve Üslup

Eserin en önemli özelliklerinden biri de, zengin bir söz varlığına sahip olmasıdır. Bunun en mühim sebeplerinden biri, bu eserin seyahatname mahiyetinde olması denebilir. Üstelik sade bir dil ve akıcı bir üslupla yazılan bu eserde yazarın, halk konuşma dili ve ifadelerinden bolca istifade ettiği tespit edilmiştir. Bu da eserin söz varlığındaki zenginliğin mühim amillerinden biri olduğu denilebilir.

Üstelik burada eserin en dikkat çekici özelliklerinden biri de, yazarın İslamiyet'ten ve müşterek İslami kültür ve değerlerden mümkün olduğunca istifade ettiği için, eserde müşterek İslami değerlere aykırı herhangi bir unsur bulunmamasıdır. Bu nedenle bu eser, Müslüman dünyasında herhangi bir yerde rahatça okunabileceği söylenebilir.

⁷Bayazıt, *İpek Yolu'ndan Afganistan'a*, İstanbul, Ketebe Yay., 2018, s. 12.

⁸A.g.e., s. 325-326.

⁹a.g.e., s. 76.

¹⁰a.g.e., s.8.

¹¹a.g.e., s.9.

¹²a.g.e., s. 267.

¹³a.g.e., s. 269.

¹⁴a.g.e., s. 82.

İLİM YAYMA VAKFI

İRFAN
OKULLARI

Okullarımızdan
Haberler

Başarı Grafiğini Yükselten Öğrencilerle Dolu Bir İrfan...

İlim Yayma Vakfı İrfan Okulları olarak son bir senede öğrencilerimizin yüzdeler başarı oranları Atakent Kampüsümüzde %18'den %15'e, Madenler Kampüsümüzde %27'den %24'e ve Güngören Kampüsümüzde %22'den %14'e yükseldi.

Başarı yüzdesini arttıran öğrencilerimiz de her geçen gün yeni başarılarla imza atmaya devam ediyor. Bu seneki 1. Okulistik Değerlendirme Sınavı'nda Atakent Kampüsümüzden 4. Sınıf öğrencisi Şeyma Reyhan Tan 4. Sınıflar arasında Türkiye birincisi, Ali İsa Nezih Altan ilçe üçüncüsü ve 7. Sınıflarda ise Mert Özel ilçe birincisi oldu.

Atakent Kampüsünde sınava giren 5. sınıflarımız ilçe genelinde sınıflar düzeyinde ortalama başarıda ikinci, 6. sınıflarımız beşinci, 7. ve 8. sınıflarımız ise birinci oldu.

Güngören Kampüsümüzden 5. sınıf öğrencisi Yunus Emre İyim ise aynı sınavda ilçede birinci, ilde beşinci ve Türkiye genelinde ise 48 bin öğrenciyi geride bırakarak yirminci olmuştur.

Bu başarılarla emeği geçen tüm öğrenci, öğretmen ve velilerimize teşekkür ederiz.

3. Mezunlar Buluşması

İrfan Mezunlar Topluluğu Her Yıl Düzenlenen Organizasyonda Kardeşlik Bağlarını Güçlendiriyor

3.sünü düzenlediğimiz "Mezunlar Buluşması" programı kapsamında Atakent Kampüsümüzde kahvaltı organizasyonu gerçekleştirdik. İrfan'da en güzel anılarını biriktiren tüm öğrenci, öğretmen ve velilerin teşrif ettiği organizasyonda mutluluk dolu hatıralar yeniden canlanıyor, her geçen gün İrfan ailesi büyüyor. Açılış konuşmaları ile başlayan programda mezunlarımız, yine bu buluşmalardaki duygu ve düşüncelerini 'İrfan Anı Defteri'ne yazarak tarihe güzel anılar eklemeyi sürdürüyor.

Anne Okulu Ve Baba Okulu İle Hayat Boyu Öğrenme

Bilinçli aileler, irfanlı nesiller...

İlim Yayma Vakfı İrfan Okulları'nın tüm eğitim çalışmalarını düzenleyen birimi olan Erdem Akademi; idari kadromuza, öğretmenlerimize, velilerimize ve öğrencilerimize yönelik eğitim, seminer ve konferanslar düzenlemektedir.

Son 3 yıldır velilerimize özel olarak düzenlenen "Anne ve Baba Okulu" eğitim programları sayesinde ise veli-çocuk ilişkilerinde önemli aşamalar kaydettiğimizi velilerimizden sıkça işitmekteyiz.

"MİHMANDAR ANNE" ANNE OKULU

Annelerimizi bilinçlendirerek, toplumda sevgi, saygı ve adaleti egemen kılma idealine sahip kuşakları yetiştirmelerini amaçladığımız eğitim programının 2019-2020 eğitim-öğretim döneminde 3. ve 4.sünü gerçekleştireceğiz.

"BABA CANDIR" BABA OKULU

Babalar, işleri gereği zamanlarını evin dışında geçiriyor, aile içinde aktif rol almakta yetersiz kalabiliyor. Bu eğitim ile babalarımızın çocuk gelişimi ve eğitimi konularındaki bilgi ve becerilerinin artırılması ve ailede daha aktif rol almaları amaçlanmaktadır. Programın, 2019-2020 eğitim-öğretim döneminde 4. ve 5.si gerçekleştirilecektir.

Baba Okulu'na katılan velilerimizden yorumlar:

"Eğitilen anne, baba ve öğretmenler tedrisatın çıkış noktası olacaktır.' teşhisini koyarak, BABA CANDIR derslerini tertipleyip bizlerin iştirakine vesile olduğunuz için sizin şahsınızda, başta İlim Yayma Vakfımız, İrfan Okulumuz ve Çetin Hocamızın bağlı olduğu kurum olan Üsküdar Rehberlik ve Araştırma Merkezi ile kendisine, ayrıca değerli yöneticilerimiz; Adnan Çelik ve A. Kerim Nalbant beyefendilere içten teşekkürlerimi sunarım."

Mustafa Yücel

"Atakent Kampüsümüzde başlayan her Pazartesi günü "BABA CANDIR" isimli 8 haftalık Mehmet Gürdaş Hocamızın öncülüğündeki seminerinize yaklaşık 6 haftadır fire vermeden katılmaktayım. İlk başlarda iş yoğunluğumdan bu kadar istikrarlı katılım sağlayacağımı düşünmesem de, ilk haftalardan beri şahsımda uyandırdığı farkındalık ve emek; bu derslere sevecere ve hevesle katılım sağlamama sebep oldu. Bu derslerin çok faydalı olduğunu düşünenlerdenim. Her yönden istifade etmeye çalışıyorum. Kurulan dostluklar, arkadaşlıklar da cabası. Sizlerden talebim bu şekildeki faaliyetlerin artırılarak ilerlemesi ve her kampüsümüzde Sn. Mehmet Gürdaş Hocamız gibi fedakâr hocalarımızın eşliğinde uygulamaya geçirilmesidir. Başta Yönetim ve Mehmet Gürdaş Hocamız olmak üzere emeği geçen bütün dostlara büyüklerimize, küçüklerimize, hocalarımıza sevgi, saygı ve şükranlarımı sunarım."

Gökhan Akdere

Geleceğe Nefes Olduk

"Yol rehbersiz, dağ, ormansız olmaz."

İlim Yayma Vakfı İrfan Okulları Madenler Kampüsümüzdeki öğrencilerimiz, Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından "Geleceğe Nefes Ol" sloganıyla gerçekleştirilen 11 Kasım fidan dikim etkinliğine katıldı.

Etkinliğe katılan öğrencilerimiz toplumsal farkındalığa katkıda bulunarak ve geleceğe nefes olacak fidanları dikerek bir kez daha nasıl 'İrfan'lı öğrenci olduklarını bizlere gösterdiler.

Tüm İrfan Ailesi Öğretmenler Günü Yemeğinde

İlim Yayma Cemiyeti Özel Davet Salonunda gerçekleşen Öğretmenler Günü yemeğimizde tüm İrfan Ailesi olarak bir arada olmanın sevincini yaşadık.

Kur'an-ı Kerim tilaveti ile başlayan programımızda İrfan Ailesi'ne yeni katılmış bir öğretmenimiz ile 10 yılı aşkın süredir hizmet veren öğretmenimizin meslekleriyle ilgili duygu ve düşüncelerini kendilerinden dinledik.

Eğitim Koordinatörümüz Enis Eryaman'ın öğretmenlik mesleğinin yeri ve önemini vurguladığı konuşmasının ardından Genel Müdürümüz Ahmet Kerim Nalbant, öğretmenlerimize İlim Yayma Vakfı İrfan Okulları'nın büyümesine ve irfanlı nesiller yetiştirmesine sağladığı katkıdan dolayı sonsuz teşekkürlerini ilettiler.

Tüm İrfan çalışanlarının katılmış olduğu programda, kurumumuzda 10. yılını tamamlamış çalışanlarımıza Genel Müdürümüz Ahmet Kerim Nalbant, İlim Yayma Vakfı Genel Müdür Yardımcısı Osman Acun ve İlim Yayma Vakfı Eğitim ve Kültür Müdürü Bayram Yalçın tarafından plaket takdim edildi. Ayrıca programda ara tatil döneminde görev alan öğretmenlerimize de teşekkür belgeleri verildi.

"Birlikte kutlu geleceğiz!" sloganımızı derinden yaşadığımız bu programda emeği geçen tüm İrfan ailesine teşekkürlerimizle...

Öğretmenler Günü Resim Yarışmasında 3.Lük Ödülü

Öğretmenler Gününde aldığımız en güzel hediyelerden birisi...

Milli Eğitim Bakanlığı'nın düzenlediği İstanbul il geneli "Öğretmenler Günü" konulu resim yarışmasında, Güngören kampüsümüzde eğitim gören 1-A sınıfı öğrencisi Tuğba Çebi, Güngören ilçesinde birinci, İstanbul il genelinde üçüncü olmuştur. Öğrencimize ödülünü, İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı İrfan Fidan takdim etti.

Yetenek Ve Becerilerini Keşfederek Başarılarına İmza Atan Nesiller İrfan'da Yetiştiriyor

2019-2020 eğitim-öğretim yılı itibarıyla ilkokul-ortaokul ve lise kademele-
rindeki öğrencilerimiz haftalık 40 saat
derse dahil olarak 2 saat planlanmış
performans derslerine katılım göster-
iyorlar. Böylece kulüp faaliyetlerinde
aktif rol alan öğrencilerimiz hayatları
boyunca birçok alanda kendini keşfet-
me imkânına sahip oluyor.

Performans dersleri kapsamında-
ki kulüp faaliyetleri kampüslerimizde
farklılık göstermekle birlikte başlıca
kulüplerimiz şunlardır: Görsel Sanatlar,
Jimnastik ve Koordinasyon, Müzik, Mo-
bil Uygulama Geliştirme, Hikâye Yazma-
lığı ve Şiir, Drama, Futbol, Akıl ve Zekâ
Oyunları, Hentbol, Masa Tenisi, Yüzme,
Futbol, Basketbol.

Kulüp faaliyetleriyle yetenek ve be-
cerilerini geliştiren öğrencilerimiz için
ayrıca Kâşif Programı kapsamında özel
kurslar açılmaktadır. Dersler sonrasın-
da planlanan Kâşif Programımız kap-
samında özel kurslara katılım gösteren
öğrencilerimiz bu kurslar sayesinde
seçmiş oldukları alanlarda profesyonel-
leşmenin ilk adımını atıyorlar.

9. Akademik Yıl "Entelektüel Sorumluluk" Dersi ile Başladı

Bu yıl 9'uncu yaşını kutlayan İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi 2019-2020 Akademik Yılı'na düzenlenen törenle 'merhaba' dedi. Yeni akademik yıl Prof. Dr. Şükrü Karatepe'nin "Entelektüel Sorumluluk" başlıklı açılış dersini vermesi ile resmen başladı.

Halkalı'daki merkez kampüsünde gerçekleştirilen açılış törenine İlim Yayma Vakfı Mütevelli Heyet Başkanı Yücel Çelikkbilek, İZÜ Mütevelli Heyeti Başkanı Orhan Özokur, Rektör Prof. Dr. Mehmet Bulut, mütevelli üyeleri, akademisyenler ve öğrenciler katılım sağladı.

Yeni akademik yılın açılış töreni Ender Doğan'ın seslendirdiği irfan türkülleri ile başladı. Mini konserin ardından açılış konuşmasını yapan Rektör Prof. Dr. Mehmet Bulut, "Dokuzuncu akademik yıl açılışımıza hoş geldiniz. 2011 yılında eğitimine 200 öğrenci ile başlayan üniversitemiz bugün 2019-2020 Eylülünde 7 bin 750 lisans, 3 bin 250 lisansüstü toplam 11 bin öğrencisi ile 35 lisans, 20'si doktora olmak üzere 81 lisansüstü önemli bir noktaya geldik" dedi.

Öğrencilere tavsiyelerde bulunan Prof. Dr. Mehmet Bulut, "Öncelik sıralamasına göre şimdiden planlamalar yapın. Size dil konusunda iyi bir planlama yapmanızı tavsiye ederim. Burada üç dili öğreten bir programımız var. İyi bir ortalama ile mezun olabilmemiz için ders planlamalarınızı yapın. Dersleri zamanında düzenli olarak izleyip gerekli hazırlıkları yapmanızı ve zamanınızı iyi planlarsanız ikinci bir üniversite okur gibi mezun olabileceğinizi hatırlatmak isterim. Son söz olarak size Ali Fuat Başgil'in şu sözleriyle veda etmek istiyorum: Üşenme, erteleme ve vazgeçme. Yolunuz açık ve aydın olsun. İnşallah güzel bir dört yılsonunda mutlu ve başarılı bir hayata 'merhaba' dersiniz" ifadelerini kullandı.

"Beceri Ve Hünere Başarı Getirecektir"

Mütevelli Heyeti Başkanı Orhan Özokur ise, "Sizlere önerim hayata algılar üzerinden değil, olgular üzerinden bakabilmektir. Unutmayınız ki insan bu dünyaya tesadüfen gelmiyor. İnsanın bu dünyada bir misyonu var. Hayatın her anı kıymetlidir. Asla değersiz ve boş olarak görülmemelidir. Bugün başlayacağımız yeni eğitim-öğretim yılında kendi projeksiyonunuzu doğru kurun. Sadece bilgi yetmez. Beceri ve hünere bezenmiş bir kişi olabilirsiniz başarılı olacaksınız. İZÜ bugün 10 bini aşan öğrencisiyle bu bilinci vermeye gayret ediyor. Her birinizin geleceği bizim için önemlidir. Bana göre eğitim ve hayata bakış açımızı değerlendirirken ekip çalışması, özgün olabilmek, değerler ve inanç, başkasına değer verme özellikleri ön plana çıkmalıdır. Hayatta bu gibi hasretlerle ilerleyenler çok daha başarılı ve mutlu olur. Bilgi tabanlı eğitim yanında beceri ve insani vasıfları da içinde barındıran konulara yönelmek size hayatta çok şey kazandıracaktır" şeklinde açıklamada bulundu.

İlim Yayma Vakfı Mütevelli Heyet Başkanı Yücel Çelikkbilek de yeni akademik yılın tüm öğrencilere hayırlı olmasını dilediğini belirterek, "Bu özel günde ve bu anlamlı tarihi mekânda, sizlerle birlikte olmaktan büyük mutluluk duyuyorum. Bilindiği gibi üniversitemiz Osmanlı modernleşmesi sürecinde birçok eğitim kurumuna ev sahipliği yapmış ve Mehmet Akif'in hem öğrencilik hem de hocalık yaptığı bir mekân olarak görevi İlim Yayma Vakfı'na devretmiş olup, hocaların hocası Prof. Dr. Sabahattin Zaim'in ismiyle eğitim bayrağını taşıma hizmetine devam etmektedir" diye konuştu.

İlk Ders Yapıldı

Açılış konuşmaları sonrasında doktora mezunlarının diploma töreni gerçekleştirildi. Diplomalarını alan doktora mezunları toplu fotoğraf çekti. Ardından yeni akademik yıl Prof. Dr. Şükrü Karatepe'nin "Entelektüel Sorumluluk" başlıklı açılış dersini vermesi ile resmen başladı.

3. Uluslararası İslam Dünyası Konferansı Gerçekleştirildi

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi (İZÜ) bünyesinde faaliyet gösteren İslam ve Küresel İlişkiler Merkezi (CIGA), 13-15 Ekim 2019 tarihleri arasında Uluslararası İslam Dünyası Konferansı'na ev sahipliği yaptı. İZÜ Halkalı Kampüsünde bulunan İSEFAM Abdullah Tivnikli Salonu'nda gerçekleşen konferansta üç gün boyunca çoğunluğu Müslüman olan ülkelerdeki demok-

ratikleşme süreci başta olmak üzere birçok önemli sorun tartışıldı. Konferansa dünyanın önemli üniversitelerinden dünyaca ünlü akademisyenler konuşmacı olarak katıldı.

Konferansın önemine değinen İZÜ Rektörü Prof. Dr. Mehmet Bulut, "Medeniyet perspektifi içerisinde bütün bu meselelere bakmak üzere kurulan araştırma merkezleriyle çok esası çalışmalar yürütüyoruz. Buradaki çalışmaya dünyanın dört bir yanından önemli ilim adamları katıldı" diye konuştu.

Türkiye'nin İslam ülkeleri için rol model olduğuna dikkat çeken Prof. Dr. Bulut, "Türkiye, demokrasi, insan hakları ve özgürlükler bağlamında ulaştığı seviye ile bu ülkelere kar-

şı bir merkez ülke rolünü esas aldı, İslam dünyasına model ülke oldu. Konferansta ilim adamlarının yaptığı konuşmalarla, Türkiye'nin bu gelişmiş demokrasisiyle İslam dünyasındaki diğer ülkelere nasıl örnek olabileceğine dair tespitlerin yapıldığını görüyoruz. Bu ülkelerin ideal demokrasiye ulaşmak için içinde buldukları birçok sorun var. Bizim burada bütün meseleleri çözecek halimiz yok ama umuyoruz ki bu tür toplantılar, akademik çalışmalar İslam dünyasının sorunlarını çözmeye katkı sağlar" dedi.

"Konferans Müslüman Ülkeler İçin Eşsiz Bir Fırsat"

Konferans hakkında bilgiler veren CIGA Araştırma Merkezi Müdürü Dr. Sami Al-Arian, "3. İslam Dünyası Konferansı, çoğunluğu Müslüman olan birçok ülkede demokratik geçişleri engelleyen sivil-askeri ilişkiler başta olmak üzere birçok önemli soruna odaklandı. Alanında uzman 25 akademisyeni ağırlamaktan mutluluk duyduk. Bu kadar uzmanın böylesine önemli konuyu derinlemesine ele almak üzere bir araya gelmesi, derin analizler yapacak olması ve Müslüman toplumların ilerlemesini tartışacak olması eşsiz bir fırsattı" diye konuştu.

Öğrencilerimiz Dünya 2'ncisi

İZÜ öğrencilerinden İremnaz Çay, Sinem Sena Ertaş, Merve Boşna ve Moustafa Bekir büyük bir başarıya imza attı. Daha önce ürettikleri Robot el projesi ile dikkat çeken İZÜ'lü gençler bu kez de katıldıkları uluslararası yarışmada kazandıkları başarıyla ülkemizi gururlandırdı. Öğrencilerimiz mühendislik alanında uluslararası çapta düzenlenen ve dünyanın farklı ülkelerinden çok sayıda başvurunun yapıldığı "American Society of Mechanical Engineering (ASME) Student Mechanisms and Robot Design" yarışmasında, 2'nci olarak büyük bir başarı elde ettiler.

Amerika'nın California eyaletinde bu yıl 43. kez düzenlenen, "American Society of Mechanical Engineering (ASME) Student Mechanisms and Robot Design" yarışmasına Harvard, Tsinghua, Yale gibi dünyanın önemli üniversitelerden öğrenciler katıldı. İremnaz Çay, Sinem Sena Ertaş, Merve Boşna ve Moustafa Bekir bir araya gelerek oluşturdukları İZU Robotics GO4 takımı ile bu önemli yarışmada final etabında yarıştı. Ekip, yaptıkları

"deniz kirliliğini önleyici otonom amfibi robot" çalışması ile jürinin beğenisini kazandı. İZÜ'lü gençler tasarladıkları proje ile bu yıl 43. kez düzenlenen yarışmada final etabında yarışan ilk ve tek Türk takımı olarak da tarihe geçti.

"American Society of Mechanical Engineering (ASME) Student Mechanisms and Robot Design" yarışmasının final etabı 18-21 Ağustos 2019 tarihlerinde Amerika'nın California eyaletinde düzenlendi. Yarışmaya üniversitemiz adına öğrencilerimiz, Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi Dekan Yardımcısı Dr. Öğretim Üyesi Gökhan Erdemir'in danışmanlığında, İZU Robotics GO4 takımı ile katıldı. Sunumlarını gerçekleştiren İZU Robotics GO4 takımı, "Design and Implementation of Autonomous Amphibious Robot for Water Surface Cleaning" projesi ile dünya 2'nciliğini kazandı.

TÜBİTAK'tan İZÜ'ye Ödül

TÜBİTAK tarafından düzenlenen Üniversite Öğrencileri Araştırma Proje Yarışmasında İZÜ'lü öğrenciler ödüle layık görüldü. Yarışmaya "Sosyal Yenilikçilik ve Girişimcilik" başlıklı kategoride katılan Sosyal Hizmet Bölümü öğrencilerimiz Nurşen Yılmaz, Rumeysa İnce ve Nezahat Beyza Yurtseven birincilik ödülünü kazandı.

İZÜ'lü öğrencilere ödül kazandıran "Farklılık ve Farkındalık Diyarı" projesi, ilkokul 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin engelli bireylere karşı oluşturdukları akran zorbalığını önlemeyi, engelli bi-

reylerin yaşadığı zorluklara karşı empati duygusu geliştirmeyi ve engelli bireylere karşı nasıl davranılması gerektiği konusunda çocuklara yol göstermeyi amaçlıyor.

Proje engelli bireylerin herhangi bir zorbalığa maruz kalmamaları toplumda soyutlanmamaları ve ilerleyen yıllarda topluma öncülük edecek çocuklarımızın hassasiyetlerini geliştirebilmek amaçlarını içinde taşıyor.

İZÜ Dünya Tasarruf Gününde Uluslararası Sempozyuma Ev Sahipliği Yaptı

31 Ekim Dünya Tasarruf Günü kapsamında dünya kaynaklarının korunması, finansal varlıkların yönetilmesi anlamında farkındalık oluşturmak, dünyada ve özellikle Türkiye'de tasarrufa dönük eğilimi güçlendirmek üzere İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi (İZÜ) ev sahipliğinde Uluslararası Tasarruf Sempozyumu düzenlendi.

İZÜ Halkalı Kampüsü'nde düzenlenen programa Rektör Prof. Dr. Mehmet Bulut, sempozyumun düzenleyicilerinden Birevim'in Yönetim Kurulu Başkanı Murat Çiftçi, akademisyenler ve öğrenciler katılım sağladı.

"Tasarrufu İslami Finansal Okur-Yazarlıkla Birleştirmek İstiyoruz"

Sempozyum hakkında bilgilendirmede bulunan İZÜ İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi'nden Doç. Dr. Yusuf Dinç, "Aslında herkesin çok hakim olduğu bir konu. Bu hafta Yerli Malları Haftası. Bu unutuldu ve bir farkındalık kayboldu. Gelecek nesillerin sermayesini tüketiyoruz. Onunla ilgili olarak bir farkındalık oluşturmamız lazım. Biz de bugün bu sempozyumun ilkinin yaparak farkındalık için bir adım attık. Önümüzdeki senelerde devam edeceğiz. Bu ilk etkinliğin konusunu finan-

sal tasarrufları da kapsayacak şekilde 'tasarrufa dayalı finansal kurumlar'a ayırdık. Bu kurumlar Türkiye'de önemli faaliyetler yürütüyorlar. Belli bir farkındalık var ve daha detaylı çalışmalar yapılması gerekiyor. Biz de onun adımını atarak bir platform oluşturmak istedik. Tasarruf, daha fazla dikkat çekilmesi gereken bir konu. Özellikle bunu İslami finansal okur-yazarlıkla birleştirmek istiyoruz. Üniversitemizin böyle bir projesi var. Üniversitemiz sosyal sorumluluk almaya devam ediyor. Bu sorumluluğumuzu da Türkiye adına faydaya çevirmek istiyoruz. İslami finansal okur-yazarlık anlamında okulumuzda geliştirilen bir proje var. Bu projeyi de bunun bir bileşeni olarak değerlendiriyoruz" dedi.

"Meseleye Bütünüyle Bakmak Gerekli"

İZÜ Rektörü Prof. Dr. Mehmet Bulut da yaptığı konuşmasında "Özellikle İslam ekonomisi nazarında İslami finans boyutu daha fazla öne çıkarılıyor. Ama bilmeliyiz ki finans bu işin sadece bir boyutu. Bizim değerler dünyamızın ve dünya görüşümüzün, inancımızın gereği bu meseleye komple bakmak gerekiyor. İslami finans önemli ama çok daha kuşatıcı tarafı var. Burada görüldüğü gibi işin tasarruf ve israf tarafı da son derece önemli." açıklamasında bulundu.

Aile Boyu İLİM YAYMALILAR

Dergimizde, "Aile Boyu İlim Yayma'lılar" bölümünde yurdumuzda kalan kardeşler, babalar ve oğullarının hikâyelerini sizlerle buluştururken, bugün olmasa bile yakın zamanda olacağını düşündüğümüz "Dededen Toruna İlim Yayma'lılar" başlığıyla da bu muhabbet köprüsünün devam edeceğini ümit ediyoruz.

Bu çerçevede 15. sayımızın konuğu ise Çolak Kardeşler. Kendileriyle gerçekleştirdiğimiz röportajda hatıralarını dinleyecek onları tanıma fırsatı bulacağız.

Sizi Muhammed Selman Çolak, Muhammed Numan Çolak ve Muhammed Taha Çolak ile baş başa bırakıyoruz, keyifli okumalar.

(Solda) M. Selman Çolak, (Ortada) M. Taha Çolak, (Sağda) M. Numan Çolak

Kendinizi tanıtır mısınız?

Muhammed Selman Çolak: 1984 Medine - Suudi Arabistan doğumluyum. Babam öğretmen, annem ise ev hanımı. Dört çocuklu bir ailenin birinci evladım. İlkokulu Gaziantep'te, ortaokulu Elazığ Anadolu Lisesi'nde ve liseyi Elazığ Fen Lisesi'nde okudum. Ortaokul döneminde yaz tatillerinde üçte bir oranında hafızlık yaptım, halen tekrar ediyorum. 2002-2008 arası Çapa Tıp Fakültesi'nde okudum, beşinci sınıfın yarısını Erasmus öğrencisi olarak Prag'da İngilizce okudum. Mesleğimi icra etmeye başladığımdan beri kazancımı helal kılmak amacıyla işimin hakkını vermek için çok

zorluklar çektim. Çocukluğumdan beri ağır bahçe ve inşaat işleri dahil olmak üzere çok çeşitli sporlar yapmış olmakla birlikte masa tenisi ve yüzmede iddialıyım. Şu anda 9. görev yerim olan Adli Tıp Kurumu Başkanlığı'nda tıpta uzmanlık eğitimine devam etmekteyim.

Muhammed Numan Çolak: Lezzetin zirve yaptığı, girişken ve çalışkan bir şehir Gaziantep'te 1990 yılında dünyaya gelmişim. Beş yaşıma kadar maceralı ve zevkli sokak oyunları ile bu şehirde büyüdüm. Taso, gazoz kapağı, misket, topaç oyunları bunlardan bir kaçısı idi...

Babamın tayini nedeniyle taşındığımız

memleketim Elazığ'da, ilk ve orta öğrenime başlayıp tamamladım. Bu yıllarda okula gitmenin yanı sıra babamın yanında kardeşlerim ile birlikte köyümüzde çalışarak ilk mesleğimi, çiftçiliği öğrendim. On dört sene boyunca meyve, sebze yetiştirdim; tavuk besledim; ev inşaatı, bahçe duvarı örme işlerinde çalışıp tecrübe kazandım. Bu yıllarda artık birbirine yeten ve birbiriyle eğleşen dört kardeşlik çok şükür. Öte yandan köyümüzde diğer çocuklarla da iletişimimiz iyiydi.

2008 yılında üniversiteyi okumak için, İstanbul'a geldim. Necmettin Erbakan Hocamız gibi ülkemize faydalı bir mühendis olabilmek umudu ile İstanbul

Teknik Üniversitesi'nde Metalurji ve Malzeme Mühendisliği üzerine yüksek tahsil yaptım. Allah'ın lütfu ve büyüklerimizin desteği ile... Bu süre zarfında vakfımızın yurdunda kaldım. Birçok din, kültür, sanat, tarih ve edebiyat etkinliğine katıldım.

Şimdi mühendis olarak vazife yapmaktayım.

Muhammed Taha Çolak: 1995 Elazığ/Merkez doğumluyum. İlköğretim ve lise eğitimimi Elazığ'da aldım. Anadolu imam hatip lisesi mezunuyum. 2013 yılında Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi İslami İlimler Bölümü'ne başladım. 2018 yılında buradan mezun oldum ve bu süreçte İlim Yayma Vakfı'nda ikamet ettim. Şu anda da İbn Haldun Üniversitesi'nde yüksek lisans eğitimine devam etmekteyim.

İstanbul'a gelmeniz bir hikâyesi var mı?

M. Selman Çolak: İstanbul (Çapa) Tıp Fakültesi'ni kazandığım belli olunca, tek maaş giren bir evin reisi olup öğretmenlik mesleğini icra eden babam dedi ki: "Oğlum burs bulabilirsen okumaya devam edersin, bulamazsan Elazığ'da döner burada okursun." Ben de eski kırmızı bavullardan biriyle çıktım yola. Burs buldum ve babamın amcaoğulları sahip çıktılar da, tutunabildik ve daha önce İlim Yayma' da kalmış araçlar vasıtasıyla İlim Yayma' ya teslim ettiler.

M. Numan Çolak: Abimin İstanbul'da üniversite okumuş olması, merhum Necmettin Erbakan'ın okuduğu gibi İTÜ'de mühendislik okuma isteği İstanbul'a gelmeme vesile oldu.

M. Taha Çolak: Allah razı olsun, her iki abim de hayatım boyunca bana güzel örnek ve istişare ettiğim dayanağım oldular. Onların benden önce İstanbul'da eğitim almış olmaları bende de aynı isteği uyandırmıştı ve nasip oldu geldim İstanbul'a.

İlim Yayma Vefa Yurdu'nda kalmanızı kim önerdi? Veya nasıl tanıştınız? Nasıl tercihtiniz?

M. Selman Çolak: Cahit Demirbağ önerdi, İsmet Ağan ve Osman Erginöz'ün referansı ile başvururdum.

M. Numan Çolak: Daha önce Cahit Demirdağ ve abim de bu yurtta kalmıştı. Onların yönlendirmesiyle geldim bu yurda.

M. Taha Çolak: Daha önce iki abim de bu yurtta kalmıştı ve onların teşvikiyle geldim.

Kaydınızı kim yaptı?

M. Selman Çolak: Bizzat kendim başvurdum, memuru soruyorsanız hatırlamıyorum.

M. Numan Çolak: Kaydımı Uğur Sıtkı Güner abi yapmıştı.

M. Taha Çolak: Üniversiteye kaydımı yapmak ve yurt

mülakatına girmek üzere İstanbul'a tek başıma gelmiştim ve yanlış hatırlamıyorsam kaydımı Uğur Sıtkı Güner abi yapmıştı.

M. Taha Çolak

M. Selman Çolak

Mülakatınıza kimin girdiğini hatırlıyor musunuz?

M. Selman Çolak: Hatırlamıyorum.

M. Numan Çolak: Ömer Aydın, Muhlis Yamaner ve hatırlamadığım bir kişi daha.

M. Taha Çolak: Yanlış hatırlamıyorsa mülakatıma Ömer Aydın, Nurullah Bayhan, Mustafa Doğan, Fatih Kayabaşı girdi.

Mülakat sırasında unutamadığınız bir anınız var mı?

M. Selman Çolak: Benim yok.

M. Numan Çolak: Abimin daha önce bu yurttan kalmış olduğunu bilmelerine rağmen Ömer Aydın'ın beni başka bir yurda yönlendirmesi tuhafıma gitmişti. Neyse ki ısrarcı olmamın ve abimin devreye girmesiyle yurda kabul almıştım.

M. Taha Çolak: Yok herhalde.

İlk kaldığımız odanın numarasını hatırlıyor musunuz? Ya da arkadaşlarımızın isimleri?

M. Selman Çolak: Doktor Taha Zengin Abi, Abdulhamit, Murat.

M. Numan Çolak: İlk kaldığım oda ikinci katta 27 numaraydı. Oda arkadaşlarım Ahmet Turan, Muhammet Enes Demir, Mustafa Yalçın, Sait Özçelik ve Vahit Atalan idi.

M. Taha Çolak: İlk kaldığım oda üçüncü katta 60 numaraydı. Oda arkadaşlarım

Abdussamed Kutur, Fatih Manaf Ahmet, Abdullah Özdemir, Mücahit Penbegüllü ve Mustafa Emir Aybay.

İlim Yayma'nın sizde bıraktığı etki nedir?

M. Selman Çolak: Sosyallik. İlim Yayma'nın tetiklediği sosyallik ile tıp fakültesinde öğrenci temsilciliği seçimini açık ara farkla kazandım iki defa.

M. Numan Çolak: Çok yönlü bir kişiliğe sahip olmayı, bir dünya şehri olan İstanbul'u tarihi; doğal mirası ve mekânlarıyla birlikte tanımayı, birçok kültür sanat etkinliğine katılıp kendimi geliştirmeyi, başta İslami ilimler olmak üzere birçok dalda kıymetli hocalarımızı şahsiyetleri tanımayı sağladı.

M. Taha Çolak: Bana gezmeyi, farklı meziyetler elde etmeyi ve sosyalleşmeyi sevdi diyebilirim.

Şöyle geriye doğru baktığımızda en çok neyi özleyorsunuz?

M. Selman Çolak: Mahmut Toptaş'ın sohbetlerini, medreseyi, gezileri.

M. Numan Çolak: Mahmut Toptaş Hocamızın neşeli tefsir derslerini, Fatih Köse abimizin mizahı bol rehberliğim-

de yaptığımız şehir semtleri gezilerini özleyorum. Bir vakit namazımı Süleymaniye gibi ferah bir selatin camisinde eda etmeyi, Mimar Sinan türbesinin çok yakınında bulunan aynı isimdeki kahvehanenin teras katından Haliç manzarası seyretmeyi, yurt arkadaşlarımla birlikte "Age of Empires" oyununu oynamayı ve samimi arkadaş(lık)larımı özleyorum.

M. Taha Çolak: Her ne kadar hali hazırda yurttan kalmaya devam etsem de düzenli dersleri özleyorum. Örneğin Mahmut Toptaş Hoca'nın tefsir dersleri. Geziler ve samimi dostlarımı özlemekteyim.

İlim Yayma Vefa Yurdu'nda kaldığımızda almış olduğumuz görevler var mı bizimle paylaşabilir misiniz?

M. Selman Çolak: Sabah namazına kaldırmak için hoparlörden kayıttan ezan okutmak, odaları tek tek dolaşmak, yatsı namazına camiye cemaate öğrencileri davet etmek, 1/3 hafızlığımla sahur mukabelesi okumak, cinsel hayat ile ilgili seminer vermek, oda başkanlıkları...

M. Numan Çolak: Sabah namazlarına odamda ve katımda bulunan arkadaşlarımı uyandırıp ardından ikinci katta bazen namazı kaldırmak bazen müezzinlik yapmak ve Kur'an-ı Kerim eğitimi

vermek nasip oldu şükür ki. Ayrıca bazı gönüllü arkadaşlarla birlikte yurttaki sabah kahvaltısı, öğle ve akşam yemeklerinde artan yiyecekleri civarda bulunan fakir aile ve bireylere sefer taslarıyla taşıyıp götürürdük.

M. Taha Çolak: Sabah namazlarında ikinci katta imamlık yapmak ve Kur'an-ı Kerim eğitimi vermek nasip oldu elhamdulillah. İlim ve İrşad Kulübü ve oda başkanlığı vazifeleri.

Yurtta kurmuş olduğunuz arkadaşlık ve dostluklardan devam eden var mı?

M. Selman Çolak: Var. Kurmuş olduğum İYV Vefa Yurdu WhatsApp grubundaki birçok arkadaş ve sıralayacağım bazı isimler: Dr. Taha Zengin, Ali Kayhan Oğuz (Vefader Yönetiminde), Dr. Ali Furkan Çetin, Savcı Hüseyin Tanrıverdi, Av. Ahmet Kurtulmuş, Mahmut Döğer, Metin Başbay, Muhammed Şimşek, Müh. Mehmet Emin İşbilen, Süleyman Dünder, Muhammed Emin Ünal, Selçuk Gülbay, Edip Aktaş, Abdurrahman Gün, Hadin Öner, Mahir Orak, Adnan Kızılkaya, Mücahit Çelik ve Serkan Dargıç.

M. Numan Çolak: Evet var. Birçok arkadaşım oldu ve birçoğuyla görüşüyoruz çok şükür. Mezuniyetten sonra, bunların bir kısmıyla Anadolu'nun çeşitli şehirlerine gittiğimde ya da onlar benim yaşadığım şehre geldiğinde görüştüm. Her sene mezunlar mensuplar buluşması amacıyla yapılan pınav gününde de birçoğunu görme fırsatını bulmak çok güzel oluyor.

M. Taha Çolak: Birçok arkadaşlığım oldu ve birçoğuyla görüşüyoruz çok şükür. Selim Sirac Güler, Muhammed Emin Yabancıoğlu, Muhammed Cihad Akkaya, Emre Güntaş, Abdussamed Kutur, İbrahim Heyik, Emre Şahin, Sami Şekeroğlu, Fatih Manaf Ahmet, Mustafa Hınışoğlu, Abdullah Özdemir, Muhammed Asan, Abdülkerim Yazla, Muhammed Parlak, Ebubekir Penbegüllü, Ahmed Seha Çelenk, Şükrü Uzun, Burak Yıldırım, Ahmed Ziyauddin Ceran, Mücahid Cemaller, Abdullah Demirtaş, Burak Koç, Nusret İşyapar, Ahmet Hakan Bozkurt, Yahya Bıyık, Halit Doğan, M. Ramazan Münteha Doğan ve daha nice güzel dostlar edindim.

Sizin için İlim Yayma Vakfı ne ifade ediyor?

M. Selman Çolak: Tarih ve kültür dolu, ufuk açan, isteyenini kendini birçok anlamda geliştirebileceği sıcak bir yuva.

M. Numan Çolak: Millî ve manevî değerlerine bağlı gençler yetiştirmek üzere dertli insanlar tarafından vakfedilmiş bir kurum. Güzel arkadaşlar ve dostlar edinme, münevver şahsiyetleri tanımama, İstanbul'un tarihi ve manevî havasını yakından solumama imkân veren vakfın yurdu diyebilirim.

M. Taha Çolak: Anadolu'nun bağrından kopup gelen, millî ve manevî değerlerine bağlı gençlerin İstanbul'un zorlu koşullarında kendini kaybetmeden değerlerini muhafaza edebilme imkânı bulabileceği sıcak bir yuvadır İlim Yayma.

Şu an vakfımızda kalan gençlere tavsiyeleriniz neler olabilir?

M. Selman Çolak: Hayatlarının her alanında insanların garipsemesinden çekinmeden dosdoğru olmalarını, yurdun sohbet ve seminer gibi aktivitelerine iştirak etmelerini, civardaki Halil İbrahim Kutlay Hoca'nın hadis dersleri gibi mane-

vi sohbetleri kaçırmamalarını, asıl geliş sebebi olarak akademik anlamda en iyiye gayret göstermelerini, İstanbul'u nitelikli şekilde gezmelerini, yurdun gezilerini kaçırmamalarını tavsiye edebilirim.

M. Numan Çolak: Başta Müslüman bir şahsiyet olarak İslam'ı iyi öğrenmelerini, daha sonra alanlarında iyi olabilmek için azimli ve gayretli olmalarını, İstanbul'un ve yurdumuzun güzelliklerinden istifade etmelerini, kantin muhabbetlerinde de ölçüyü kaçırmamalarını tavsiye ederim. Zamanın, sağlığın ve her türlü imkânın kıymetini çok iyi bilerek her türlü israftan kaçınmalarını naçizane öneririm.

M. Taha Çolak: Belki de üniversite ortamlarında elde edemeyecekleri sevgi, kardeşlik ve muhabbet ortamını bu yurttaki en güzel şekilde değerlendirmelerini tavsiye ederim. Burada kazandıkları menfaatten ârî kardeşliği ömürleri boyunca devam ettirmelerini temenni ederim.

Buradan mezun olduklarında farklı meziyetlere sahip Müslüman bir şahsiyet olabilmek için hem okul derslerinde hem de İslami noktada kendilerini ellerinden geldiğince geliştirmeleri de büyük önem arz etmektedir.

REKLAM DEĞİL

MARKA
OL

yedifark.com

Herkes reklam yaparken siz marka olmayı tercih edin, hafızalarda yer edinin. Size uygun pazarlama ve iletişim stratejileri geliştirerek hedeflerinize pratik şekilde ulaşmanızda ve "Markalaşmanızda" çözüm ortağı oluyoruz. Markalaşmak, Reklam İşİ DeğİL Markalaşmak, Matematik İşidir!

yedifark

Etkili İletişim Ve Diksiyon Dersi

Yurdumuzda misafir ettiğimiz öğrencilerimize, konuşma esnasında sözcükleri doğru, vurucu ve etkileyici bir şekilde aktarmak, bu aktarımı jest-mimikle desteklemek ve yaşamları boyunca iletişimde olası yanlış anlaşılmaları önleyerek anlatmak istediklerini doğru iletebilmelerine yardımcı olmak amacıyla "Erdoğan Arıkan ile Etkili İletişim ve Diksiyon" derslerine devam ediyoruz...

Tei Ziyaretimiz

Mühendislik Bölümü öğrencilerimiz Türkiye'nin havacılık sektöründeki motor ihtiyacını karşılamak üzere kurulmuş olan TEİ (Turkish Engine Industry)'ye teknik gezi gerçekleştirdi.

TEİ'nin ürettiği yerli ve milli motorları yerinde gören öğrencilerimiz yerlilik ve millilik bilincinin oluşması açısından çok faydalı bilgiler edindi.

Oda Başkanları Eğitim Programı

2019-2020 eğitim-öğretim yılında yurdumuzda planlanan faaliyetlerin istişare edildiği ve öğrencilere çeşitli eğitimlerin verildiği program olan "Oda Başkanları Eğitim Programı" 5-6 Ekim 2019 tarihlerinde Yalova - Rizom Tatil Köyü'nde gerçekleştirildi. İlim Yayma Vakfı Eğitim Müdürü Dr. Bayram Yalçın'ın açılış konuşmasıyla başlayan program Yurt Müdürümüz Zafer Bilgi'nin sunumu ile devam etti.

Yusuf Kaplan "Medeniyet Tasavvuru Öncü Kuşak" konferansıyla öğrencimizle buluşurken, Anadolu Üniversitesi İletişim Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Erhan EROĞLU ise "Aidiyet Duygusu ve Kurum Kültürü" üzerine bir seminer gerçekleştirdi.

Öğrencilerimiz, Vefa İlim Yayma Mezunlar Derneği Başkan Yardımcısı Dr. Abit Balın'ın sıcak sohbetiyle eğlenirken sportif ve sosyal faaliyetlerle de bolca stres attı.

Aselsan Başkanını Yurdumuzda Ağırladık

Vefa İlim Yayma Mezunlar Derneği'nin organize ettiği "Vefa Buluşmaları" programı kapsamında ASELSAN Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Müdürü Prof. Dr. Haluk Görgün'ü yurdumuzda misafir ettik.

"Milli ve Yerli Teknolojiler, Aselsan'ın Yolculuğu" konusu üzerine sunum gerçekleştiren Görgün, Türkiye'nin savunma sanayisinin bugünü ve geleceği hakkında çarpıcı bilgiler verdi. İlgiyle takip edilen program mühendislik bölümlerinde okuyan öğrencilerimizin sorularıyla son buldu. Ayrıca Mühendislik Atölyemizi gezen Görgün, öğrencilerimize çalışmalarından ötürü teşekkür etti.

Temel Afet Bilinci Eğitimi

Ülkemiz dünyanın en etkin deprem kuşaklarından birinin üzerinde bulunmaktadır. Geçmişte yurdumuzda birçok yıkıcı depremler olduğu gibi, gelecekte de sık sık oluşacak depremlerle büyük can ve mal kaybına uğrayacağımız bir gerçektir. Dep-

reme yönelik afet öncesi, afet sırası ve afet sonrasında yapılması gereken doğru davranışları kazandırmak amacıyla AFAD ekibi tarafından hep birlikte "Temel Afet Bilinci Eğitimi" aldık.

Sebil Kültürünü Devam Ettiriyoruz

Vefa'da bulunan, 1600'lü yıllarda Osmanlı Sultanı 1. Ahmed'in Defterdarı Ekmekçizade Ahmed Paşa'nın yaptırdığı Ekmekçizade Medresesi'nin sebilinden, Osmanlı geleneklerine uygun

olarak yaz aylarında cuma günleri ücretsiz şerbet dağıtımı yapmaya devam ediyoruz.

Bursa - Kütahya - Domaniç - Bolu Gezileri

Öğrencilerimiz kültür turları kapsamında Bursa, Kütahya-Domaniç ve Bolu'yu gezdi.

Kadim geçmişine ve kültürüne sahip çıkan gençlerimiz, bu etkinlikler vesilesiyle hem kaynaşma imkânı elde ediyor hem de gezerken bilgi sahibi oluyor.

Oryantasyon Programı

“Oryantasyon Eğitim Programı”, İlim Yayma Vakfı Eğitim ve Kültür Müdürü Dr. Bayram Yalçın, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. İbrahim Güney ve Genel Sekreter Yasin Uğraş, İrfan Okulları Genel Müdürü Kerim Nalbant, İbnü'l Emin Mahmut Kemal İnal Yükseköğretim Erkek Öğrenci Yurdu Müdürü Zafer Bilgi ve Vefa İlim Yayma Mezunlar Derneği Başkan Yardımcısı Dr. Abit Balın'ın katılımlarıyla İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Halkah Merkez Kampüsü'nde gerçekleştirildi.

Yurdumuza yeni gelen öğrencilere yönelik düzenlenen oryantasyon eğitim programında vakfımız ve vakfın kuruluşları hakkında bilgi aktarıldı. Sportif faaliyetlerle de öğrencilerin kaynaşması amaçlanan program, eğlenceli etkinliklerin sonunda noktalandı.

Sanal Gerçeklik Atölyesi

Vefa İlim Yayma Mezunlar Derneği olarak "Anne-Baba Çocuk Sanal Gerçeklik Atölyesi" gerçekleştirildi

Çoğumuz, çocukluğumuzda geçirdiğimiz güzel vakitlerin hafızamızda ayrıntılarıyla kayıtlı kaldığını tecrübe etmişizdir. Hafızamızdaki hoş hatıraların ortağı olan yüzleri de tek tek anımsarız. Çocukların anne ve babaları ile nitelikli zaman geçirmeleri, eğlenceli ve bilgi-beceri kazandırıcı içeriği ile çocuk atölyelerinde, çocuklarımıza gelecekte hoşnutlukla hatırlayacakları bir zaman dilimini yaşatmayı hedefliyoruz.

Fatih Vefa'da bulunan Darulkurra'da gerçekleştirdiğimiz "Sanal Gerçeklik Atölyesi" ile hem aileler hem çocuklar sanal gerçeklik kavramını, sanal gerçeklik gözlüğü kullanarak daha

yakından tanıyıp tecrübe etme fırsatı yakaladılar. Atölye rehberinin sanal gerçeklik dünyasının keşfi ve farklı alanlardaki kullanımıyla ilgili kısa bir sunumu sonrasında çocuklar aileleri ile birlikte kes-yapıştır formatına uygun hazırlanmış olan sanal gerçeklik gözlüklerinin parçalarını birlikte bir araya getirdiler. Gözlükler kullanıma hazır hale getirildikten sonra 3 boyutlu sanal gerçeklik uygulamaları ile sanal ortamda gerçeklik deneyimi yaşadılar.

2019-2020 eğitim ve öğretim döneminde bu ve buna benzer programlarda siz değerli mensuplarımızı aileleriniz ile birlikte aramıza katılmanızdan büyük mutluluk duyacağız.

Diriliş Kampı

VEFADER 3. Kaynaşma Kampını 13-15 Eylül tarihleri arasında Kocaeli Diriliş Kampında gerçekleştirdi.

Türkiye genelinden yaklaşık 120 mezun ve mensubumuzun çocukları ile katıldığı VEFADER 3. Kaynaşma Kampı 13-15 Eylül tarihleri arasında Kocaeli Diriliş Kamp alanında gerçekleştirildi. Diriliş kampı, doğal güzelliklerinin yanında Trekking, Voleybol, Paintball, Masa Tenisi, Okçuluk ve Kamp Ateşi gibi faa-

liyetlerle, mezun ve mensuplarımızın birbirleri ile kaynaşması, tanışması sağlandı. Bire bir ve gruplar halinde sohbetlerle eski anılar yâd edildi. Katılım sağlayan mezun ve mensuplarımıza ayrı ayrı teşekkür eder katılmak isteyip de fakat müsait olamayan mezunlarımızı da önümüzdeki yıl aramızda görmek ümidi ile Diriliş kampımıza bekleriz.

Hoş Geldin Kudüs!

“Bu yıl 2’ncisini gerçekleştirdiğimiz...” şeklinde başlamak isterdik lâkin “biz her dem yeniden doğarız” şiarıyla hareket ettiğimizden mütevellit bu sene de Kudüslü gençleri sanki ilk defa karşıyormuşçasına heyecanlıydık. Geçtiğimiz yıl her ne kadar programımız dolu dolu ise de süre bir hafta ile sınırlı olduğu için muhabbetin tadı damağımızda kalmıştı. Kudüslü misafirlerimiz aynı duyguyu paylaştıklarını memleketlerine vardıkları günün akşamında Mescid-i Aksa silüetinin en muhteşem halinin seyredildiği Zeytindağı’ndan bizlere kısa bir video ile selam yollayarak iletmişlerdi.

Bu sene programı 11 güne çıkartıp, bir futbol takımının yanına bir takım daha davet ederek ünsiyeti derinleştirmenin ötesinde muhabbeti genişletelim de istedik. Evet, bu yaz Zeytindağı ve Beyt Hanina Futbol Kulüplerini ağırlamak nasip oldu. VEFADER ve İlim Yayma Vakfı olarak bu seneki proje ortağımız

Sakarya Üniversitesi idi. Gayemiz projeyi daha kapsayıcı hale getirerek İstanbul sınırlarının ötesine taşıyarak hem Sakarya’nın enfes atmosferinde keyifli bir futbol kampı yapmak hem de bu liseli gençleri üniversite ile buluşturarak Türkiye’nin uluslararası öğrencilere sunduğu imkânlardan bizzat haberdar etmekti.

Havalimanında karşıladığımız gençlerle Sakarya Üniversitesi’nin yolunu tuttuk. Burada sporcuları Rektör Prof. Dr. Fatih Savaşan ve üniversite bünyesindeki SAÜSEM Müdürü Doç. Dr. Fatih Yardımcıoğlu Beyler karşıladı. İlk günden itibaren kendi evlerindeymiş gibi hisseden gençler ayaklarının tozuyla ilk maçlarını ertesi gün deplasmanda Sakarya ekiplerinden Harmanlıkspor ile yaptılar. Sakarya ekibi her iki maçı önde bitirse de kazanan hiç şüphesiz Filistin-Türkiye dostluğu oldu. Beynelmül bir hazırlık maçı ile sezona merhaba diyen amatör ekip-

lerin coşkusunu gözlerinden okunuyordu. Sakaryalı ve İstanbullu mezunlarımızın dışında şehrin Filistinli mukimlerinden tutun da Sakarya'dan geçmekte olup da maça gelen Vefalı mezunlarımıza kadar samimi bir taraftar kitlesi vardı.

Konu Kudüs olunca akan sular durmuştu tabiatıyla. Sosyal medyadan haberi alan uluslararası öğrenci derneği Yedirenk de maça gelip Sakarya Üniversitesi'ndeki Filistinli öğrencilerle misafirlerimizin tanışmasına vesile olmuştu. Hatta, hafta sonu hep beraber Poyrazlar Gölü'nde piknik için misafirlerimizi davet ettiler. Tabii öncesinde Sapanca Gölü, Kırkpınar ve İl Ormanı Tabiat Parkı gibi Sakarya'nın doğal güzelliklerini gezmeden olmazdı. Yapılan faaliyetlerle tüm yılın streslerini atmışlardır desek yeridir. Hep birlikte survivor parkurunda yarıştık, tırmandık, atıcılık yaptık, bisiklete bindik ve top oynadık.

50 kişiden müteşekkil 2 takımdık tüm bunları yaparken. Futbol maçlarının ardından İlim Yayma Cemiyeti'nin Necip Fazıl Kısakürek Yurdu'ndaki üniversiteli gençlerle üniversite stadyumunda hazırlık maçı yaptılar. Maçların galibi

Kudüslü takımlardı. Ama yine muhabbet kazandı. 5 günlük Sakarya macerası burada biterken İstanbul yolunu tuttuk. Yol üstünde Kocaeli'ndeki Ormanya Tabiat Parkı'nda doğayla baş başa biraz zaman geçirdikten sonra Körfez'de biraz mola verip sahil turu yaptık.

Sonrasında Çamlıca Camii ilk durağımızdı. Buranın hem mimarisine hem de manzarasına hayran kalan gençlerle akabinde Filistin için hiç kuşkusuz büyük bir anlam ifade eden II. Abdülhamid'in son anlarını geçirdiği Beylerbeyi Sarayı ziyaret ettik. Bu yoğun günün ardından vakıf müteveli heyetimizin şeref misafirleri olarak Eyüp'te akşam yemeğinde buluştuk. Her iki takımın yöneticileri Kudüs hatıralarını başkan ve kilimiz Necmeddin Bilal Erdoğan Bey'e takdim edip aile fotoğrafı çektirdiler. Yemeğe katılan Abdurrahim Albayrak ertesi gün gençleri öğle yemeğinde misafir etmek istediklerini belirtti. Bu davette basın mensupları önünde futbolcu gençlere bir sürprizi olduğunu belirterek gençleri Yunan ekiplerinden Galatasaray-Panathinaikos hazırlık maçına davet ettiğini duyurdu. Bu güzel haberin ardından gençler soluğu Miniatur'te

alıp bir Türkiye turu yaptılar.

Eyüp Sultan'da sabah namazını eda etmek için bir sonraki gün yola çıktıklarında kendilerini yine yoğun bir program bekliyordu. Dolmabahçe Sarayı ve müştemilatı, rehber eşliğinde ziyaret edildi. Dolmabahçe Saat Kulesi'nin önünde hatıra fotoğrafının ardından tarifulu boğaz turlarından birine katıldık. Boğaziçi'ne hayranlıklarını gizleyemedikleri her hallerinden belliydi. Bu yoğun günün akşamında hamam sefası ve havuz faslı hak etmişlerdi.

Cuma günü ise Topkapı Sarayı ve Sultanahmet ziyaretlerinden sonra Divan Yolu üzerindeki II. Abdülhamit Han Türbesi ziyaret ederek aziz ruhlarına Fatihalar okuduk. Süleymaniye'de Cuma namazının eda edilmesinin akabinde Vefa'daki medresemizin sebilinden vakfımız tarafından geleneksel şerbet ikramı yapıldı. GS maçı ile nihayete eren programın ardından Pazar günü gençleri ilk günkü heyecanımızla ama biraz daha buruk bir yürekle uğurladık. Hoşça kal Kudüs!

İLİM YAYMA
VAKFI

Bizi
SOSYAL MEDYA
HESAPLARIMIZDAN
TAKİP EDEBİLİRSİNİZ

www.iyv.org.tr

[/ilimyaymavakfi](https://www.instagram.com/ilimyaymavakfi)

BAĞIŞLARINIZ İÇİN
HESAP NUMARALARIMIZ

 Fatih/İstanbul - Şubesi
HESAP TÜRÜ : TL
HESAP NO : 376240 - 17
İBAN NO : TR40 0020 3000 0037 6240 0000 17

 Kızıtaşı/İstanbul - Şubesi
HESAP TÜRÜ : TL
HESAP NO : 8739485
İBAN NO : TR37 0020 5000 0087 3948 5000 03

 Tophane/İstanbul - Şubesi
HESAP TÜRÜ : TL
HESAP NO : 371358 - 5
İBAN NO : TR71 0020 6000 5800 3713 5800 05

 Beyazıt/İstanbul - Şubesi
HESAP TÜRÜ : TL
HESAP NO : 00158007302431134
İBAN NO : TR55 0001 5001 5800 7302 4311 34

ONLINE BAĞIŞ
İÇİN OKUTUNUZ

İstedığınız evi almanın
en kolay yolu

FPK

ev alma sistemi

5 adımda FPK ev alma sistemi

1

Önce alacağınız evin fiyatını birlikte belirleriz
(mesela 100.000 TL),
sonra da kaç taksitte ödeyeceğinizi(mesela 500x200 taksit).

2

Altın günü mantığında; sizin gibi ev sahibi olmak isteyen kişilerden
oluşturduğumuz "FPK ev alma sistemi" mize dahil olursunuz.

3

Noter huzurunda belirlenen sırayla her ay yüzlerce aileyi
ev sahibi yaparız.

4

Eğer taksitlerinizin yarısı bittiğinde sıra hâlâ size gelmemişse
FuzulEv sizi yine de ev sahibi yapar. Kalan taksitlerinizi de
evinizde otururken ödersiniz.

5

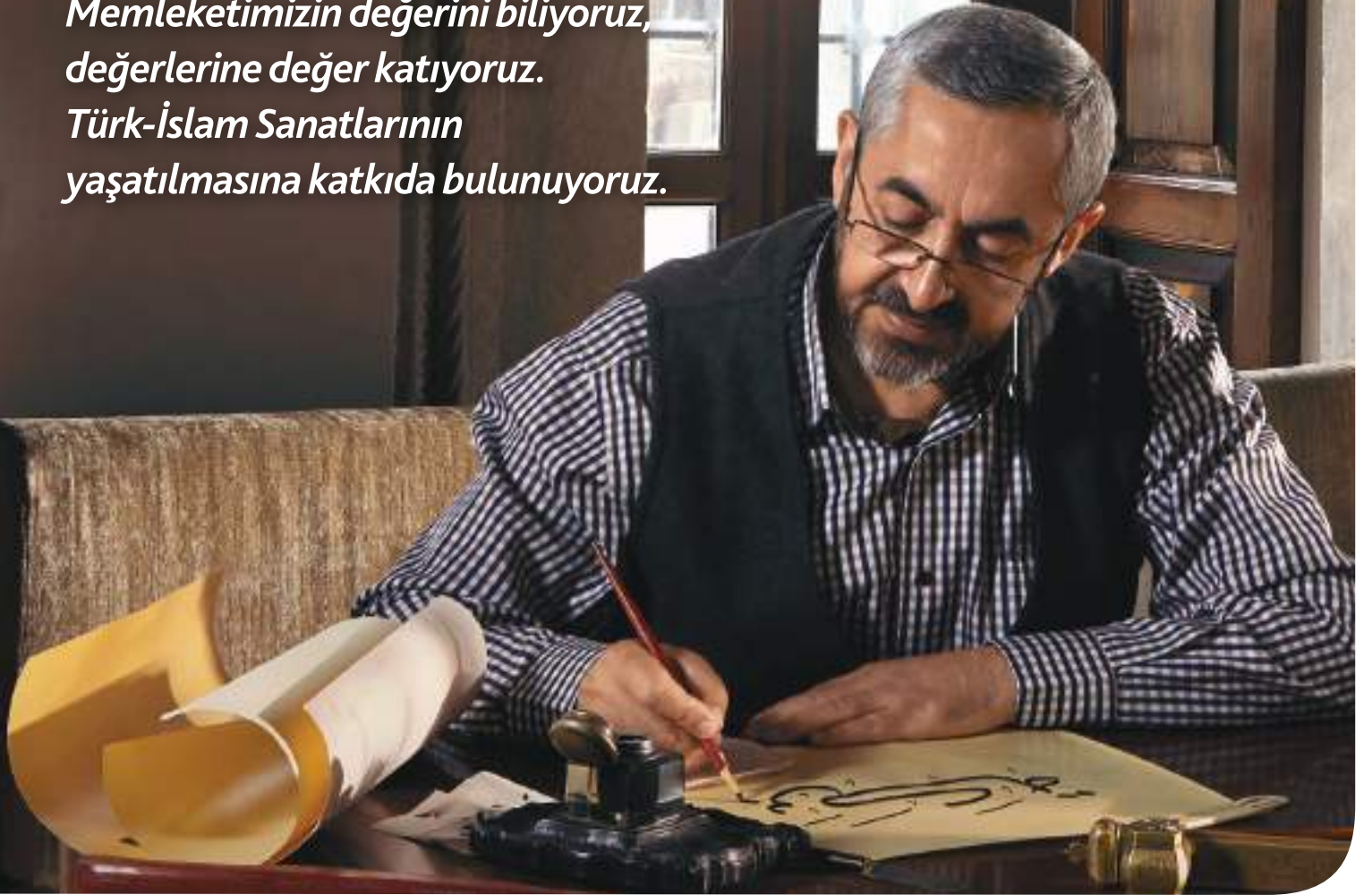
Faiz, peşinat, kredi ve ara ödeme yüklerinin
altında ezilmeden **28 senelik FuzulEv** güvencesiyle
ev sahibi olmanın mutluluğunu yaşarsınız.

444 63 13

fuzulEV

Geleneksel sanatlarımızı yaşatmak gönüllere değer

*Memleketimizin değerini biliyoruz,
değerlerine değer katıyoruz.
Türk-İslam Sanatlarının
yaşatılmasına katkıda bulunuyoruz.*

Alo Albaraka
0850 222 5 666
albaraka.com.tr

alBaraka
değerlerinize değer katıyoruz